

KÖYNAME

ÖMER SEVİŞ

KÖYNAME

(UZUNYAZI / HOŞYAN)

ÖMER SEVİŞ

BURSA

2011

ÖN SÖZ

2007 yılında yazıp bastırduğım Memleketname, Uzunyazı köyünün tamamını kapsamıyordu. Bundan dolayı köyümün tamamını kapsayacak olan KÖYNAME'yi yazmaya karar verdim.

Köyname, köy kütüğünü, köy adet ve geleneklerini, köy kültür ve medeniyetini, köyle ilgili hatıraları kapsayarak; adeta Uzunyazı'nın son yüz-yıllık çehresini kara kalemle çizmeye çalıştı.

Her insan doğup büyüdüğü yeri özler, kültürünün yaşamasını herkes ister, kimse değerlerinin kaybolmasını istemez. Ancak bu istekler fiiliyata dökülüp, tatbikat sahasında boy göstermedikçe kuru bir sevgiden ibaret kalır...

Akıp giden insan hayatında değişimin bazı türleri elbette kaçınılmazdır. Her toplum, her kavim, kültür konusunda- az ya da çok- bazı sorunlar yaşadı. Toplumların bazıları çeşitli kültürlerin etkisiyle kültürünü harmanladı; bazıları kültürünü tamamen silip attı, bazıları da direnip özünde kalmayı başarabildi. Bütün bunlar birer şuur işidir...

Bir otomobile binmek, şehir hayatının karmaşıklığından kaynaklanan kurallara uymak gibi yeni şeyler değişimin kaçınılmaz yanlarıdır. Bu yeni şeylere adapte olmada geç kalan, yarıştan kopar ve emsallerinden geride kalır. Nitekim Prof. Dr. Mehmet Kaplan : "Bir zamanlar ata iyi biniyorduk, ama attan geç indik..." sözüyle, gereksiz direncimizin bizi uzun süre geri bıraktığından şikâyetçi olmuştur...

Kültürlerin harmanlanması de kaçınılmazdır: Türkler gibi dünya coğrafyasında ayak basmadık yer bırakmamış bir kavimin kültürünün orijinal

haliyle kalmasını beklemek gerçeğe uymaz. Zira gidilip gezilen her yer, karşılaşılan her kültür, adeta bir boya gibi, bir esans gibi karşı kültüre siner... Bu kültürlerin etkileşimidir. Osmanlı kültüründe, Arap-Fars kültürünün etkisi bunun sonucudur. Yine günümüzde yabancı ülkelerde çalışan işçilerimizin uyum için gösterdiği çaba, yeni bir kültür etkileşimidir.

Bezen de zayıf kültürler, kapsamlı ve zengin kültürlerin etkisinde yok olurlar... Buna kültür asimilasyonu denir ki örneği oldukça fazladır. Sömürge imparatorlukları bünyesinde kalan eski kavimler, kısmen, ya da tamamen bu tür asimilasyona uğramışlardır.

Kültüründen ödün vermeyen kavimler ve topluluklar da olmuştur. Çinler, Japonlar, Çeçenler, Ahıska Türkleri, Kırım Türkleri gibi... Bu topluluklar kültürlerini kaybetmediklerinden varlıklarını ve şuurlarını da kaybetmediler. Bir Çeçen, bir Kırım sürgün edilebilmiş; fakat mücadele edip ata toprağına geri gelebilmiştir. Ahıska Türkü ise toprağına geri gelmenin mücadelesini vermektedir...

Bir kavimi, bir milleti yok etmenin en kolay yolu, onun maddi ve manevi değeri olan kültürünü yok etmektir... Bizde kültür erozyonu sadece alt kimliklerde değil, üst kimlik bazında da yaşanmıştır... Zaten Köyname incelendiğinde de bu açıkça görülecektir. Bizim dönen çarkımız kültür değerlerimizin aşınmasına adeta seyirci olmuştur.

Kültüründen bu denli kopan ve koparılan bir milletten, eski zaferlerin tekrarını beklemek hayaldir...

Köyname yazılırken yukarıdaki gerçekler ışığında köyümüz ve köylümüz incelendi. Kaybedilen her değer için, içim "cız" ederken; kayda geçirilen eski kültürümüzün her bir parçası da içimi ferahlattı...

Köyname, köyümüzün bir kütük defteri, her alandaki geçmişin tarihçesi, köy kültür ve medeniyetinin tezahürü, çeşitli tahlil ve bakışın yansıması oldu.

Köyname'yi, benim köylüme ve milletime, kalemimin zekâtı olarak düşündüm. Bir zekât nasıl maldan sayılmazsa, Köyname de benim eserlerimden sayılmasın; köyümün ve komşularımın eseri olsun...

Benden sonra bir Köyname yazan çıkmazsa; köylümüz” Köyname” siz kalmasın, dedim... Hele hele “Bu köyde benim de babam vardı, o niçin yok?” diyebilecekler için Köyname’ yi yazdım.

Umarım bütün iyi niyetimle yazılmış bulunan Köyname, köylüme de şirin gelir, okur, her komşum onu bağrına basar, raflarında bulundurur ve gelecek kuşaklarına emanet eder...

Köyname yazılırken, köyümüzle ilgili bilgi ve birikimlerini her halükarda üşenmeden sunan köylülerimizden Osman Demirel’e, Nazım Seviş’e, Mevlüt Muradoğulları’ na, Aslan Muradoğlu’na, Ramiz Doğan’a, Hamit Taşkırın’a, Cesim Buluş’a, Behçet Murat’a, Bekir Seviş’ e, Kerim Muradoğulları’ na, Şevket Polat’ a, Şemseddin Bayram’a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca, Arşivler Genel Müdürlüğü’nden edindiği bilgileri benimle paylaşan İzmir- Kemal Paşa İlçe Milli Eğitim Müdürü Halis Murat’ a; köy hakkında genel bilgiler sunan, köyümüz son dönem muhtarı Yüksel Murat’ a ve emeği geçmiş tüm köylülerime en kalbi duygularıyla teşekkür ederim

Aralık, 2011 / BURSA
Ömer SEVİŞ

UZUNYAZI (HOŞYAN)

Uzunyazı köyü sakinlerini hane bazında incelemeyen önce, Uzunyazı’nın genel durumu hakkında bazı bilgiler verelim:

Uzunyazı (Hoşyan) Nerededir?

Uzunyazı, Ağrı iline bağlı Eleşkirt ilçesinin yaklaşık seksen köyünden biridir. Trabzon-İran transit karayolunun kenarında, Eleşkirt’in beş km. doğusundadır. Uzunyazı köyünün hem Eleşkirt’le, hem de Ağrı ile ulaşımı kolayca sağlanabilmektedir.

Uzunyazı Köyünün Komşuları

Uzunyazı köyü; Eleşkirt, Yücekapı, Ergözü, Oklavalı, Şamyan, Sadaklı, Mollasüleyman gibi yerleşim yerleri ile çevrilidir.

Uzunyazı' da Toprak

Uzunyazı bir ova köyü olup toprakları taban(düz ve sulanabilen) arazisidir. Toprakları çok geniş değildir, fakat topraklarının tamamına yakını ekilebilir olması nedeniyle yüksek oranda kullanıma açılmış bulunmaktadır. Mera'sı neredeyse yok denecek kadar azdır. Köyün "Çakanalık" mevkiindeki "adalar" tabir edilen küçük mera'sı da son zamanlarda elinden çıkmış bulunmaktadır... Bu nedenle Uzunyazı köylüleri çevre köylerden -Kılıç Gediği, Asep yaylası gibi- otlakiyelik bir yayla kiralamak suretiyle, her bahar hayvanlarını bu yaylalarda otlatmakta, köy arazisi açıldıktan sonra da köye geri dönmektedir.

Uzunyazı Köyünün Tarihçesi

Uzunyazı köyü tarihçesi hakkında bilgi edinmemiz için, köyün içinde bulunduğu bölgenin tarihini bilmemiz gerekir. Bölge, tarihi yönden çok çeşitli çalkantılara sahne olmuştur. Bu konuda Arif Yılmaz' ın (Tutak Tarihi -I/II,2010,Bursa) adlı, bölgenin tarihiyle ilgili eserinin Selçuklu Tarihi ve Osmanlı Tarihi bölümleri incelendiğinde, şu bilgiler göze çarpar:

Uzunyazı ve çevresi, Selçuklular döneminde, Sultan Alparslan' ın 1068 yılında yaptığı Ani Savaşı ile ilk kez topraklarımıza katılır. Merkeze uzak olan bu bölgelerde daha sonra Pers (İran) hâkimiyeti göze çarpar. Bu bölge, gerek Fatih'in Uzun Hasan ile olan Otlukbeli Muharebesi'nde(1480), gerekse Yavuz Sultan Selim' in Şah İsmail ile olan Çaldıran Savaşı(1514) sırasında Türkler' in eline yeniden geçer, fakat bir süre sonra tekrar bölgenin hâkimiyeti elden çıkar. Nihayet Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu II. Selim tarafından, 1578 yılında bölgeyle birlikte Uzunyazı ve çevresi da fethedilir ve Osmanlı hâkimiyetine girer.

Bölge, 1877/78 Osmanlı- Rus Savaşıyla (Doksan üç Harbi), Rus ve Ermeni işgaline uğrar, Kars ili ile birlikte uzun süre bu işgal devam eder.

Uzunyazı 1918 yılında milli mücadele ile geri alınır. Ağrı iline bağlı Eleşkirt ilçesinin bir köyü olarak Cumhuriyet tarihinde yerini alır.

Uzunyazı' da Yaşamış ve Yaşamakta Olan Başlıca Aileler:

Eski Uzunyazı, gerek "Tehcir Olayı", gerekse Rus işgalinden sonra yerli nüfusunun bir kısmının göçü nedeniyle büyük ölçüde boşalmış ve Cumhuriyet Türkiye' sinde iskâna açılmıştır.

Uzunyazı, 1900'lü yılların başında sadece "POLAT", "TAŞKIRAN", "MURAT" ailelerini barındırmaktadır. Daha sonra bu ailelere dördüncü aile olarak "BAYRAM" ailesi katılır. Böylece köy göç almaya devam eder ve aile sayısı artar:

Uzunyazı Köyü, Cumhuriyetin ilk yıllarında, Bayram, Murat, Polat, Güler, Bayezit, Taşkiran, Yerlikaya, Bakiler gibi ailelerin oturmakta olduğu sakin bir köy idi. Daha sonra buraya 1933 yılında ve sonraki yıllarda çeşitli nüfus kaymaları nedeniyle Ahıska'dan; Seviş, Demirel, Doğru, Özdemir, Çavuş, Doğan, Cezayir, Muratoğlu, Muratoğulları (Panto) ve Düzgün aileleri gelip yerleşir. İç göç nedeniyle Posof'tan Akkaya; Asep'ten Aslan; Kayabey'den Çetin; Sadaklı'dan Murat ve Tekin aileleri gelirler. Böylece köy nüfusu eskiye göre bir hayli artar.

Uzunyazı Köyünün Yerleşim Düzeni

Eski Uzunyazı köyü fazla yüksekliği olmayan bir toprak tepe üzerinde kuruluydu. Daha sonraları Uzunyazı halkı, eski yerleşim yerinin büyük bir kısmını boşaltmış; köy çevresine açılmış, neredeyse her hane bir tarlasının başında ev yapmak suretiyle, yeni evine taşınmış durumdadır. Bu nedenle köy eski konumundan epey uzaklaşmıştır.

Uzunyazı Köyünün Yoldan Görünüşü

Uzunyazı'nın bir başka özelliği de sık ve bol ağaçlı bir köy olmasıdır. Köy kenarından geçenler Uzunyazı'yı ağaçların içine gömülü olarak görürler. Çok dikkat edildiğinde yola yakın olan okulu, çevrede sere serpe birkaç ev, biraz ileride köyün sosyal tesisleri olan benzinlik ile köyün camisinin yüksek minaresi göze çarpar. Köyün diğer kısmı tepenin arkasında ve

ağaçların içinde kalır. Bu nedenle, özellikle yazın Uzunyazı'dan geçmekte olan her yolcu, imkânı varsa orada durur, mola verir, köyün manzarasını seyreder, köyden doğal ürünler satın alır ve yoluna devam eder...

Uzunyazı'nın Nüfusu ve Nüfus Yapısı

Uzunyazı köyü, iç ve dış göç verdiği için nüfusu artmamış, toplam halkı 500 civarlarında kalmıştır. Köy nüfusunun yapısını, yerli aşiretlere mensup aileler ile Kafkasya'dan göçle gelen aileler teşkil ederler.

Uzunyazı Köyünün İklimi

Uzunyazı'nın rakımı 1800 metre olup Doğu Anadolu platosunda yer almaktadır. Doğu Anadolu'nun karasal iklimine tabi olan Uzunyazı' da yazlar sıcak ve kurak; kışlar soğuk ve kurak geçer. Yağışlar bahar aylarında toplanır. Kış uzun süre hüküm sürmekte olup, Kasım- Mayıs arasında kendini gösterir. Kışın yağın kar, yolları kapatır, bazen de damlara yük olur. Şiddetli soğuklar (zemheri soğuğu) kırk gün sürer ve bu zamanda sakinlerine oldukça sıkıntılı günler çektirir

Ancak son zamanlarda yapılan Keban Barajı ve devreye giren bölgeye yakın diğer barajlar; dünya ikliminde- sera etkisi nedeniyle- oluşan değişimler, sözü edilen eski iklimi büyük ölçüde değiştirmiştir. Bölgede hüküm süren sert kış mevsimi eskiye göre oldukça ılımanlaşmıştır...

Yazı altı ay süren köyde yağışlar genellikle bahar aylarında olur. Bu mevsimde karlar erir, sular coşar, yağın yağmur, dereleri iyice kabartır ve çoğu yerde sel etkisi yapar.

Bahar yerini yaza terk edince havalar ısınır, yağmurlar kesilir. Ekilen her şey kısa zamanda toplanır ve güz gelmeden hasadı olup biter...

Uzunyazı köyünde farklılık sadece mevsimsel değil, aynı zamanda gece ve gündüz arasında da kendini gösterir: Yazın, gündüzleri insanı yakıp kavuran sıcaklık gece olunca sert soğuğa yerini bırakır. Gece dışarıda kalmak durumunda olan bir çiftçi, bir çoban soğuktan korunmak için palto, yapınca giymek zorunda kalır...

Uzunyazı Köyü ve Köse Dağı

Eleşkirt Platosu'nun orta yerinde olan Uzunyazı, Köse Dağı ile oldukça ilgilidir: Özellikle bir yaz günü sabahleyin erkenden kalkan her Uzunyazılı, Köse Dağı'nın başını gözetler. Şayet dağın başı açık ve bulutsuz ise hava iyi, dumanlı ise o gün hava bozacaktır... Bu genel kanaat hep doğru işlemiştir, hiçbir gün sürpriz olmamıştır... Bu nedenle Köse Dağı yörede HAVA RADARI görevi görmektedir...

Aynı zamanda Köse Dağı yörede ilk karın yağdığı bir dağdır. Kış yaklaştığında ovada kar görülmeden önce ilk karı yörenin halkı öncelikle Köse Dağı'nın zirvelerinde görür. Bu yağın kar kısa sürede kalkar, bir süre sonra tekrar ikinci kar yağar. Bu yağın ikinci kar da kalkar. Bu olup bitenler yöre için son ihtar anlamına gelmektedir. Bunun için halk dilinde şöyle bir söz vardır: "Bir hatır, iki hatır, üçüncüde vur yatır..." Zira üçüncü defa yağın kar artık bütün bir yöreyi ve dolayısıyla Uzunyazı'yı da kapatır ve artık altı ay hiç kalkmaz...

Bu nedenle bölge halkı üçüncü karın yağmasını beklemeden bütün ziraat işlerini bitirir, yıkık duvarları yeniden örür, pencerelerinin camlarını ve macunlarını yeniler, atık sıvaları tamir eder, damlara çamur sıva çeker, buğday kuyularını kontrol eder ve karın yağmasını bekler...

Köse Dağı aynı zamanda yörenin su kaynağıdır... Bu iri dağ bulunduğu noktadan her yöne su salar. Köse Dağı' na yakın bölgelerin içme suyu olsun, kullanma suyu olsun hep bu dağın altından çıkar. Yörede pek çok dere ve çay, Köse Dağı'ndan kaynağını alır ve akıp çevreye hayat verir...

Köse Dağı bitip tükenmek bilmeyen yaylalarıyla hayvancılığa hayat verirken, kışın esen sert tipileriyle de hayatı o derece zorlaştırır... Ovadaki köylünün başını kaldırdığında ilk gördüğü manzaradır Köse Dağı...

Uzunyazı Köyünde Bağ ve Bahçe

Köyde- çok azı dışında- her hanenin bir bahçesi olurdu ve bu bahçelerde çeşitli sebzeler ekilip yetiştirilirdi. Bu bahçelerde mısır, kavun, karpuz, salatalık, marul, fasulye, patates, turp, maydanoz, lahana ve diğer çeşitlerin hepsi iyi derecede yetişirdi. Biraz geç kalmakla birlikte domates

bile yetiştirmek mümkündür burada... Son zamanlarda hazır fide ile sebzeçiliğin önemi daha da artmış bulunmaktadır...

Uzunyazı köyünde Kafkas kökenli komşuların bahçelerinin تنها yerlerinde meyve ağaçları bile olurdu. Bunlar vişne, erik, elma, armut, iğde, dut ve benzeri soğuga biraz dayanıklı meyve türleriydi... Son zamanlarda bu tür ziraatın ihtimamlı bakıcıları köyden çekilince, bu meyvelerin önemli bir kısmı köyden kayboldu...

Uzunyazı Köyünde Yakıt ve Yakıt Türleri

Köyün ormanı olmadığından, köyde yakıt olarak tezek kullanılmaktaydı. Son zamanlarda tezek kullanımını azalmış, hayvan gübreleri doğal gübre olarak tarımda kullanılmaya başlanmıştır. Yakıt görevini ise odun ve kömür üstlenmiştir. Ayrıca taşınabilen LPG yakıt tüpleri mutfakların vazgeçilmezi olmuştur.

Uzunyazı Köyünde Evlerin Isınması

Eski Uzunyazı köyünde evler genelde her gün yanan tandırın ve ocağın sağladığı sıcaklık ile yetinirmiş. Tandır yanıp içinde ateş köz halini alınca baca sıkıca kapatılır, kapılar örtülür ve hanelerin sıcak kalması böylece sağlanırmış... Bu ilkel ısınma sobanın icadı ve yaygınlaşmasına kadar devam eder...

Soba yaygınlaşınca her hane bir odasına kurduğu sobasını yakıp ateşlerdi ve eskiye göre daha medenice ve lüks sayılacak ısınmasını sağlardı... Sobada, tezek, odun, kömür, saman, talaş gibi şeyler yanardı...

Son dönemlerde köye elektriğin girmesi, çiftçilerin ekonomik refaha ermesi neticesinde köyde bazı ailelerce kat kaloriferi uygulamasına da geçilmiştir...

Günümüz köylüsü, devletin kendisine bolca sağladığı kömür istihkakı ve kömür yardımı ile yakacak sorunu yaşamamaktadır... Hele hele yardım isteyen her ailenin ayağına kadar, yakacak, kumanya, ambülâns ve benzeri şeyler rahatça gitmektedir.

Köyde Tuvalet ve Tuvalet Sorunu

Bütün köyler gibi Uzunyazı' da da önceleri tuvalet sorunu yaşanırdı. Bizde köy evlerinin içinde tuvalet olamayışı biraz da ekonomik nedenlerden ve iklim şartlarından kaynaklanırdı... Son zamanlarda her hane – bahçesine fosseptik çukur kazarak- tuvaletini yapmış ve tuvaletsiz ev kalmamıştır. Ayrıca köy ihtiyar heyeti her evin bu ve benzeri türden zaruri ihtiyaçlarını denetler ve bu konuda yetersiz olanları uyarır, gerekli yardımı yapar...

Köyde Çöp Sorunu

Eski Uzunyazı' da çöp sorunu pek yaşanmazdı. Son yıllarda yaygın olarak kullanılan naylon torbalar, deterjan kutuları, gıda ve içecek ambalajları çoğalmış; halkın artan refah düzeyi, çöpü sorun haline getirmiştir.

Rastgele kullanılıp atılan plastik atıklar köyün her tarafına dağılmış, ekin tarlalarının ahengini bozmuş, köyün eski sade ve temiz görüntüsünü çirkinleştirmiş, çiftçileri rahatsız edici boyutlara ulaşmıştır.

Köyün şehre yakın olması nedeniyle, gerek Eleşkirt Şehir Belediyesi ve gerekse 29. Piyade Alayı gibi kuruluşlar tarafından köyümüz arazisine atılan çöpler de ayrı bir kirlenme ve rahatsızlık konusu olmuştur.

Ayrıca, köye doğru yayılmakta olan şehirdeki sere serpe yapılaşma; köyün topraklarında olan Pancar Kantarı ve Siloları; köyün çok yakınında olan eski Deri Fabrikası ve Küçük Sanayi Sitesi de köyümüzün kirlenmesinde önemli bir paya sahiptir...

Köyde Arıcılık

Köyde eskiden arı da saklanırdı. Köyün merkezi yerinde oturan Ethem Çavuş ile doğusunda oturan Derviş Seviş adlı köy sakinleri hatırı sayılır miktarda arı kovanı ile arıcılık da yaparlardı. O dönemlerde arılara şeker-şerbet verme gibi şeyler pek bilinmediğinden, elde edilen ballar da saf olurdu ve hakiki balı yemek o günlere mahsustu...

Bu iki hanenin sakladığı arıların- güz gelince- sağımı olurdu, çıkan

bal, konu komşuya da dağıtırdı ve geri kalanı evde saklanırdı. Zira köyde hastalar, lohusalar, yaşlılar ve başka bir ihtiyaç için komşular bu hanelerin kapısını bal için her zaman çalarlardı. O dönemlerde bal pek para etmezdi, zaten kimsede de para bulunmazdı...

Eski büyüklerin vefat etmesi, son yıllarda yapılan zirai mücadele, gezgin arıcıların yaban arısı türünden arı saklamaları, artık bu arıları da, arıcılığı da köyümüzde tüketti...

Köyde Ekmek ve Yemek Çeşitleri

Köyde tandır ekmeği, sac ekmeği, bazlama, yufka, somun(pileki ekmeği), mısır ekmeği gibi çeşitli ekmekler pişirilmekteydi. Uzunyazı ekmeği çeşitli ve kalitelidir. Eskiden olduğu gibi her hanenin kendi ekmeğini kendisinin pişirmesi geleneği günümüzde artık bir gelenek olmaktan çıkmış; ailelerin bir kısmı gerek unlarını ve gerekse ekmeklerini hazır olarak satın alma yoluna gitmektedir. Eskisi kadar sık olmamakla birlikte köylü kendi ekmeğini kendisi yine de pişirmektedir.

Ayrıca köyün oldukça özlü olan buğdayından baklavalık ve böreklik un; bunun tabii sonucu olarak da nefis börekler yapılmaktadır. Köyde eskiden mısır ekmeği ve mısır unundan mamül yemekler de ön sıralarda yer alırdı. Eskiden, az görülmele birlikte, arpa ekmeği de olurdu ve zaruret halinde yenirdi...

Köyün özel yemekleri arasında çeşitli mantılar; keşkek (helise), herle, börek, katmer, kete, hovel, çörek, yufka, bazlama, haça, fetir, pişi, lokma, su böreği, cılbır, sinor, girar (ayran aşısı), ekmeğe aşısı, savar(bulgur-pirinç pilavı), köfte, Avdigor, Keledoş, kurut (ayranlık yoğurt), kuymak, papa yer alırdı. Göçmenlerin sıkça pişirdikleri puşruk çorbası, tutmaç çorbası özel çorbalardı...

Köyde, un helvası, baklava, lokma tatlısı, sütlaç, hasuta, revani, kalbura bastı gibi tatlılar sık yapılırdı. Köyde çok çeşitli turşular olurdu, bunların içinde lahana turşusu, salatalık turşusu ve kırıksık turşular başı çekerdi.

Günümüz Uzunyazı' sını artık yukarıdaki yemek çeşitlerinin büyük bir kısmını ya unutmuş, ya da külfetinden dolayı terk etmiş olup, yerine başka

tür yemekleri koymuştur...

Yemek konusunda uğradığımız kültür erozyonu telafi edilemez boyutlardadır...

Uzunyazı Köyünde Mutfak ve Mutfak Takımları

Eski köylerin tamamında olduğu gibi Uzunyazı köyünde de hanelerin özel mutfakları "Tandır Damı" tabir edilen ayrı odaların içinde olurdu. Tandır damında tandır yakılır, ekmeğe pişirilir, yan ürün olarak da yemekler pişirilirdi. Bu manzara köyün eski yerlilerinde sık görülürdü.

Köye Kafkasyadan gelen göçmenler ise evlerde "OCAK" kültürünü de beraberinde getirdiler. Her evin bir odasının duvarında oval bacalı bir ocağı olurdu. Bu ocağa, sac, pileki, kazan, tencere, çaydanlık konacak gereçler yerleştirilirdi. Bu ocağın içine, ayrıca derinlemesine tandır da gömülebilirdi ki çok amaçlıydı...

Böylece eski köyde çok çeşitli ekmekler pişirilirdi. Hepsi de biri birinden nefis olurdu.

Köyün mutfak malzemeleri ise genelde toprak kaplardan ve bakır kaplardan oluşurdu. Kazan, tencere, zerde, mangal, tombak ve tabak türü şeyler bakır kaplardan olurdu ve yılda bir kez kalaylanırdı. Son zamanlarda köye gelen hurda ve bakır ticareti yapan kişiler, köyde bütün otantik şeyleri alıp götürdükleri gibi, bakır tencere ve tabakları da yok ettiler. Ancak tek tük büyük kazanlar kalabildi...

Süzek, kevgir, kepçe ve kaşıklar önceleri tahtadan yapılırdı. Bu şeyler sonraları madeni olmaya başladı. Mutfağa çatal sonradan girdi. Eski mutfakta çatal yoktu... Mutfak malzemeleri madeni olunca hem sayısı arttı, hem çeşidi...

Uzunyazı köyünde toprak kaplar da önemli boyutlardaydı. Güveçler aş kaynatmada, yoğurt mayalamada en üstün gereçlerdi. Bu üstünlük günümüzde de onların elindedir...

Köyde ayrıca ayran ve kaymak yaymada kullanılan yayık, peynir ve yağ saklamada kullanılan fiçi, su saklamada kullanılan kuze özel tahtadan

yapılırdı, eskimesi halinde sık değiştirilirdi...

Eski köylerimizde yemek, sofraya tek bir kap içinde gelirdi, o sofrada oturan kaç kişi ise hepsi aynı kaptan yemeğini yedi. Bu yemek bütün yiyecekleri kapsamaktaydı... Toplumumuzdaki her fert, Batı kültürünün etkisiyle artık tabağını ayırdı...

Köyde yemek yemek için yer sofraları kurulur, sofraların etrafına konan minderlere bağdaş oturulmak suretiyle yemek yenirdi ki günümüzde de örneğini görmek mümkündür...

Sofradan bahsedilirken bir önemli şeyi daha hatırlamak ve geçmişini anmak gerekir: Bizde nimet çok azizdir... Kurulan sofraların altına geniş bir "sofra altlığı" tabir edilen bez serilirdi. Ekmek ve yemek parçalarından saçılanlar böylece etrafa yayılmadan orada kalmaları sağlanırdı. Sofra kalkar kalkmaz da bu altlık önce dürülerek toplanırdı ve daha sonra temiz bir yere silkelenip, içindeki kırıntıların tavuğa, civcive, kuşa yem olması sağlanırdı...

Bizde ekmek el üstünde taşınır, alçak bir yere konmaz, ters bırakılmaz, kirli elle dokunulmaz; yere düşen öpülür ve başa götürülürdü ki nimetin azizliği anlaşılın... Kazara yerde bulunan bir ekmek kırıntısı hemen yerden alınıp, bir duvar üstüne konurdu ve bir hayvanın yemesi için zemin hazırlanırdı...

Köyde Peynir ve Peynir Çeşitleri

Köyde çok çeşitli peynirler üretilir ve köyün her peyniri tüketicilerce kabul görür. Bunlar "KELLE PEYNİR" dedikleri yağlı peynir, "ÇEÇİL PEYNİRİ", "LOR PEYNİRİ", "OTLU PEYNİR", çeşitli "TULUM PEYNİRLERİ" olarak yerini alır. Eskiden saklama kapları olarak ahşap fiçiler kullanılırdı. Kağızman tuzlasının kaya tuzu ile salamura edilen peynirler bir yıl saklansa bile bozulmazdı...

Uzunyazı genelde bir soğuk hava deposudur. Yazın hariç her yerde peynirleri bozmadan saklamak mümkündür. Ayrıca artan refah düzeyi dondurucuları da köylünün hizmetine sokmuştur. Artık köylü hiç zahmet çekmeden, bir yiyeceğini bozulmasına meydan vermeden saklayabilmektedir...

Uzunyazı' da Süt, Yağ ve Yoğurt

Köyün sütü kaliteli olduğundan, bu süttten yapılan bütün ürünler de kaliteli olurdu. Eski köyde tereyağı, kaymakların ekşitilip yayıkta yayılmasından elde edilirdi ve ahşap küleklerde saklanırdı. Bu yayma işleminden elde edilen yan ürünün adı "kaymakaltı" idi. Bu ürün önce torbada (parzon) süzülürdü ve tuzlanıp topak şeklinde kurutulurdu. Böylece adına "KURUT" denen, o katı topak hazırlanmış olurdu. Kış gelince ayran ihtiyacı belirlediğinde bu topaklardan biri alınır, içinde sıcak su bulunan bir KERSEN (tahta çanak) içinde ovulup ayranı çıkarılırdı ve ayran böylece gerektiği gibi kullanılırdı...

Köylü kendi tereyağını kendisi yayıklarda yayarak elde ederdi ve çok nefis olurdu ki günümüzde bunun yerini elektrikli yayıklar aldı...

Tereyağı eritilip süzülünce de ondan "SARIYAĞ" tabir edilen "SIZMA YAĞ" elde edilip saklanırdı ki bu yağ oldukça kaliteli ve uzun ömürlü olurdu... Köylerde sarıyağ uygulaması halen devam etmektedir. Bunun yanında köye çeşitli sıvı yağlar da girmiş bulunmaktadır...

Köyde yapılan yoğurtlar özellikle bakraçlarda veya toprak kaplarda (GÜVEÇ) mayalanınca çok nefis olurdu ve tadına doymazdı...

Eskiden köyün süt ve yoğurt gibi ürünleri mevsimlere göre şekillenirdi. Mart ayında hayvanlar yavrulayınca süt bolluğu başlardı, baharda iyice bollaşıp, yazın azalarak, güze doğru iyice kesilirdi... Böylece kışın süt ve yoğurda pek rastlanmazdı...

Ancak, mandası olanların bazıları kışın da sağılabilen kısır mandaları olurdu ve o mandadan az miktarda elde edilen süt hem çok kaliteli olurdu, hem de kıymete binerdi...

Günümüzde bütün Türkiye' de olduğu gibi köyümüzde de süt ve yoğurt genelde dışarıdan hazır alınmaktadır. Bunun tabii sonucu olarak, yeni nesillerimiz, eski nesillerimiz kadar bu tür şeylerin değerini bilememektedir...

Uzunyazı Köyünde Pastırma Geleneği

Eski Uzunyazı köyünde pastırma yapma geleneği de olurdu. Son günde, kısa süren güneşli günler için Pastırma Yazı denmesinin sebebi de budur. Bu kısa ve dar zamanda bir Uzunyazılı pastırmalık sığırını kesip karkas etlerini terbiye edip tuzladıktan sonra “DARAĞACI” tabir edilen uzun” T” şeklindeki özel tezgâha asıp güneşte kuruturdu. Darağacı temiz ve tozsuz yerlerde kurular, hayvanların saldırılarından korunurdu.

Kıvama gelen pastırmalar çemensiz, kapalı kaplarda istif edildikten sonra kilerde saklanırdı ve kışın tüketilirdi.

Bazen darağacına üşüşen köpekler, darağacını devirip pastırmaları bir gecede yiyip bitirirdi. Sabah kalkan köylü, manzaraya üzülürdü, ancak komşuluk hatırından ötürü sesini de çıkarmazdı...

Uzunyazı Köyünde Kavurma Geleneği

Eskiden Uzunyazı köyünde, hali vakti yerinde olan aileler kendi kavurmalarını kendileri yaparlardı. Kavurmalık hayvan iyi besili olduğu güz mevsiminde kesilip yüzülürdü. Yağlarıyla birlikte bir büyük kazanda, kuvvetli ateşin üstünde kaynatılırdı. Kemikler eti bırakıp yağlar da eriyerek su şekline dönünce kavurmanın test edilmesine sıra gelirdi.

Uzmanlaşmış kavurmacı köylü, yanmakta olan kibrit çöpünü kavurma kazanının içinde tutardı. Şayet kibrit çöpü aniden söndü ise bu kavurmanın kıvamını bulamadığının işareti sayılırdı ve kavurma işlemi sürdürülürdü. Test işlemi tekrarlanır, kibrit çöpünün sönmediği görülünce, kavurmanın kıvamına geldiği anlaşılırdı... Zira böyle bir kavurma artık içinde su diye bir şey kalmamış kavurmaydı ve saklanması problem teşkil etmezdi... Tamamlanan kavurma işleminden sonra, büyük ve sağlam kaplara doldurulan kavurmalar soğuk ve kuytu yerlerde saklanırdı...

Bu şartlarda hazırlanmış kavurmalar, ivedi durumlarda sofraların vazgeçilmezi olurdu... Eskiden kolu bükülemeyen pehlivanlarımız işte bu şartlarda hazırlanmış organik gıdalar ile beslenip milletinin yüzünü güldürürlermiş...

Eski haneler sabahleyin çay kaynatıp kahvaltı etme yerine; pastırma ve kavurma kemiklerinin kaynatılmasından elde edilmiş çorbalar ve yemekler ile kalabalık nüfusu hem sağlıklı bir şekilde, hem de ekonomik olarak doyururlardı.

Uzunyazı Köyünde Erişte Geleneği

Köyde güz gelince kış hazırlıklarından biri de erişte kesme idi. İmece usulüyle kesilen eriştinin önce özel hamuru hazırlanırdı. Daha sonra eli maharetli olan kadınlar tel tel kestikleri erişteleri kimi sacda kavurup alazlayarak, kimi de adeta çamaşır ipinde güneşte kurutarak toplayıp istif ederlerdi. İvedi durumlarda bu erişteler sofralara sık gelirdi ve çok da nefis olurdu...

Uzunyazı Köyünde Bakkallık ve Bakkallar

Her köy gibi Uzunyazı’ da da zaman içinde pek çok bakkal açıldı. Bu bakkalların çok uzun ömürlü olamayışlarının nedeni köyün şehre yakın olmasındandı. Köylü ihtiyacını genelde işi için gittiği şehirden karşılardı, köy bakkallarına da unutulmuş şeyler ile çaresizler kalırdı ki bu da bakkalları tatminden uzaktı.

Bunun yanında köye sıkça uğrayan seyyar satıcılar, her yazı köyümüzü mesken tutan Kağızmanlı Meyve Satıcıları, köyde alışverişin genelde vadeli olması gibi bakkallığa darbe vuran şeyler ticaretin tuzu biberi olurdu ve bakkal dükkânı bir anda ortadan kaybolurdu.

Bakkalların mal bulundurması şimdiki gibi kolay olmazdı, bakkal esnaf o günün şartlarında Erzurum’ a gidip toptancıları gezmek suretiyle iki-üç gününü ayıracak, malına navlun ödeyecek ve uzun zahmetlerden sonra malı raflarına koyabilecekti... Günümüzde toptancı her bakkalın ayağına gidip malını pazarlamaktadır.

Yukarda belirlenen şartlar çerçevesinde köyümüzde bakkallık yapmış şahsiyetler şunlardı: Mehmet Bayram, Ferzande Bayram, Kerim Muratogulları, Nüsret Polat, Ömer Seviş, Ayvaz Seviş ve Musa Güler. Bu bakkallar arasında Musa Güler halen bakkallık yapmaktadır.

Uzunyazı Köyünde Çiftçiye Zarar Veren Muzır Hayvanlar

Köy sulak olduğundan yazın sivrisineği bol olur. Ayrıca karasinekler ve at sinekleri de gerek insanları ve gerekse hayvanları rahatsız eder. Son yıllarda yapılan ilaçlama ile bu tür zararlıların etkisi azalmıştır.

Çiftçiye zarar veren hayvanların başında fareler ve köstebek gelir. Hele hele köstebek (kör sıçan), patates tarlalarının düşmanıdır. Ayrıca kümeslere dadanan tilkiler, civcivleri kapan kargalar da önemli zararlılar arasındadır.

Büyük sürüler halinde yaşayan karga ve sığırcık kuşları hem tohumu, hem de tarladaki ürünü yemek suretiyle çiftçiye zarar verirler.

Uzunyazı köyü ile çevresinde çok nadir olarak çekirge sürüleri de gözüktür, gözüktüğünde tarlalardaki ürünü tamamen yok eder... Ancak bu sürünün ardı sıra gelen sığırcık kuşu sürüleri de çekirgeleri toplamak suretiyle çiftçiye büyük bir fayda sağlar...

Bir de son zamanlarda köyün ekeneğine musallat olan domuzlar, tıpkı uzun yıllar öncesini, Cumhuriyetin ilk yıllarını hatırlatmaktadır... Zira eskiden de köyün deresinden gelen domuz sürüleri bostanlara zarar verirmiş... Son yıllarda halkın geçim kaynaklarının değişmesi, odun ve çalı çırpı yerine gaz kullanılması sonucunda köyün eski bükükleri ormana dönmüş ve böylece eskinin vahşi hayatı geri gelip çevreyi kaplamıştır...

Köyde hayvancılığın salma şeklinde yapılması, yani açık sürü halinde otlatılması da- elde olmayarak da olsa- ekili alanlara zarar vermekte, serbestçe gezen çokça hayvan toprağı ayağıyla bastırmak suretiyle hem otları ezmede, hem de toprağı havasız bırakmaktadır...

Ayrıca yaz geceleri koyun yataklarına saldıran kurtlar koyunları parçalayıp yerler. Aynı kurtların sürüleri ise kışın köyleri basar, dışarıdaki kapı köpeklerini yakalayıp parçalar ve yerler...

Uzunyazı Köyü Deresinin Dünü ve Bugünü

Uzunyazı köyünün bir diğer göze çarpan yanı da eskiden bol ve berrek su akıtan köy deresinin artık eski özelliğinden uzaklaşmış olmasıdır:

Bu köy deresinde yazın, köyün bütün çocukları yıkanır, hayvanlar senenin her gününde buradan su içerdi. Ayrıca bu derenin suyu çeşme sularından oluştuğu için hemen her aile kışlık un hazırlığına esas olmak üzere buğdayını burada yıkardı.

Kışın da donmayan bu dere yaban hayvanlarına barınak, avcılara da av sahası olurdu...

İşte köy için bu kadar değere sahip bu dereyi günümüzde görmeye kalkışırsanız maalesef o turnagözü kadar billur suyunun artık akmadığını görürsünüz... İş bununla da kalmaz, eskiden derin olan o dere yatağı bir şekilde dolmuş, derinliği de azalmış durumdadır...

Uzunyazı Köyünde Tarım, Tarım Alet ve Makineleri

Köyün tek geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Eski Uzunyazı tarımını hayvan gücüyle ya da kol gücüyle yapardı. Toprak, çift, pulluk, kotan gibi sürüm araçlarıyla sürülürdü. Ya da bir yıl önceden nadas (herik) edilir, toprak sürülüp dinlendirilirdi ve ertesi yıl toprak ekilirdi.

Hasat kaldırma kas gücüyle(orak, tırpanla) olurdu. Biçin zamanı, köy halkı, gruplar halinde, imece usulüyle işi görür, şen şakrak bir havada çalışırdı. Bu işlemleri yapmak için kullanılan araç ve gereçler de şunlardı: tırpan-örs-çekiç-tezgâh... Bu dört isim birbirinden ayrılmazdı. Ayrıca dirgen sap istifinde, tırmık saçılan sapları toplamada kullanılırdı. Saman atmada ise adına YABA dedikleri kaba dişli kürek, buğdayı aktarmada ise ağaç küreği kullanılırdı. Bu ağaç küreği kar küremede de kullanılırdı. Taşıma için kağrı, tulka, furgun, sel gibi araçlar kullanılırdı. Bu araçları öküz, at, manda taşırdı.

Her yöre gibi Uzunyazı yöresi de tarımda modernleşince, bunların yerini daha sonra traktör ve römorku aldı. Traktörün kuyruk miline bağlı ot biçme makineleri tarımda devrim sayılacak bir olay oldu. Tırpan ve orak artık tarihe karıştı.

Uzunyazı köyünde yaklaşık elli-altmış yıldır pancar ekiciliği yapılmaktadır. Pancar teslim kantarı köyün sınırları içinde olup, köyde hemen her çiftçi pancar ekmeye ve yetiştirmede uzmanlık derecesinde bilgi biriki-

mine ulaşmıştır. Pancar ekimi ve bakımı ile teslimi gibi işlemlerde bu köylü elemanlar da görev alırlar.

Son zamanlarda gerek pancar ekiliciliği olsun ve gerekse diğer tarım türlerinde artık gelişmiş alet ve makineler kullanılmaktadır. Önceleri köyde hiç olmayan traktör, son zamanlarda otuza yaklaşmıştır.

Eskiden harmanda döven çalışırdı. Dövene genelde çocuklar binerdi ve bu binme işlemi günlerce sürüp çocukları bizar ederdi... Buğdayın samandan ayrılması için ya rüzgâra vererek savrulurdu, ya da harman makinesi çalıştırılıp kol gücüyle taneyi ayırırdı samandan... Günümüzde bu işler yerini biçerdövere terk etmiş durumdadır.

Uzunyazı köyünün tarım konusunda kayda değer bir yönü de, daha Cumhuriyetin 1940'lı, 1950'li, 1960'lı yıllarında "Bakiler" ailesinin köyümüzde zamana göre oldukça modern sayılacak tarım alet ve makineleriyle çok geniş topraklarda çiftçilik yapmış olmalarıydı. Bu tarım alet ve makineleri, çift biçerdöver, çift traktör ve bunlara ait diğer takımlarından oluşmaktaydı.

Bu tarım alet ve makinelerini koydukları "GARAJ" bile bir yarım dünya büyüklüğündeydi. Bu garajın teneke kaplı çatısı vardı ve Köse Dağı tipilerinde sıkça dereye uçardı... Bu çatı köylümüzün gayret ve yardımlarıyla bir günde onarılırdı...

Bu makinelerin çalışması bile çevre köylerle birlikte köyümüzün adeta bir seyirlik manzarasıydı. O dönemde Ağrı'nın başka bir yerinde henüz böyle bir çiftliği ne kuran vardı, ne de gören... Hasat zamanında bazen köyün büyük bir kısmı bu çiftlikte, tıpkı tebaa usulü, çalışır, hasadı alır, bitip tükenmek bilmeyen harmancılığın meşakkatini hiçe sayardı...

Bu çiftliğin her bir tarlası 50, 100, 500 ve hatta 1500 dönümlük çok sayıda parçalardan oluşmaktaydı. Çiftlikte işi genelde marabalar yürütürdü. Marabaların yetmediği durumlarda da ırgat çalıştırılırdı ki bu durum özellikle son zamanlarda artık kaçınılmaz olmuştu...

Çiftliğin sahibi konumundaki ailenin üyeleri genelde dışarıdan gelirler ve hasat bitiminde gene giderlerdi. Bunlar İstanbul- Adalar'dan İsmail

Bakiler; Sivas' tan Cezmi Bakiler ve oğlu Naci Bakiler; Eleşkirt' ten Rafet Efendi, oğulları Fikret Bakiler, Muhsin Bakiler, bazen de Selçuk Bakiler' den oluşurdu...

Köy Tarımında Başlıca Gelişmeler

Uzunyazı' da eskinin yoğun kas gücüyle çapalama işlemi sona ermiş, çapalama makineleri külfeti azaltmıştır. Zararlı ile mücadele için ilaçlama makineleri geliştirilmiş, hububat tarlalarındaki otlar için bile ilaç kullanımı yaygınlaşmıştır...

Eskiden elle serpilen tohumlar mibzerle serpilir olmuş, gübre kullanımında eskiye göre gelişme kaydedilmiştir... Artık Uzunyazı' da köylü ekeceği toprağı tahlil edip öyle ekmektedir.

Köyde Su Kanalları ve Kanal Açma Çalışmaları

Bir ova köyü olup topraklarının tamamı sulanabilen Uzunyazı, suyu bol ve su kanalları adeta bir damar ağı şeklindedir. Bu kanallar ana kanallar ile çok sayıda yan kanallardan oluşmaktadır. Ancak zeminin yumuşak olması, hayvancılığın salma şeklinde yapılması bu kanalların her yıl dolmasına neden olur.

Eskiden dolan kanallar köylünün imece usulüyle, kotan - öküz koşularak, ya bir kocaman taş kütle sürütülmesi, ya da diklemesine maran teker çekilmek suretiyle, kanal genişçe ve yeniden açılırdı. Bu işler yapılırken köyün eski yaşlıları işe önderlik eder, özellikle Kamil Bayram'ın ve Maksut Murat'ın bu konudaki çabaları bütün köylülerce takdir edilirdi. Köyde tarlalara böylece bol su gelirdi...

Su bentleri de ayrı bir sorun olur, her yağın yağmur sonucunda oluşan sel köyün bendini yıkardı ve uzun bir uğraş sonunda bent yeniden yapılırdı...

Son zamanlarda gerek bent bağlama, gerekse kanal açma işi artık bir dozer veya grayderin bıçağı ile yapılmaktadır.

Su kaynaklarının hem kirlenmesi, hem de azalması nedeniyle artık

son zamanlarda salma sulamaya dip kuyularından çekilen sularla sulama işi de eklenmiştir. Bu tür sulama da beraberinde başka sorunları getirmektedir...

Uzunyazı Köyünde Sondaj ve Sondaj Kuyusu

Takriben 1963 yılında Uzunyazı köyünün güneyinde, karayolunun hemen kenarında ve Maksut Murat'ın tarlasında bir yaz boyu MTA tarafından sondaj çalışması oldu. Ekipler üç vardiya halinde çalışıp bir yazda planlanan derinliğe, yani 400 metreye inip bıraktılar. O günün şartlarında petrol aranmaktaydı, fakat o mesafede sudan başka bir şey bulunamayınca sondaj sona erdi, boruların ağzı kapatılıp terk edildi.

Uzunyazı köyünde ileriki bir tarihte şu ya da bu şekilde bir su sorunu olursa, bu boruların ağzı açılmak suretiyle mevcut sudan yararlanılabilir.

Uzunyazı Köyünde Okul, Okullaşma ve Öğretmenler

Uzunyazı Köyü İlkokulu 1962 yılında yapıldı. Daha önceki yıllarda köylü öğrenciler yakın merkezlerde öğrenim görmekteydiler. Günümüzde iki derslikli bir ilkokulu ve iki dairelik öğretmen evi olup, okulun tamamı büyük bir bahçe içindedir.

Köy ilkokulunun ilk öğretmeni olan Ramiz Koçer, gerek köy halkınca ve gerekse öğrencilerince çok sevildi ve tutuldu. Bu sevginin temeli, ilk olmakla birlikte; bu öğretmenin işini bir aşk derecesinde sevip benimsemesi, hizmette zaman mevhumunu hiçe sayıp geceyi gündüze katmış olması, köy sorunlarını bir köylü gibi benimseyip çözüm araması, köyün özel günlerinde köylülerle bulunması, yeri geldiğinde bir cami cemaati gibi olmasının payı büyüktü... Bu öğretmen uzun yıllar kalıp gittikten sonra köye gelen başka öğretmenlerde köylü hep aynı özellikleri aradı...

Daha sonraki yıllarda köyümüzde öğretmenlik yapmış şahsiyetler de şunlardı: Doğan Bayar, Halis Şimşek, Kurban Bilgili, Aliye Gömleksiz, Sebahat-Bahattin çifti.

Uzunyazı Köyü Camisi

Köyde, önceleri Şebab Ağa'nın konak odası, köy camisi görevi de görmekteymiş. Daha sonra Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan ve köyün orta yerlerinde olan eski cami, yerinin müsait olmaması nedeniyle, 1980'li yılların başında sökülüp, malzemesi yeni cami yapımında kullanılmıştır...

Daha uygun yere inşa edilen Yeni Cami, çevrede büyük ilgi gören ve beğeni toplayan Ahlât taşından, eski camiye göre daha büyükçe, tek minareli olarak imar edilmiştir. Bu nedenle bir tarihi görünüme sahiptir.

Uzunyazı köyü Petrol Tesislerinde de ayrıca MESCİT görevi gören bir ibadethane vardır.

Ayrıca Uzunyazı köyünün İmam Evi, Köy Konağı, Taziye Evi gibi ortak tesisleri de tamamlandı ve hizmete açıldı.

Uzunyazı Köyünde Görev Yapmış İmamlar

Uzunyazı köyünde imamlık yapmış şahsiyetler de şunlardı: Medet Hoca, Şevket Hoca, Abdülbaki Hoca, Necati Tapıncı ve son dönemde kısa süre ile bulunup adı hatırlanamayanlar...

Uzunyazı Köyü ve Sosyal Tesisleri

Uzunyazı köyünde ayrıca Üçdal ve Seviş ailelerince yapılıp uzun süre işletildikten sonra şu an "Seviş" ailesinin işletmekte olduğu "UZUNYAZI BENZİNLİK TESİSLERİ" vardır. Bu tesis; hem motorlu taşıtların, hem yolcuların, hem de çevrenin pek çok ihtiyacını karşılayan AKARYAKIT İSTASYONU, LOKANTA, OTEL, KAHVEHANE, BÜFE, TUVALETLER, MESCİT, LASTİK TAMİR ATÖLYESİ gibi birimlerden oluşmaktadır.

Uzunyazı Köyünde Değirmen ve Dink

Köyde eskiden çevrenin büyük bir beğenisini kazanmış, su ile çalışan üç adet un değirmeni varmış. Daha sonra bakımsızlık nedeniyle bu değirmenler yıkılır... Köyün içinde olup Maksut Murat'a ait olan değirmen bunlardan biridir. Köyün yerlilerinden Maksut Murat ve Tutak-İsaabat'tan

İlyas Kılıç aileleri 1962 yılında bu değirmeni iki taşlı, modern sayılacak tarzda yeniden yapıp işletmeye açarlar. Bu yeni değirmen yıllarca yakın köylerle birlikte köyümüze hizmet verdi, öğüttüğü unu ile beğeni topladı. Takip eden yıllarda su sorunları yaşanması, arklarının sıkça yıkılması ve dolması; çevrede modern elektrikli değirmenlerin yapılması sonucunda işlemez hale geldi ve tekrar harabeye dönüştü...

Köyün, "Dink" tabir edilen ve pişmiş buğdayı kabuğundan sıyrarak bulgur haline getiren tesisi vardı ki bunu da köyde Tayyar Bayram ailesi işletirdi. Değirmenin suyu kesilince bu tesis de artık işlemez oldu. Zira bu iki tesis de aynı su ile çalışmaktaydı...

Uzunyazı Köyünde ikinci bir değirmen de "Ziro" tabir edilen tarlanın üst kısmında, Şamil Bayram'ın değirmeniymiş. Cumhuriyetin ilk yıllarından sonra bu değirmen harabeye dönüşmüş.

Uzunyazı Köyünde üçüncü değirmen de, köyün "KIRAŞO" tabir edilen mevkisinde, çok eski yerlileri (Ermeniler) tarafından yapıp işletildikten sonra tekrar harabeye dönmüş un değirmeniymiş. Bu değirmenin suyu, köyümüzün deresinin bir büyük bentle önünün kesilmesi suretiyle, Maksut Murat'ın çayırıların ortadan bölen bir arka taşınmaktaymış. Bizim çocukluğumuzda bu arkın izleri çok bariz bir şekilde ortaydı.

Uzunyazı Köyünde Bezirhane

Uzunyazı köyünde çok eskiden, Alo Bayram'ın evinin yanında, BEZİRHANE(= susam /zegerek bitkisinden bezir yağı çıkarmak için özel değirmen) de varmış. Bu bezirhane, zamanla bilinmeyen nedenlerden ötürü işlemez olup harabeye dönmüş ve taşları sökülme suretiyle başka bir yapıda kullanılmıştır.

Uzunyazı Köyünde Bulgur Değirmeni

Uzunyazı köyünde, bütün komşuların adeta ortak malı konumunda, iki yuvarlak taştan oluşan, elden ele dolaşan ve bulgur öğütmede kullanılan değirmen vardı. Bu değirmene ihtiyacı olan, köyde sorar soruştururdu, bulduğu yerden alıp evine götürürdü ve evinde çalıştırmak suretiyle bul-

gurunu öğütürdü.

Bu değirmen çalıştırılmadan önce düz bir yere sergi serilirdi. Bu serginin üstüne değirmenin alt taşı kapaklanır, onun üstüne de üst taş kapatılırdı ve bulgur taneleri avuçla orta yerden dökülmek suretiyle üst taş döndürülmeye başlardı. Birkaç tur atan taş, altında kırdığı bulgur parçalarını yanlardan sergiye saçmaya başlar ve bu hal saatlerce devam ederdi. Bu taşı genelde gençler çevirirler, büyükler de tecrübeleriyle buna öncülük ederlerdi.

Elden ele gezmekten verimsizleşen ve tamire muhtaç olan değirmen, bu defa köyde bakabilecek bir usta komşunun elinden geçer, düzeni sağlanır, saz olurdu ve yine eski işlevine devam ederdi. Bizim köyümüzde bu işleri, İskender Özdemir, Eşref Demirel ile Şahbender Akkaya bedelsizce, hayır için yaparlarmış...

Uzunyazı Köyünde Tuz Değirmeni

Köyde bulgur değirmeninin aynısı denecek kadar da tuz değirmeni vardı. Bu değirmen sadece tuza odaklıydı ve diğerinden biraz ağırdı... Kağızman Tuzlası'ndan getirilip yemeklik yapılmak üzere öğütülecek kaya tuzlar, mıcır şeklinde kırılırdı ve sonra bu değirmende öğütülerek yemeklik toz tuza çevrilirdi. Bu tuz oldukça keskin olup, diğer göl tuzlarının tuzuna hiç benzemezdi...

Uzunyazı Köyünde Dibek Taşı

Köyün muhtelif yerlerinde, içi oyulmuş, blok şeklinde bir dibek taşı bulunurdu. Bu taş komşuların ortak mallarından biriydi ve buğdayını kabuktan sıyırmak isteyenlerin vazgeçilmeziydi.

Dövmek için önce buğdaydan bir- iki kilo kadar dibeye konurdu, sonra gençler ellerindeki özel ahşap tokmaklarıyla, buğdaya su serpip dibekteki buğdayı dövmeye başlardı. Neden sonra kabuk sıyrılırdı ve buğday böylece dinkten çıkmış gibi olurdu ve kurutulup öğütülürdü...

Uzunyazı Köyünde Bileği Taşı

Köyde İslam Muradoğlu' na ait bir çark vardı. Bıçak, satır, balta, keski gibi şeyleri bilemek isteyen, bu komşumuzun kapısını çalardı, ya kendi bilerdi, ya da biletip evine dönerdi. Bu taşta devamlı su dökülüp çalıştırıldığından adına "Su Çarkı" da denirdi.

Uzunyazı Köyü Mezarlığı ve Mezarları

Uzunyazı köyü, çevrede gıpta ile bakılan, bakımlı ve iyi korunan mezarlığı ile fark edilir. Bu mezarlık, imarlı sayılacak kadar düzgün, mezarları ihtimamla korunan, içine hayvan bırakılmayan ve ağaçlı bahçesinin ormanı andıran görünümüyle daha ziyade bir mesire yeridir.

Köy mezarlığına giden yolun kesiştiği derenin üzerine tahta köprü yapılmıştı. Bu köprü ahşap olmasına rağmen, oldukça mazbut, suya dayanıklı keresteden, mimari özelliği olan bir köprüydü. Bu köprü uzun yıllar-yaklaşık elli yıl- hizmet verdikten sonra, ayaklarının altının boşalması sonucu söküldü ve yerine beton köprü yapıldı.

Köy mezarlığına giderken, dik bayırın başında "Musalla Taşı" görevi gören, iri, dikdörtgen şeklinde bir granit kütle vardır. Uzunyazı köylüleri mevtanın bulunduğu sandukayı bu masa şeklindeki taşın üstüne koyar, cenaze namazını kılar; namaz sonunda mevtayı tekrar omuzlarda taşıyarak, Sadaklı köyü yolunda bir hayli ilerledikten sonra, sağdaki çiti andıran kapıdan mezarlığa girer ve mevtayı böylece hazırlanmış mezara defneder. Bu musalla taşı çok uzun yıllardan beri buradadır...

Mezarlıktan içeri girildiğinde bir kısmı yapılmış, bir kısmı da yapılmayı bekleyen mezarlarla karşılaşılır. Yapılı mezar son zamanlarda daha sık göze çarpmaktadır. Eski mezarlar çok sade bir şekilde yapılırdı. Bu mezarların başında tek bir tahta ve o tahtanın üstünde de mevtanın adıyla doğum ve ölümü yer alırdı... Bu ahşap kitabenin kaybolması halinde mezar tanınmaz olurdu ki günümüzde çok sayıda mezar bu konumdadır.

Yörede eski mezarların yapılı olanları granit blok taşandı. Bu tip mezarların kitabeleri de olurdu ve taşta kazınırdı.

Son zamanlarda kitabeli ve işlemeli mermerle yapılmış mezarları artık köy mezarlığında da görmek mümkündür.

Uzunyazı Köyünde Tabyalar

Köyün batısında, Şebap ve Şamil kardeşlerin eski harabe değirmeni- nin önünde, Nizam Seviş' in tarlasının güneyinde çok sayıda tabya mevcuttur. Bu tabyalar gerek bölgenin işgali sırasında, gerekse bölgenin savunmasında önem arz etmiş stratejik istihkâmlardır. Bu tabyalara bitişik tarlaların sürümü sırasında savaş malzemelerine rastlandığı söylenmektedir...

Uzunyazı Köyünde İnanç ve İbadet

Uzunyazı köyü halkının tamamı Müslüman'dır. Köy halkı; inancına düşkün, inancını takva derecesinde yapmaya çalışan, camisini temiz tutan ve dininin diğer gereklerine bağlılığı mükemmel derecededir. Tatil aylarında Kur'an kursları açılıp köy çocukları ve köy gençleri dini eğitimden geçirilir.

Uzunyazı Köyü Halkında Giyim ve Kuşam

Uzunyazı köyü giyim ve kuşamı Türkiye geneliyle paralellik arz eder. Osmanlı döneminden kalan eski giyim ve kuşama son dönem Batı Kültürü de etki etmiş ve kozmopolitlik kendini göstermiştir.

Eski kültürümüzde giyim, tiftik, pamuk, yün, keten ve deriden den mamüldü. Bunlar, vücuda giyilen sako, yapınca, şalvar, yelek, mintan, feyke, peştamal, üç etek, bindallı, bluz, kazak, hırka, don, dizlik (tuman), gömlek gibi çok çeşitli türlerden oluşurdu. Ayrıca bele ve başa sarılan kuşak; başa örtülen külah, sarık, kavala, kofi, leçek, şal atkı, kavuk, fes, bere ve ayağa giyilen çizme, yemeni, iskarpin, çarık, takunya, yün çorap, tiftik çorap; ele giyilen tiftik eldiven; başa giyilen tiftik külah; bele sarılan kuşaklar; boyna atılan atkılar, kaşkoller ve benzeri şeylerden oluşurdu.

Eskiden giyim, daha ziyade kişilerin ekonomik gücüne göre seçilir ve giyilir. Çok mükemmel giyimliler zengin sayılır ve ihtimam görmüş... Nasrettin Hoca'nın "Ye kürküm ye..." adlı fıkrası bu gerçeği ortaya

koymaya çalışmaktadır. Günümüzde giyim artık bu derecede bir sıkıntı olmaktan çıkmıştır.

Cumhuriyet Türkiye'sinin ilk yıllarında devlet, halka dokuma tezgâhları dağıtıp giyeceği kumaşları kendisinin dokuyup giymesini önermiş. Bu arada ipliği de kendisi verirmiş. Bu usulle elde edilen bez de "Amerikan Bezi" tabir edilen çok düz ve basit bir kumaşmış... Bu kumaşı bile herkes bulamazmış ve kimisi bez yokluğundan dolayı çok sade giyinmek zorunda kalmış...

Yamalık denen, eski eşyanın yırtık ve deliğini bezle kapatma ve etrafını dikme gibi bir yöntem çok revaçtaymış... Yamalık için yama ve iplik bulmak bile önemli bir sorunmuş...

Çocukluk günlerimizde, eskiden kalma dokuma tezgâhının parçaları, bize oyuncak eşya görevi görürdü. Bir gün merak edip sorduğumuzda, bunun bir zamanların nadide tezgâhının parçası olduğunu hayretle öğrenmiştik...

Günümüzde devletin ekonomik gücü arttı, giyim ve kuşamda atölyeler kuruldu, kişilerin cebine para girdi, giyim ve kuşam yeniden şekillenmeye başladı. Artık yamalık tarih oldu, kullanılmış giyim eşyasını başkasının giymesi artık ardan sayıldı, böylece giyim dert olmaktan çıktı...

Günümüzde köylü artık normal piyasadan, ekonomik gücünü fazla zorlamadan giyinebilmekte; yalnız eski kültürümüz de böylece tarih olmaktan öteye gidememektedir...

Uzunyazı Köyünde Ev ve Ev Donanımı

Köyümüzün eski kültüründe mobilya yok denecek kadardı. Evlerde, sedir, kerevit, seki ya da peykeler kurulurdu. Bunlar halı, kilim, sicim, keçe gibi yaygılarla kapatılır; yaygıların üstüne yün minderler konur; sedir ya da peykelerin etrafına ot yastıkları dizilmek suretiyle klasik ŞARK ODASI oluşmuş olurdu...

Yine bu evlerin duvarlarına halı ve kilim gerili olarak asılır, evin diğer kısmı, kişinin ekonomik gücüne göre halı, kilim, sicim, keçe, hasır gibi

şeylerin yayılmasıyla kapatılırdı...

Eski Uzunyazı köyünde mobilya yoktu. Ne bir masa, ne bir koltuk, ne bir karyola ve ne de bir sandalye vardı... Halk sade fakat mutlu hayat yaşardı. Köylü evinde bağdaş kurup otururdu, yemeğini yer sofrasında yiyip, yatağını yer döşeginden kurardı... Yatak ve yorgan yünden yapılırdı, kışın soğuğu için bir bedel ödenmezdi...

Günümüz Uzunyazı köylüsü artık çağın bütün gerekleri gibi evinin donanımında da yeniyi imkânları ölçüsünde tatbik etmektedir... Köye artık mobilya girmiş, çekyat peykenin yerine geçmiş, yer sofrası ile yemek masası kavgaya tutuşmuştur...

Eski köylerde evler önceleri çok ilkelmiş: Bir yar, ya da hendek içine basık bir duvar örülme suretiyle evin üstü örtülür ve damın bir yerinden ışık alacak pencere bırakılırmış... Buna genelde "TİLKİ BACA" tabiri kullanılırdı. Bu tip evler sonradan biraz modernize edildi, toprağın içinden üstüne doğru kaydırıldı... Günümüzde artık örneği kalmadı.

Eski Uzunyazı köyü evlerinin pencerelerinde perdeye de pek rastlanmazdı. Zira kimse kimseden dikizlenmek gibi bir şeyi beklemezdi; üstelik evlerin aydınlatılması da buna yeterli değildi. Son zamanlarda perde artık bütün boyutlarıyla yerini aldı...

Uzunyazı köyünde imkânlar gelişince artık ferah, yandan pencereli "KÖŞK" evler yapılmaya başlandı ve bu evler oldukça yaygınlaştı. Artık günümüz köylüsü tamamen köşk evde oturmaktadır...

Uzunyazı Köyünde Halı ve Kilim Dokuma

Her köyde olduğu gibi Uzunyazı köyünde de halı ve kilim dokuması olurdu. Kış gelince aileler, tezgâhlarını kurarlar, atkılık ve çözgünlük ipliklerini eğirip boyarlar, usta belleticinin eşliğinde, istediği ebat ve nakışta dokumaya geçerlerdi ki bu HALI, KİLİM ve SİCİM' den ibaretti... Bu dokumada yün kullanılırdı. Çok az olarak çuval ve sicim için "KİL" kullanılırdı.

Uzunyazı Köyünde Hasır Dokuma

Uzunyazı köyünde yaygın olarak hasır dokuması da yapılırdı. Yazdan hasırlık özel ot(ÇİL) ve mısır koçanının kabuğundan (POÇ) hazırlanırdı. Kış gelip zaman bollaşınca istenen ebatta hasırı her aile dokuyup istif ederdi ki bu daha ziyade orta ve düşük gelir düzeyine hitap ederdi...

Böylece ÇİL HASIRI ve POÇ HASIRI gibi bir yaygı elde edilirdi. Bu yaygılar evlerde kullanmanın dışında, buğday kurutmada da kullanılırlardı.

Bu yaygıların örneğini günümüzde pek görememekteyiz...

Uzunyazı Köyünde Dini Bayramlar ve Bayramlaşmalar

Uzunyazı' da köy halkı(erkekler); köy camisinde topluca bayram namazı kılar, Bayram namazından sonra köyün ileri gelenlerinin oluşturduğu toplu davetlere iştirak eder, sabahın erken saatlerinde büyük sofralarda yemekler yer, varsa küsler de barıştırılırdı.

Bayramın daha sonraki saatlerinde bütün köy halkı toplu olarak, köyde kapı kapı dolaşır, her hanenin kapısını çalar, büyük bir şadlık içinde bayram şekerini ya da bayram meyvesini alırdı...

Ardından da bütün köylü mezarlık ziyaretine çıkar, Kur'an okur, okunmuş hatimleri bağışlar, dualar eder ve köyün yediden yetmişine meyve ile şeker dağıtırdı...

Kurban Bayramında hemen her hane kendi beslediği hayvanından bir kurban keser, kurban kesemeyenlere kurban etinden ikram eder ve kurban geleneğine oldukça titizlik gösterirdi. Kurban derilerini hayır kurumlarına ve Hava Kurumu'na bağışlamak suretiyle ayrıca önemli bir sorumluluk üstlenmiş olurdu...

Günümüzde Uzunyazı köyü sakinleri bu eski geleneklerini önemli ölçüde yerine getirmekle birlikte, artık eskinin şen şakrak havası aranmakta; eski birlik ve beraberliğin özlemi çekilmektedir...

Uzunyazı Köyünde Kız İsteme

Her aile kendine gerekli olan gelinlik kızı araştırırdı: Takva aile takva bir kızı, konak sahibi aile misafirperver aile kızını, kırdı çalışan aile kırdı çalışacak kızı, hünerli aile ise elinde hüneri olan kızı araştırır ve bulunca da incelemeye alırdı.

Bir aile evlerine gelecek gelinlik kızı uzun süre gözaltında tutar, çaktırmadan izler, mümkünse bazı yönlerden dener(yemek, temizlik, konuşma gibi), bu sınavlarda başarılı olmuş kızı istemeye karar verirdi.

İstenecek kızın ailesine ön haber verilir, niyet belli edilir ve uygun bir zamanda, konu âlemlik edilmeden, bir gizli ziyaret gerçekleşirdi. Bunun böyle olmasındaki maksat, aileler arasında anlaşma oluşmaması halinde kimsenin onurunun zedelenmemesi idi...

Kız istemeye giden öncüler(anne- baba) niyetlerini açıklarlar, aldıkları cevap olumlu ise işin sonraki kısmının kabataslak görüşülmesine geçilirdi. Bu da aileler arasında düğün konusunda mutabık kalınıp kalınmamasıyla ilgiliydi. Zira bazı aileler kızlarını vermezlik etmezlerdi, fakat ortaya koydukları şartlarıyla oğlan tarafını geri çevirirlerdi... Bunun için halk arasında şöyle bir söz vardı:"Ne kızı verir, ne dünürü küstürür..."

Zaman zaman kız tarafı kızını vermekte acele etmez, oğlan tarafına kesin cevap vermeyip, defalarca götürüp getirdikten sonra kızlarını verdiği de olurdu. Bu ise normal karşılanırdı, zira halk arasında "Kız kapısı kale kapısıdır..." anlayışı vardı.

Mutabık kalan aileler, konuyu yakınlarına açarlar, küçük yollu bir takım hediyeler(yüzük, bilezik, şeker, meyve) de almak suretiyle yakın bir zamanda kız kapısını çalarlardı ve resmi olarak kız tarafından kızları istenirdi. Kız istenirken oğlan tarafı için seçilen sözcü "Allah'ın emriyle, Peygamberimizin kavliyle kızınız.....'ı oğlumuz'a istemeye geldik." Deyip karşı sözcünün vereceği cevabı beklerdi. Karşı sözcü de "Allah'ın emriyle, Peygamberimizin kavliyle kızımız'ı, oğlunuz'a verdik." derdi ve ardından şerbet içilir, bir yüzük takılırdı.

Bu kız isteme merasimlerinde oğlan kesinlikle ayrı tutulurdu, kız ile

oğlanın biri birlerini görüp görmediklerine, onların bu konuda mutabık kalıp kalmadıklarına genelde dikkat edilmezdi... Kız istemenin bu yanı sonradan biraz ıslah edildi.

Zaten kızlar da “GÖRÜCÜ USULÜ” ile bulunup tanışılırdı... Günümüzde şehirlerde yaşanan kız isteme ve damat ziyaretleri o zamanlar köyümüzde katiyen olmazdı. Günümüzdeki köylerde bile damat, kız evine çok açıkça gidip gelememektedir...

Kız istemede düğün masrafları, takılar gündeme gelirdi, ailelerin maddi durumlarına göre belirlenen bu tür şeylerin içinde çoğu kez irdelenen “BAŞLIK PARASI” da bulunurdu. Ancak, Başlık Parası daha ziyade yöredeki mevcut aşiretler arasında gerçekleşirdi.

Uzunyazı Köyünde Başlık Parası

Başlık Parası denen şey kız tarafının topluca istediği mal veya para idi. Kız babası kızının başlığını belli bir meblağ ile belirlerdi ve o meblağ tamamlanmadan düğün hazırlığı olmazdı:

Başlık Parası olarak, yirmi bin, otuz bin lira; ya da yirmi koyun, elli koyun gibi hayvan belirlenmişse bu şeyler bir veya iki yılda karşı tarafa verilirirdi. Karşı taraf ise bu mal karşılığında kızlarına düğün masrafı ederlerdi ve “Gün Kesimi” adında düğün günü belli edilirdi.

Zaman zaman kız tarafının aldığı başlık parası tutarında eşya ve takıyı kızına vermediği ima ile söylene de bu gelenek hep devam ederdi... Kimse de çıkıp bu konuda çok tutarlı bir şey yapamazdı... Ancak bazı ailelerin aldıkları başlıktan çok masraf ettikleri gibi, bazı ailelerin de başlık parasına tenezzül etmedikleri bir vakıadır...

Uzunyazı Köyünde Gelin Görme

Gelinlik kız için mutak ziyaretler olurdu, hediyeler götürülürdü. Büyük görme, gelin görme adı altında kalabalık bir grup ziyaret ederdi ve hediye sunardı. Gelin tarafı da giden misafirlere hürmette kusur etmeden ağırlardı ve dönüşlerinde hediyeler sunardı.

Bu tür ziyaretlerde gelinlik kız en güzel kıyafetlerini giyer, en hamarat kişilerden çok hamaratlık eder, hizmette kimseye sıra vermeden didinir, ağzından tek bir kelime çıkmaz, yan gelip yatmazdı... Konuşmayı bırakın, sesini bile duyan olmazdı... Gelin hanımın bu hali daha uzun yıllar devam ederdi ve çocukları olup kendisi iyice yaşlanınca dili çözülmeye başlardı.

Uzunyazı Köyünde Nişan-Düğün Çayı

Gerek Uzunyazı köyünde ve gerekse çevrede nişan ve düğün öncesi komşular ve davetliler çaya çağırılırlar, ayrıca davetiyeye gerek kalmadan nişan veya düğün günü sözle söylenirdi. Ulaşılması zor olan yerlere de atlı bir ulak gönderilirdi. Eski komşular çay içip bilgi aldıktan sonra hemen kalkıp evlerine giderlerdi, ayrıca bir davetiyeye gerek kalmazdı. Günümüzde artık davetiyeye ile bu sorun daha pratik bir şekilde çözülmüş durumdadır.

Uzunyazı Köyünde Nişan Merasimi

Aileler arasında” NİŞAN” adı altında bir merasim olur, bunun için bir gün tayin edilirdi. O gün gelince kalabalık halde gidilirdi. Bu kalabalık davetlilerin her birine “ATLI” adı verilirirdi. Kız tarafı götüreceği atlı sayısınca karşı tarafa yemek için, pirinç, et, bulgur, yağ vs. hesaplayıp gününden evvel gönderirdi. Kalabalık başka köye gitmişse, bu Atlıları her bir komşu birer, ikişer alıp evlerinde misafir ederdi, düğün bitimine kadar evinde ağırlardı...

Nişan günü ve saati oğlan tarafından getirilmiş bulunan hediyeler tek tek teşhir edilirdi ve bitiminde merasim son bulur, yemek yenirdi. Burada sunular takı ve hediyeler çevreye topluca duyurulur, meblağın yüksek olması halinde bununla taraflar iftihar ederlerdi...

Uzunyazı Köyünde Ruvi (tilki) Gönderme

Düğün günü belli edildikten sonra aşiretlerde bir de “RUVİ”(tilki) gönderme geleneği vardı:

Ruvi en dayanıklı kimselerden seçilirdi. Ruvi’ye, şaka adı altında kaba etlerine iğne batırılmasından tutun da her türlü eziyet edilirdi; fakat onun

gıkı bile çıkmazdı. Bir gün ve bir gece boyunca görmedik eziyet kalmazdı, eziyetin bini bir paraya inerdi... Ruvi ancak görülmedik bir yerde saklanmak suretiyle kendini kurtarırdı; fakat saklandığı yerin bile bir oyunla kendisine sunulduğunu, orada da başına başka fırladıklar döndürüldüğünü o sonradan anlardı... Hâsılı düğünün atlısı gelinceye kadar Ruvi insanlıktan çıkardı...

Uzunyazı Köyünde Atlı Şakaları

Atlı gelince artık pes etmiş bulunan Ruvi ortadan çekilirdi, oyunlara katlanmak sırası atlılara gelirdi... Gerek Uzunyazı'da ve gerekse çevre köylerde (özellikle Süzgeçli'de) atlılara çok ağır şakalar yapılırdı:

Mesela evlerde gece misafir edilmiş bulunan atlılar uykuda iken kıyafetleri toplanır, bir çuvala doldurulup ertesi günü düğün evinin önünde bir çamaşır ipinde teşhir edilirdi...

Sabah uyanan misafir, kıyafetlerini giymek isterdi, bulamayınca başına bir felaket geldiğini anlardı. Misafiri olduğu konak sahibinden yardım isterdi, konu araştırılırdı. Nihayet düğünün olduğu köye ait bir grup gencin, atlı kıyafetlerinden bir BEDESTEN kurduğunu öğrenince, oraya don-paça gitmek durumunda kalırdı. Don- gömlek katıyla gelmiş bulunan düğün davetlisi pantolonunu, ceketini, ayakkabısını bahşiş vermek suretiyle teşhirden kurtarırdı ve alıp giyerdi...

Uzunyazı Köyünde Düğünler

Köy düğünleri topluca ve şadlık içinde olurdu. Bir klasik köy düğünü olur, kadınlar ve çocuklar ayrı bir kapalı mekânda toplanıp eğlenir, erkekler de ayrı bir yerde toplanıp davullu zurnalı oyunlar oynanır, halaylar çekilirdi.

Aşiretlerin karma halayları olurdu bunun adına da "CERGÜBAZ" derlerdi. Cergübaz oyununda kadın-erkek-çocuk topluca bar oynar, barın halkası mekânın dışına taşardı.

Aşiretlerin düğünlerinde ayrıca adına "DENGBEJ" dedikleri türkücüler Kürtçe türküler çağırırdı. Bunu köyde diğer hanelerin âşıkları izlerdi.

Topluca halaylar çekilirdi; lurke, laçı, koççarı, hançer barı, gibi çeşitli bar oyunları sergilenirdi.

Bütün bir köyün yediden yetmişinin katıldığı yemek faslı olurdu. Yemekler pilav ve diğer etli türlerden oluşur, büyük kazanlarda bolca pişirilip yenirdi. Ardından güreşler, at yarışları ve çeşitli oyunlar ile hokkabazlıklar sergilenirdi ve ahali seyir zevkine doyardı...

Düğünlerde gelinin çıkması sırasında kapılar basılır, bahşişler alınır, şadlık olsun diye silahlar atılır, düğün konvoyunun önü sıkça kesilip bahşiş alınır, bir taraftan da "yastık kaçırma" tabir edilen bir nevi yarış olurdu... Gelinin geldiği evin önünde ayak bastığı yere tabak konurdu. Gelin tabağa basıp kırardı ve eve girerdi... Geldiği evde yüzgörümlüğü olarak altın, ya da hayvan hediye edilirdi. Bir şadlık safhası da burada olurdu ve nihayet gelinle damat gerdeğe verilirdi ve düğün sona ererdi.

Günümüz Uzunyazı' sında bu ve benzeri adet ve geleneklerin çoğu kalkmış; çalgılar genelde orkestradan oluşmuş; gezici ekipler salon havasını her yere götürmüş; halk, farklı tellerden çalmaya ve oynamaya adeta mecbur edilmiştir...

Uzunyazı Köyünde Kültür Etkileşimi

Yerli aşiretler ile dışarıdan gelen ailelerden kurulu Uzunyazı köyünde halk, zamanla kültür alışverişinde de bulunmuştu. Yaşantı, yemek, giyim, tarım, hayvancılık konularında herkes kendisinin nerede olduğunu karşıya bakarak görmek suretiyle, eksiklerini öğrenmiş ve tamamlama fırsatı bulmuştur...

Uzunyazı köyünde muhacirlerin iş hususundaki titizliği ve rabitası köyün aşiretlerince de benimsenmiş; buna karşılık aşiretlerdeki hürmet, fedakârlık, affedicilik gibi güzel hasletler de muhacirlerce örnek alınmaya başlanmıştır.

Bu komşular zaman zaman kız alıp vermiş, düğünleri beraber yapmış; kimse kimsenin kültürüne karşı çıkıp burun kıvrımmamıştır... Köyün mezarlığı ortak, okulu ortak, camisi ortak, merası ortak, hayvan sürüleri ortak; hâsılı her derdi ve her neşesi ortaktır...

Uzunyazı Köyünde Köy Seyirlik Oyunları

Uzunyazı köyü gençleri; ağır kışın uzun gecelerinde boş durmazlar; adına “Bero” dedikleri edebiyatımızda “Köse – Gelin” oyunu ile “Tilki “ dedikleri hayvan taklitlerinden oluşan oyunları tertiplerlerdi. Bu gençler; diğer köy gençleri ve köy çocuklarından oluşan büyük bir kalabalıkla her hanenin kapısını çalarak eve girer, ortalığı velveleye vermek suretiyle oynar, hane halkını güldürür, çeşitli sürprizler sunar ve sonuçta da çeşitli bahşişler alarak o evden ayrılıp başka eve geçerlerdi... Bu oyunların senaryosu olmazdı, konuşmalar tuluata dayanırdı...

Bu oyunları köyün mukallit gençleri hazırlarken; تنها odalar kulis, eski püskü kıyafetler kostüm, köy evleri de sahne yerine geçerdii.

Köyde ilk radyo 1950’li yıllarda, televizyon ise 1980’li yıllarda tek tük gözükmeye başladı... 1960’lı yılların sonunda Radyoda “Arkası Yarın” programı ile yayınlanan “KÖROĞLU” oldukça ilgi gördü; halk, yayın saati gelmeden radyolarının önünde toplanıp adeta nefessiz dinlerdi...

Köyde natıkası güçlü kişilerden Hacı Maksut, Esat Yerlikaya, Abit Çavuş, Bekir Akkaya, Nizam Seviş, Eşref Demirel gibi komşularımız çok tatlı kıssalar, hikâyeler, olaylar anlatırlar ve halkı dinletirlerdi. Yine Sofu İsmail adlı komşumuz bütün köylüye Cenkname okuyup hoşça vakit geçirtirdi.

Köy gençleri bazen kendi aralarında saz çalıp türkü söylerler, içlerinden Enver Özdemir, Muharrem Akkaya gibi saz çalıp söyleyenleri dinlerlerdi.

Çok az da olsa köye gelen âşıklar bütün köy halkından büyük ilgi görür, gece yarısına kadar çalıp söylerler ve köylü onları bahşişe boğardı...

Köyde ayrıca, arakesme, kayış, bilye, saklambaç, yüzük gibi oyunların yanında; delikanlı güreşleri, boğa güreşleri, manda güreşleri, horoz döğüşleri, köpek boğuşturması, koç dövüşü gibi şeyler de seyirlik yanı olan şeylerdi...

Uzunyazı Köyü ve Avcılık

Köylülerin balık avlama gibi yerleşmiş gelenekleri de vardı. “Kepçer” ve “Germe Ağ” ile avcılık yapılırdı. Uzunyazılılar çevre köylere göre hayli ileri düzeyde olan bu mesleklerini civar derelerde ve nehirlerde icra ederler, köy halkına çoğu zaman bedava balık dağıtırlardı. Bu balıklar sazan, kefal, canar, yayın, alabalık gibi türlerden oluşurdu.

Balık avında uzmanlaşmış kişilerin başında Abit Çavuş gelirdi. Bunu Nurettin Özdemir, Şevket Polat, Mehmet Güler, İsrail Çavuş, Yusuf Seviş, Ramiz Doğan, Osman Demirel, Mevlüt Muradoğulları izlerdi...

Köyde diğer avlar da yapılır, özellikle kışın ördek avı olur ve bu avın uzmanı sayılan Nazım Seviş bolca ördek avlardı. Ayrıca sakladıkları meşhur tazalarıyla tilki ve tavşan avında Mecit Taşkiran ve İbrahim Taşkiran kardeşler de hatırı sayılır avcılardı...

Uzunyazı Köyünde Halkın Dayanışması

Uzunyazı köylüleri bir cenaze defin işleminde de topluca bulunur, yası paylaşır, mevtanın mezarını kazma ve kürekle kazar; yaşlı haneye yemek gönderir, ilk günlerde yas evinden komşular ayrılmazdı. Son zamanlarda “Taziye Çadırı” gibi mükemmel bir organizasyonla bu işlemler daha da ileriye taşınmış durumdadır...

Uzunyazı Köyünde Daha Başka Gelenekler

Uzunyazı Köylüleri senede bir günlerini, adına “Serşehit” ya da “Ziyaret” dedikleri, Komik Köyü tepelerinin başındaki bir şehit mezarına giderek kurban kesip, orada ziyafet vermeye ayırırdı. Bu geziye köy topyekûn katılır, ziyaret gününbirlik olur, tepenin başındaki şehit mezarı toplu ziyaret edilir, adaklar adanır, büyük kazanlarla yemekler pişirilir, geniş sofralar kurulur, yemekler yenir ve dualar edilirdi...

Yine bu ziyarete gidişlerde ve gelişlerde köylülerce atlar yarış ettirilirdi; kimi attan düşer, kimi kavga eder, kimi da atıyla suya düşerdi ve köy halkı da böylece seyre doyardı...

Yüksek tepenin başındaki bu ziyaretgâh, defineciler tarafından dar-madağınık hale getirilince bu güzel gelenek de artık yaşanmaz oldu...

Uzunyazı Köyünde Unutulmayan Olaylar

*Köyümüzde unutulmayacak olayların başında Komşumuz Mehmet Cezayir'in ahırının çökmesi olayıydı. Bu komşumuzun ahırını bir kış gecesi olduğu gibi çökmüş, yakın komşularımız enkaz altındaki hayvanların böğürtüsüne uyanıp bütün köyü haberdar etmişlerdi. Köylüler kısa sürede enkazın altındaki hayvanları sağ salim çıkardı, yakın komşuların ahırlarına birer ikişer dağıtıp bir felaketi zararsız bir şekilde önlemişlerdi. O kış o komşumuzun hayvanları birer ikişer komşu ahırlarında baharı getirmişti.

*Köyümüzde büyük ot yangınları olurdu. Yangına karşı bir arada istiflenen otlar, bekçi ile korunmalarına rağmen, gene de korunamazdı ve bir yangınla kısa sürede kül olup giderdi. O kış yem pahalıydı, hayvanlar ise zayıf kalırlardı.

*Köyümüze zaman zaman Bitlis'ten Küfrevizadelere mensup tarikat ehli kişiler gelirlerdi ve halktan olağanüstü bir ilgi görürlerdi.

*Köyümüz sakinlerinin, Kılıç Gediği Yaylasında bir yazı, kırk kadar koyunu ürkemek suretiyle Sirkonun Kayalıklarından uçmuş ve telef olmuştu.

*Köyümüze bir güz günü akşamı bir Çingen kafilesi gelip konmuş, gece aralarında çıkardıkları kavga ile köylümüzü başlarına toplamışlardı. O an köylüler bir sanal muhtar ile bu kavgaya katılanları yargılamış ve olayı kendi yöntemleriyle sulh etmişlerdi(!)...

*Köyümüzde altmışlı yıllarda Varto depremin etkisi çok kuvvetli hissedilmiş, yakın köyler büyük hasar görmüş, ölenlere bile rastlanmıştır.

*Cumhuriyetin ilk yıllarında tahsildarlar köylünün ürününden belli bir vergi aldıklarından dolayı, köylü büyük sıkıntı yaşamış, kimi köylü kendi ürününü gizlice kuyulara koyup izini kapatmanın yolunu bulmuş.

*Yine Cumhuriyetin ilk yıllarında köyümüze deve katarlarıyla gelen kervancılar yaz-kış köyümüzde konaklarlar; kış mevsiminde bile dışarıda

karın, buzun üstünde yatan develeri kervancılar, kürke sarılıp beklemek suretiyle, terk edemezlermiş...

*Köyümüzden geçen deve kervanlarından bazı develerin kaza sonucu hastalanması, ya da buzda kayıp düşerek ayağı kırılması sonucunda kesilip etinin köylülerimize dağıtıldığını ve bu vesileyle köylülerin bayram ettiğini büyükler naklederlerdi...

*Eski kışların çok ağır geçtiğini, yağın karın kalın katman oluşturduğunu, yol boyuna uzanan telefon direklerinin kara gömülüp ancak bir metresinin dışarıda kaldığını yine eskiler söylerlerdi.

*Bazı kış günlerinin sabahında uyanan köylülerimiz, tipi esmesi sonucu, evlerinin tamamen kara gömüldüğünü görürlermiş. Bu nedenle evden eve kar altından tünel kazarak geçtiklerini gülererek anlatırlardı.

*Uzunyazı köylüleri bir kış sabahı uyandıklarında iki kurdu köy karşısında, yatar halde, canlı olarak bulmuştu. Köylü seferber olmak suretiyle kurdun birini köpeklerle boğdurmuş; diğer kurdun izini süren köpekler, kurdu köye kadar getirip, köy sokaklarında kovalayıp boğarak, büyük tehlike atlatmışlardı.

*Köyümüzde yaşanan unutulmaz olaylardan biri de Hacı Ethem'in pastırmalarının gece köy köpeklerince yağmalanması olayıydı. Bir gece köy köpekleri, pastırmaların kurumakta olduğu darağacının altını eşelemek suretiyle, ağacı devirirler. Yere sere serpe saçılan pastırmalar bir köyün köpeklerince bir anda paylaşılır ve sabaha bir şey kalmaz. Sabah durumun farkında olan Hacı Ethem Amca, komşuluk hatırından ötürü sesini çıkarmaz, ama bir sığırlık pastırmadan da olur...

*Yine bir yaz mevsiminde köy ekinlerine musallat olan çekirge sürülerinin tarlada hiçbir şeyi bırakmadığını köylülerimiz anlatırdı.

*Altmışlı yıllarda yazın yaşanan kuraklık sonucunda ekinlerin tarlada kurduğunu, hayvanlara bile içecek suyun zor bulunduğunu kendim görmüştüm.

*Yine bir yaz günü akşamında köyümüz arazisinde silah sesleri duyuldu. Çok geçmeden bir atının, jandarmaların önünde dörtnele gelip,

köyümüze girdiği ve kaçıp kurtulmak istediği anlaşıldı. Bu atlı kaçağın yolunu kesen köylülerimiz, köyün girişinde atının yularından tutmak suretiyle jandarmaya teslim etmişlerdi. Kaçağı teslim alan jandarmalar, bir köyün önünde, bu kaçağı, köy deresinde ıslatarak sopalamışlardı...

*Bizim çocukluk günlerimizde, köyümüzün yanından geçen karayolunun yapım çalışmasında kullanılan yuvarlak şekilli ağırlıktı. Bu ağırlık yol çalışması sırasında bağlı olduğu araçtan kurtulmuş, yoldan aşağıya düşmek suretiyle köyümüz yakınlarında bir yerde terk edilmişti. Sahipsiz kalan bu döküm silindir çok uzun yıllar biz çocuklara oyuncak olduktan sonra Ağrı'dan gelen bir Askeri İstihkâm Birliği'nce alınıp götürülmüştü.

*Eskiden zaman zaman köyümüzdeki arıcıların arı kovanları gece hırsızlarca yağmalanırdı. Sabah kalkan köylüler kovanların suya basıldığını, içindeki arıların söndürüldükten sonra kovanın balının alındığını görüp üzülürdü.

*Ziraatın yoğun olduğu mevsimde sık sık kazalar olurdu. İşte bu kazalardan birinde Hacı Ethem sap yüklü arabasının altında kalmış ve ölümlerden dönmüştü.

*Köyümüzün emektar sakinlerinden Cumali Seviş tek başına ekip baktığı bostanında bostan damının çökmesiyle enkazın altında saatlerce kalmış ve köylülerin gelmesiyle kurtarılmıştı.

Uzunyazı Köyünde Kağızmanlı Meyve Satıcıları

Tahıl ürünleri bol olan Uzunyazı'da meyve kıtlığı yaşandığından, Uzunyazı köyü, en yakın çevrede meyvesi olan beldelerden, meyve satıcılarının akınına uğradı. Bunlardan biri de Kağızmanlı meyvecilerdi. Biz onların adına kısaca "KAĞIZMANCILAR" derdik.

Eleşkirt'in kuzeyinde, Aras vadisinde yer alan Kağızman, Sürmeli Çukur'un devamında bulunurdu. Azerbaycan içlerinden gelip Iğdır'ı, dolayısıyla peyder pey bütün Aras vadisini ısıtan sıcak hava, meyve yetişmesine uygun bir ortam oluştururdu. Özellikle Kağızman'da, Kayısı, elma, erik, armut türü meyveler bol ve nefis olurdu.

Yaz gelince ekinler biçilir, Kağızman'ın meyvesi de yetişince artık akın akın Kağızmanlılar Eleşkirt Ovasına gelirdi. Her bir kafilde beş, on yüklü eşek; bir, iki de eleman bulunurdu. Bu kabile elemanları yüklerini köy köy gezdirirler, sepet ve çuvalarını buğday dolduruncaya kadar sabrederler, meyveleri bitince de gerisin geri giderlerdi...

İşte tam bu sıralarda biz çocuklar bir taraftan döven sürerdik, diğer taraftan da bir gözümüzle engin Toprakkale düzlüklerinde belirecek Kağızmanlı Meyve satıcılarının eşek sürüsünü gözlerdik. Kafile belirince, çocuklar biri birine olayın müjdesini verirdi ve kafilenin gelmesini beklerdik. Çok geçmeden kafile gelip köyün orta yerinde bir ağaç altında yükleri yıklar, meyveleri köylünün göreceği şekilde teşhir ederdi ve o an orası bir hareketlilik kazanırdı.

Kağızmancılar meyvelerini takas usulü sattıklarından biz çocuklar artık kimi izinli, kimi izinsiz kapları doldurduğumuz gibi meyvecilerin yanında nefesimizi alırdık. Günlerce döven sürmekten ve buğday hasadı yapmaktan bunalan bütün çocuklar artık bir ganimetle karşı karşıya kalırdı. O zamanlar köy bakkalları pek olmazdı, olsa da bu bakkallarda sebze ve yaz meyvesi pek olmazdı. Hele hele köylüler sebzeyi ve meyveyi ancak yazın bollaşınca görüp yerdi ki o zamanlar Türkiye'nin çok yoksul ve kıt zamanlarıydı.

Eşeksırtında saatlerce yol almaktan dövülmüş, örselenmiş, suyu çıkmış yaş meyve yine de bize çok hoş gelirdi. Ancak karşılığında bizim Eleşkirt yöresinin çok değerli buğdayını verirdik... Bu takas işleminden biz de memnun olurduk, Kağızmancılar da...

Artık meyvenin bir kısmını stok edip günlerce yemek suretiyle bir başka Kağızmancının gelmesini beklerdik.

Ancak bir şey daha vardı ki onu da zikretmekten geçemeyeceğim:

Hani "Köy köpeksiz olmaz..." derler ya! İşte o. Bu zavallı satıcılar yorgun argın, yüklerinin başında gece uykuya daldıklarında, sepetlerden meyveler birer ikişer fire vermeye başlar, bazen de meyve dolu sepet kaybolurdu... Bu konuda uzmanlaşmış köy gençleri ne eder eder, bir yolunu bu-

lup izi kaybederler ve sonra da meyveyi güle oynaya yerlerdi. Sabah kalkan bizim Kağızmancı da durumu fark edip sızlanmaya başladılar...

Uzunyazı Köyünde Diğer Satıcılar

Uzunyazı köyüne Tortum ilçesinden de satıcılar gelir, yanlarında pekmez, dut pestili, kızılıcak pestili kuru meyveler getirirler ve yine takas usulüyle satıp giderlerdi ki bu meyveler ve mamüller oldukça damak tadına hitap ederdi. Bu satıcılar yağ ve peynir karşılığı da mallarını satarlardı.

Uzunyazı köyüne zaman zaman da “ÇERÇİLER” gelip hırdavat satarlardı ve mallarını bitirip geri giderlerdi. O dönemlerde gelen bu satıcıların köyde birer tanıdık dostu olurdu, bu dostları sayesinde hem adresleri belli olurdu, hem de köylüye güven verirlerdi.

Uzunyazı Köyünde Yaylacılık Geleneği

Merası dar olan Uzunyazı eskiden beri yakın yerlerde geçici olarak yayla kiralar ve arazisinin açılmasına kadar, hayvanlarını o yaylada otlatıp rahatça geçimini sağlardı, hem de köyde arazisi zarar görmezdi.

İşte bu yaylacılık geleneğinde benim de hiç unutmadığım, Kılıç Gediği yaylasına köyce çıkışımız idi. Bahar geldiğinde karlar eriyince, her köylü komşu gibi biz de bir sabah erkenden kalkardık, öküzümüzü ve arabamızı alıp, önce bir yaz boyunca konaklayacağımız evi ve hayvan barınaklarını yapmak üzere yaylanın yolunu tutardık. Yaylada beş-on gün içinde bir yayla damı oluştururduk. Ardından hemen köyümüze dönüp hayvanlarımızla ve evimizden o yazı yaylada geçirecek kimselerle yaylaya çıkardık.

Yaylaya ilk çıktığımız günlerde, hayvanlarımız yaylanın otunun içinde kaybolurdu. Yaylanın neşesi bütün meşakkatimizi bir anda silip götürürdü. Bu yayla hayatı mayıs ortalarından temmuz ayı sonlarına kadar sürerdi, köyde çayırılar biçilip arazi açılınca komşular hep birlikte köye dönerdi.

Yaylada hayvanlarımız semirir; bol süttten yapılan yağ ve peynirle kaplar dolar; çiftçinin yüzü gülerdi.

Uzunyazı köyü, kılıç Gediği, Asep Yaylası, Han Yaylası gibi yaylalara

çıkardı. Günümüzde bile köylülerimiz kısa bir süre de olsa Asep Yaylasına çıkmaktadır.

Uzunyazı Köyünde Keçe Tepme

Hemen hemen her kış, köyde komşular, keçecilere keçe attırırlardı. Keçelik yünler saklanıp, keçeciler de gelince köylü harekete geçerdi. Boş bir evde, köy gençleri, keçeciler eşliğinde durmadan, keçeyi ayakla tepip dururdu... Neden sonra kıvamını bulan keçe dürülüp kenara konurdu, keçe tepmekten bitkin düşen gençlere ziyafet verilip teşekkür edilirdi ve gönderilirlerdi...

Uzunyazı Köyünde Dam Topraklama

Köyün damları toprak olduğundan, eski köyde yeni yapılmış dama, toprak, imece usulüyle atılırdı. Köy gençleri bir akşam toplanır, eğlenir, kimi toprak atar, kimi aş kaynatırdı ve iş bitiminde ziyafetle kalabalık dağılırdı... Böylece hem iş yapılmış olurdu, hem de gençler eğlenmiş olurlardı.

Uzunyazı Köyünde Kom Kesme Geleneği

Koyun saklayan haneler, koyunlarının damını her kış iki, ya da üç defa, kalıp şeklinde kesmek suretiyle, gübresini tezeğe dönüştürürlerdi... İş bitiminde gençlere topluca yemek verilirdi.

Koyun damlarının adına “KOM” denirdi ve komların gübresi günlük temizlenip atılmazdı. Komda saklanan koyun-keçi, gübresini bastırıp adeta bir kalın katmana dönüştürüp” turbo kömürü” halini aldıktan sonra, hane sahibi köy gençlerini toplar, kalın katmanı bel küreğiyle kesip, TECGERE ile dışarı taşır, kalıplar halinde dışarıda duvar şeklinde istiflerdi ki bu tezeğin çok kıymetli olanıydı... Kömürün içinde kok nasıl nitelikli ise, tezelerin içinde de “KERME” tabir edilen koyun tezeği öyle nitelikli görülürdü...

Kerme, özellikle zengin konakların sobalarında yanan kuvvetli bir yakıtı.

Köyün Yem ve Yem Stokları

Eski Uzunyazı; yem olarak biçilmiş ve kurutulmuş ot, harmanda elde edilmiş saman, fiğ, korunga, arpa ve buğday kırmacı gibi şeyleri kullanırdı. Köyün, bulunduğu bölgenin ağır kış şartlarına tabi olması nedeniyle, yem stoklarında da özel önlemler alınır; adına “loda” ya da “Taya” dedikleri her biri çatılı bir bina kadar olan ot yığınları, müsait bir alana istiflenir, yangına karşı bekçi ile korunurdu. Kış gelince de bu ot istifleri peyder pey kesilerek koyun ve sığira yedirilirdi.

Köylerde saman, adına “MEREK” dedikleri samanlıklarda saklanırdı, yağmurdan ve rutubetten korumak suretiyle hayvanların temel gıdası konumundaydı. Hayvana verilen diğey yemler (arpa, yulaf, mısır, küspe, buğday kırmacı) saman ile karılırdı, böylece hayvanların yemliğine (bege/baga) dökülmek suretiyle hayvanlara yedirilirdi...

Yörede zaman zaman otların BAĞ biçiminde dürüldüğü de olurdu. Bağ yapmak oldukça zahmetli bir iş idi. Bağ yapılacak ot, tam kurumadan, elle yuvarlanıp tıpkı bir dürüm şekline getirilirdi. Daha sonra adına “KEM” dedikleri ottan örülme iplikle sarılıp bağlanırdı ve iyice kurumaya bırakılırdı. Bağ iki çeşit olurdu: Büyük bağ, otuz, kırk hayvana bir öğünde yetecek kadar büyük kütleden oluşurdu ve bir kişi sırtına almak suretiyle ancak götürebilirdi... Küçük bağ ise adına “HOROM” denirdi ve bir hayvanın bir defada yiyeceğı kadar bir yem idi... Bunun için pek ipliğey gerek olmazdı, ıslak ot iyi dürüldüğünde bir horom şekline girerdi ve kolay kolay da çözülmezdi. Günümüzde “Dünya yansa bir horom otu yanmaz...” sözünde geçen “horom” işte bu horomdur...

Günümüzde saman stoklarını saklamak için çoğu zaman merak yerine geniş naylon örtü kullanılmaktadır. Saman saklamasının yanında, samanın merelere atılmasında bile yeni çıkan gereçler çiftçiye oldukça kolaylıklar sağlamaktadır.

Uzunyazı Köyünde Buğday Stokları

Eski zamanlarda diğey köyler gibi Uzunyazı da buğday tohumluğu olsun, fazlası olsun stoklamak zorundaydı. Stoklamanın en kolay ve kestirme

yolu toprağın içine açılan geniş ve derin kuyulardı... Bu kuyuların altına ve yanlarına saman dökülür, ortasına da buğday konmak suretiyle üstü muntazaman toprakla kapatılır ve çamur sıva ile sıvanırdı. Buğday genelde sağlıklı olarak saklanmış olurdu böylece...

Ancak bu tür stoklar zaman zaman farelerin hücumuna uğrardı. Çok nadiren de su girmesi nedeniyle buğdayı küflenirdi ve kullanılamaz hale gelirdi ki bu çok ender olurdu...

Uzunyazı Köyünde Un Stokları

Köyde kışlık unlar için ahşap ambarlar yapılırdı ve bu ambarlara tıka basa doldurulan unlar bir yıl boyunca işletilerek tüketilirdi. Ertesi yıl aynı şey baştan ele alınırdı. Kışları soğuk olan Uzunyazı'nın havası adeta doğal bir soğuk hava deposu görevi görürdü...

Bazen de un ve ya buğday “kıl çuval” tabir ettikleri, 150-200 kg. dan oluşan çuvalarda saklanırdı. Bu saklama türü pek tercih edilmezdi, çünkü dış etkilere açık bir saklama türü olduğundan zarar görebilirdi.

Köyde Mısır Stokları

Köylü ertesi seneye devredecek mısırını “ÇETEN” tabir edilen çırpıdan örülmüş gözenekli ve büyük kaplarda saklardı. Bu tip ambarda mısır darısı ile birlikte saklanır, bahara çıkınca tane darıdan ayrılırdı ve öğütülürdü... Zira bu şekilde saklanan mısır üşüdüğünden tohumluk yapılmazdı...

Uzunyazı Köyünde Diğey Yiyecek Stokları

Uzunyazı köylüsü, kışlık pek çok yiyeceğini, adına Kiler ya da “Soğukluk” dedikleri özel evlerde saklardı. Burada, bal, pastırma, kavurma, bulgur, un, erişte, yoğurt, yağ, kurut, fasulye, lahana, dövülmüş buğday, yarma, turşu, tuz, yemlik arpa ve diğeyleri muhafaza edilirdi...

Köyde Koyun ve Sığır Sürüleri

Uzunyazı köyünde her hanenin bolca hayvanı olduğu için, herkes hayvanını özel olarak otlatamazdı. Bunun için topluca bir çoban/nahırcı, kuzucu, danacı bulunur ve mayıs ayından kasım ayı başlarına kadar bu kişiler hayvanları kırdan topluca otlatırdı...

Köyün sığır sürüsü, kuzu ve dana sürüleri köyden sabah gider akşam köye geri dönerdi. Fakat koyun sürüsü geceyi arazideki koyun yataklarında geçirirdi. Anaç koyun gündüz sağım için köye iki sefer gelir, sağımı olurdu ve tekrar yaylıma dönerdi.

Köyün orta yerindeki büyük meydanlıkta bütün sürüler sırasıyla toplanır, yaylıma gider; yaylımdan dönen hayvanlar yine oradan evlere dağılırdı.

Köyde koyun sürüsüne bazen yatakta, bazen yaylımda kurtlar saldırır, bazı hayvanları parçalamak suretiyle zarar verirdi. Bunun için de her çobanın gece koyun sürüsünü bekleyen bir, ya da iki çoban köpeği olurdu. Bu köpekler iyi cins Kangal köpeklerinden seçilirdi ve çobana rahat uyku uyuturlardı, çünkü Kangallar güvenilir hayvanlardı...

Uzunyazı Köyünde Damızlık Büyükbaş Hayvanlar

Eskiden köylerde, devletin damızlık için verdiği sığırlar olurdu. Devlet, bu sığırları muhtarlara teslim ederdi ve özellikle boğa olan bu hayvana herkes çok ihtimamla bakardı. Bu damızlık hayvan iyi korunur, birilerinin ekinine, bostanına bir şekilde zarar verse bile göz yumulurdu, zira o halkın tabiriyle "HÖKÜMET BUĞASI" idi. Fakat buna rağmen beklenen verim elde edilemez, köy sığırları yerli, verimsiz ırkın ötesine geçemezdi.

Günümüzde köyün sığırları artık tamamen değişmiş, SİMENTAL ırkı oldukça yaygınlaşmıştır. Aldığımız bilgiye göre, bu ırka mensup sığırlar hem et, hem süt veriminde randımanlı, memleket şartlarında yaşamaya ve gelişmeye de uygundur. Bu nedenle her çiftçi tarafından tercih edilmektedir...

Uzunyazı Köyünde Kümes Hayvanları

Eskiden bütün köylerde olduğu gibi Uzunyazı' da da kümes hayvanları saklanırdı. Bu hayvanları kimisi özel kümeslerde saklardı, kimisi de büyükbaş hayvanlarının ahırında diğer hayvanlarla birlikte saklardı...

Başlıca kümes hayvanları olarak Tavuklar ve horozlar gelirdi. İyi cins Gerze tavukları ve horozları; Hint tavukları ve horozları da bulunurdu ki bunların en önemli özelliği dövüş idi... Hint gurkları, civcivlerini kapmaya gelen kartala olsun, kargaya olsun pes etmezdi ve yav-rusunu kaptırmazdı...

Diğer kümes hayvanları da olurdu: Bunlar hindi, ördek ve kaz idi. Köyümüz sulak olduğundan kaz saklayanlar da olurdu. Kazın eti oldukça ekonomik olduğundan çok tercih edilirdi, fakat ekinlere ve bahçelere çok zarar verdiği için köy ihtiyar heyetince saklanması yasaklanırdı...

Köylük yerde, bakkalın ve marketin olmadığı devirlerde köylü, ihtiyaç halinde olsun, zaruret halinde olsun ihtiyacının büyük bir kısmını kümesinden karşılardı. Günümüzde yumurtanın hasını "Köy Yu-murtası" olarak pazarlayan pazarıcılar, milletimizin bu damak tadını çağrışım yaptırırlar...

Son zamanlarda köye gelen tavuk hastalıkları, salgın halde bütün tavukları bir anda alıp götürürdü, fakat ne hikmetse çok geçmeden bütün kümesler yine tavuk dolardı...

Uzunyazı Köyünde Köy Yönetimi ve Mücadelesi

Eski Uzunyazı köyünde muhtarlık da öyle fazla çekişme konusu olmazdı: Köy halkından Derviş Seviş ile Tayyar Bayram, köyün adeta "uzatmalı muhtarı" durumundaydılar. Daha sonraları "Murat" aileleri ile "Bayram" aileleri arasında muhtarlık rekabete dönüştü. Bu rekabet halen de devam etmektedir.

Köyde gelmiş geçmiş muhtarlar ise şunlardı: Derviş Seviş, Tayyar Bayram, Kaço Derviş, Abdurrahman Murat, Şemsettin Bayram, Sabri Bayram, İsmail Doğru, Eyüp Doğru, Ferzande Bayram, Nevruz Seviş ve

halen muhtarlık yapmakta olan Yüksel Murat...

Köyün İç ve Dış Yolları

Eskiden tamamı toprak olan iç ve dış yollar şimdi artık kısmen değişmiştir. Köy sokakları kimi asfalt, kimi de kum döşenmiş, köy yolları grayder bıçağı ile düzeltilmiş, suyollarına menfezler konmuş, köyün eski çeşmesinin içinde bulunduğu dereye uzun bir köprü yapılmış, mezarlık yolundaki köprünün başları doldurulmuş ve köy eski görünümünden uzaklaştırılmıştır.

Köyün Aydınlanması

Eski Uzunyazı köyü, evlerini, çıra, çirahpa, yedi veya on dört numara gaz lambalar ve bir de adına "lüks" dedikleri özel fitilli aydınlatma araçlarıyla aydınlatırdı. Eski köyün sokakları karanlık, evlerin aydınlanması loş idi. Hele hele gazyağının kıt olduğu ve alınmadığı zamanlarda köy tamamen karanlığa gömülürdü...

Daha sonraları 1982 yılında köye elektrik geldi. Bu tarihten sonra evler olsun, sokaklar olsun gündüz gibi aydınlanmaya başladı.

Ancak, çevrede çok sayıda köyü bir trafoya bağlamaları, hat direklerinin ahşap olması, tarım yapılırken araçların ve tarım aletlerinin bir şekilde zarar vermesi nedeniyle elektrikler sık arıza verir hale gelmiştir.

Köyün İletişimi

Eski Uzunyazı köyünde iletişim denen şey yok denecek kadar azdı. İletişim ağızdan kulağa, yayan veya atlı olarak sağlanırdı... Okuma yazma yoktu; köye, gazete, dergi, kitap girmezdi... Telefonun sadece adı bilinirdi...

Takriben 1960'lı yılların sonunda köy muhtarının evine konan ve birkaç köyün paralel bağlı olduğu manüel telefonlar iletişimde devrim sayılacak kadar ses getirdi. Bu uygulama ile köye gelen telefonlar komşulara koşarak haber verilir ve koşarak gelen komşu da kendini arayanla konuşup sonra da büyük bir kısmı boşa geçmiş zamanının katlamalı faturasını

öderdi...

Seksenli yıllardan sonra otomatik telefonlar ve santraller kurulunca köy haneleri birer tane telefona kavuştu ve eski külfet ortadan kalktı... Daha sonra cep telefonlarının yaygınlaşması ile iletişim daha bir hızlı gelişti... Artık, tarlada, bayırda, kırdada, dağ başında bile haberleşme yapılır oldu...

Köyde radyo ve televizyonlar yaygınlaşmış, her evin damındaki uydular ile gerek yerel ve gerekse yabancı kanallar izlenmeye başlanmış; bu da yetmemiş internet bağlantıları ile dünya haberleşme ve bilgi toplama nimetinden yararlanmaya Uzunyazı da katılmıştır.

Uzunyazı Köyünde İçme Suları

Uzunyazı köyünde eskiden bir noktada olan köy çeşmesi sık arızalanır, suyu azalır veya tamamen kururdu. Köy çeşmesi, köyü Mollasüleyman köyüne bağlayan yolun köprüsünün olduğu dereye bulunurdu. Çeşme başında nöbet kavgalarına, oradan su almak bazı köylülerin şantajlarına vesile olurdu ki bin bir zahmet demektir...

Çeşmeden kabını dolduran köylü, omuzluk tabir edilen sırtın iki ucuna birer kova asar, omzuna yüklediği omuzluğuyla nefesini evinde alırdı ki bu dünyanın en meşakkatli işiydi... Hele hele bizim ev gibi çeşmeye uzakta olan hanelerin suyu bin bir meşakkatle taşınırdı ve suyu harcamak adeta esans harcamaya denk düşerdi...

Seksenli yıllardan sonra bu çeşme, kuyulardan beslenmeye başlandı. Daha sonra derin artezyenler vuruldu, her hanenin kapısına şebeke çekildi ve her ev özel suyuna kavuşmuş oldu... Bütün buna rağmen içme suyu kaba sayılacak türden olup, çoğu zaman arıtılmadan içilmemektedir.

Köylü, suyunu evinde bulmasına bulmuş, fakat faturasız olduğundan, kullanımında gereken titizliği gösterememiş, bahçesini ve bostanını da sulamaya kalkışmak suretiyle şebekeye arıza verdimiş ve suların sıkça kesilmesine neden olmuştur.

Köyde İmar ve Yapılaşma

Bizde köye ve köylüye, kanun ve nizam en son tatbik edilir. Köyde ne imar planı oldu, ne de olacağı var... Bu nedenle köy evleri istenildiği şekilde, istenen yere yapılmış ve bu hal eskisi gibi devam etmektedir.

Yapıda kullanılan malzeme eskiden kerpiç ve toplama taş iken; günümüzde gelişen imkânlar nedeniyle eskiye göre, daha teknik ve modern hale gelmiştir. Artık çatılı ev sayısı eskiye oranla artmış durumdadır. Bütün buna rağmen evlerin büyük bir kısmı eski ve toplama taştan olup bir deprem olması durumunda büyük risk taşımaktadır.

Köyde Eğitim ve Gelişme

Uzunyazı köyünde okuma-yazma sorunu kalmamış; halkı eğitim düzeyini yükseltmiş, hemen hemen her meslekte ve her dalda eleman yetiştirmiştir. Uzunyazı köyü bu haliyle Türkiye ortalamasına yakın düzeydedir. Son zamanlarda köye gazete ve kitap girme alışkanlığı artmış, internet bağlantısı ile köyün dünya ile iletişimi sağlanmış, köy gençlerinin oluşturduğu sitelere köy manzaralarıyla köyden havadisler taşınmaya başlanmıştır.

Uzunyazı Köyünde Spor

Uzunyazı köyü gençleri spora da merak sarmış, özellikle futbol takımları olan UPG (Uzunyazı Petrol Gücü) ile çevre köylerle müsabakalara katılmış ve başarı kazanmıştır. Köy eskiden güreşe meraklı, önemli güreşçileri de olan bir köydü. Güreş son yıllarda eski önemini kaybetti.

Eski Uzunyazı köyünde boğa güreşleri, manda güreşleri, koç döğüşleri, horoz döğüşleri, köpek boğuşturma büyük bir zevkle yapılır ve seyredilirdi. Ayrıca at yarışları da ilgi görürdü ve hızlı koşan atlara özel önem verilirdi.

Köy halkının kışın topluca oynadıkları ara kesme (Bre) oyunu da sık oynanır, köy erkekleri yediden yetmişe bu oyuna katılırdı.

Köy gençleri damlarda çeşitli kemer(kayış) oyunları oynar; misket oyununa da bir hayli vakit ayırırdı. Eski Uzunyazı' da kahvehane olma-

dığından köylü bu ihtiyacını evlerde ve toplanma yerlerinde, yazı-tuğra oyunları ve tekerleme yarışmaları, bilmece ve muamma sorularıyla geçirirdi.

Uzunyazı Köyünde Güvenlik

Uzunyazı, çevrenin örnek köyü denecek kadar sakin ve vukuatsız bir köyüdür. Bu hali eskiden daha da ileri boyutlarda idi. Bir tarihte iki Uzunyazılı'ya gece arazide jandarma devriyesi rastlar ve sorguya çekmek ister. Fakat bu iki köylünün "Uzunyazılı'yız!" demesi üzerine, jandarmaca serbest bırakılır... Zira Uzunyazı köyü vukuat konusunda temiz geçmişe sahiptir... Köyde küçük çaplı da olsa anlaşmazlık durumlarında eski köklü aileler derhal olaya el koyarlardı ve olay büyümeden sona ererdi.

Söz vukuattan açılmışken, Uzunyazı köyü halkından olan Maksut Murat'ın bu konudaki unutulmaz başarısını nakledeyim:

Takriben altmışlı yıllarda, Mollasüleyman köyü ile Sadaklı köyü halkı su yüzünden, iki köyün sınırında karşı karşıya geldi. Tüfekler patlamaya başladı, hareketlenme zirveye çıkmak üzereydi ki Uzunyazılı olan Maksut Murat atını sürüp bu iki köyün arasına girdi, ikna metodunu kullanarak toplanmış kalabalığı, vukuata meydan vermeden dağıttı. Uzunyazı köyünün tarafsızlığı, Maksut Murat'ın ikna gücü olmasaydı, belki bu kavgadan onlarca ölü ve yaralı çıkacaktı...

Köyde kapı güvenliği için genelde birer kapı köpeği beslenirdi. Bu köpek çoğunlukla bağlanırdı ki kimseye zarar vermesin... Bu köpeğin tek görevi evin sahasına giren birilerinin olduğunu haber vermektir... Bu köpekler ya Kangal türünden, ya da adamcıl türünden idi. Çok nadir olarak da zağar türünden küçük kapı köpekleri saklanırdı ve ev sahipleri kapısının sahipsiz olmadığını gösterirdi... Zira köy yerinde tarım alet ve makineleri kapının önünde sere serpe bırakılırdı, bunların şu ya da bu şekilde kaybolması işlerin aksaması anlamına gelirdi...

Köyde kapı köpeklerinin komşuları ısırıldığı bile olurdu. Mesela bizim kapı köpeğimiz defalarca komşularımızı ısırırdı ve komşuluk hatırından ötürü kimse sesini çıkarmazdı... Isırılan kişi ne kuduz aşısı olurdu, ne de

doktor tedavisinden geçerdi... Isırığın olduğu her diş izine diklemesine konan bir beyaz fasulye, yarayı tedavi etmeye yeterdi. Günümüzde bu tür şeyler artık garipsenmektedir...

Uzunyazı Köyüne İnen Uçak

1960'lı yılların başındaydı, yaz gününün bir öğle vakti köyümüzün üstünden her zaman transit geçen Askeri Kâşif Uçağı bu defa köyün semalarında dönmeye başlamış ve bütün bir köyün dikkatini çekmişti ki çok sürmedi ve köyümüzün doğusunda olan arazi yolunu pist gibi kullanıp Cezmi Bakiler' in boş olan tarlasına park etti.

O anda bütün köylü merak edip uçağa doğru koşarken; uçağın pilotu yere inmiş, yerden avuçladığı toprağı uçağın duman çıkan yağ borusuna serpiyordu... Yaklaşan köylülerin de yardımıyla yangın büyümeden söndürülmüş, pilot ile sohbet faslı başlamıştı...

Sonunda, uçağın, köyümüz semalarında uçuşu sırasında havadayken yağ borusunun duman çıkarması ile arızalandığı öğrenilmiş; köyümüzün düz bir ova köyü olması, piste benzeyen yolunun bulunması bir faciayı önlemişti...

Sohbet koyulaştı, köylü akın edip gelmeye devam ediyor; pilot, köylülerin sıcak ilgisine hayran kalıp gözleri yaşarıyordu ki köylülerimizden askerliğini şoför olarak yapmış olan Halit Taşkırın da o an gelip uçağı izlemeye başladı.

Oraya daha önce varmış bulunan Maksut Murat durumu fırsat bile rek her zamanki haline devam etti:

-Halit hele gel Halit! Bu uçağa bir bak... Bu uçağın neyi var?

Halit Amca gülüp geri çekilirken bütün köylünün kahkahaları arasında Pilot söze girdi:

-Yoyo! Bu iş şoförlüğe hiç benzemez, dedi.

Birazdan o da konuşmanın şaka olduğunu anlayıp tebessüm etmeye başladı...

UZUNYAZI KÖYÜ SAKINLERİ

Uzunyazı köyü hakkında genel bilgiler verdikten sonra, artık köydeki HANE (= ev) sahiplerini, nüfus bilgilerini de kapsar biçimde, tarihi perspektif içinde, özellikleri ve hatıralarıyla birlikte, sırasıyla tanımaya başlayalım:

İSKENDER ÖZDEMİR

İskender Özdemir köyümüz halkının "İskender Emi" ya da "İskender Dayı" diye hitap ettiği babacan bir insandı. 1933 yılında Ahıska'nın Ğobiyet(OBİYET) köyünden gelip köyümüze yerleşir.

İskender Özdemir gelirken babası Hürüşan Dede hayatta olmadığı için, annesi Çağal(Çağla) Nineyi yanında getirebilmiş. İskender Özdemir, Nidayi, Ali, Sultan (annem) adlı kardeşleriyle birlikte Türkiye'ye gelirler.

İskender Özdemir çiftçi ve marangoz ailenin büyüğü idi. Hanımı Gülizar Nine ile uyumlu bir ikili teşkil ederler, köy halkınca el üstünde tutulurlardı.

İskender Özdemir için "On parmağında on marifet..." sözü söylene bile az kalırmış:

İskender Özdemir ileri derecede el zanaatlarını geliştirmiş, köyünün bu konudaki her ihtiyacına cevap verecek düzeyde maharetli, yiğit yapılı, yumuşak huylu, yardımsever bir insandı. Kendine işi düşen bir komşusunu asla geri çevirmez, yaptığı iş karşılığında ücret almaz, komşuluk ilişkisine gölge düşürmez bir yapıdaydı... Bu nedenle çevre-de çok sevildi, çok tutuldu.

İskender Özdemir, Ardahan Çayı'nın kenarındaki babasının köyü olan Ğobiyet'te de oldukça çalışkan ve hünerliymiş. Yazlık ve kışlık ürün-

ler yetiştiren bağları varmış. Güz olduğunda evlerinde ürün koyacak yer bulunmazmış...

İskender Özdemir, Ardahan Çayı üzerinde kendi yapımı olan "SAL" işletmeciliği yaparmış. Çayın iki yakası arasında yaptığı bu işletmeciliği ticarete dönüştürmüştü. Kasaplık ve pastırmacılık da yapardı.

Köyümüzde de gün olmazdı ki bir komşusu, onu bir özel işi için meşgul etmemiş olsun... İnsan seçmez, kimseyi kimseden geride tutmazdı...

Hanımı Gülizar Nine de becerikli, temiz, otoriter bir kadındı. Bu çiftten, Şüşen, Kebire, Yıldız, Çiçek, Esmâ, Suna adlı kız çocukları dünyaya gelir.

Erkek çocuğu olmadı, kızları da birer birer evden göçüp gittiler. Kendilerinden sonra köydeki toprağı, büyük kızı Şüşen ve Eniştesi Nevruz Doğan ve torunları tarafından satın alınarak işletilmeye devam edildi...

İskender Özdemir'in evi köyün alt kısmında, köyden geçen şoşe yoluna bakan taraftaydı. Evlerini toplama taştan, kendi eliyle yapmıştı. Oturma odasında el hünerlerini konuşurmuş, imrenilecek tarzda kerevitler ve sekiler kurmuştu...

Evi bizim evle yan yana idi. Benim çocukluk günlerimin birinde, evine girerken, elindeki salatalığı ısırpı yiyişini bir çocuk gözüyle izlemekteydim ki birden bire açtığı kapıyı geri örttü, bana döndü, elindeki salatalığı ortadan böldü ve bana sevgi dolu hitabetle: "Al bu da sana küçük!" deyip salatalığı fırlattı ve evine girdi. Bir çocuk olarak ben, hem salatalığa kavuşmuştum, hem de onun engin sevgisinden nasiplenmiştim... Zira benim dayım olurdu...

Yine, büyüklerimizin naklettiğine göre, iyi TULUM ustasıymış. Tulumu sıfırdan yapar, isteye verir, meraklıya hediye edermiş... Arzu edene de tulum çalıp dinletirmiş ki iyi de tulum çalarmış...

Köyümüz sakinlerinden Muhyettin Atmaca'nın (Mehi), onun yapıp hediye ettiği tulumla, uzun süre düğünlerde müzisyenlik yaptığı söylenir...

Hayvan derilerini çok ustaca tabaklar, terbiye eder ve koşum takım-

larını imal edermiş...

İskender Özdemir'in Ahıska'daki köyleri olan 'Göbiyet' in önünden geçen Ardahan Çayı'nda kışları balık avcılığı yaptığı da yine büyüklerimiz tarafından zikredilmektedir. Bu çay üzerinde kurduğu DALYAN ile balıkları bir su hazinesinde toplar, kışın buzu kırmak suretiyle balıkları oradan alır ve haşlayıp pazarda satarmış. Bu balığı özellikle Ahıska'da Ermeniler çok alırlarmış...

İskender Özdemir hayvancılıkla da uğraşır. İyi manda saklar, hayvanların dilinden anlar, sakladığı hayvanlardan yüksek verim alırdı.

Köy hayatı devam ederken, köyümüzle sınırdaş sayılacak Toprakkale köyünde, bir büyük tarlaya bostan ektiler. Bir yazı burada geçirdi; bostanın bakımını yaptı, karpuzlar yetişmek üzereydi ki gece beklerken bir sineğin ısırması ile aniden rahatsızlandı. Önceleri pek aldırış etmedi, hekimlik ilaçları ile tedavi olmaya çalıştı, fakat rahatsızlığı ilerleyince Ağrı'da doktora gözüktü:

Doktorlar rahatsızlığının "Şarbon" olduğunu söylediler ve geç kaldığını eklediler... O günün tıbbi böyle bir hastayı "Git evde öl!" dercesine evine gönderdi ve bu babacan insan evinde, üç gün sonra hayata veda etti...

Ölümü üzerine çevre büyük yasa büründü, ancak giden artık gitmişti... Geriye Gülizar Nine'yi, altı kız çocuğu ile damatlarını ve torunlarını bırakmıştı...

İskender Özdemir'in ölümünden sonra eşi Gülizar Nine uzun yıllar yaşadı. Bu yaşantısı içinde köyü de sıkça ziyaret ederdi. Yine köye bir gelişinde hastalandı, hayata veda ederek köyümüzde defnedildi. Böylece bu çiftin mezarı köyümüzün mezarlığında yan yana yerini aldı...

İskender Özdemir'in erkek çocuğu olmadı, ancak kızları çoğu erkekten daha şuurlu... Bu kızları babalarının hatırasına düşkün, uzakta olmalarına rağmen, eşleriyle birlikte köylerini ve akrabalarını sıkça ziyaret edebilen ince ruhlu insanlardı.

NİDAYİ ÖZDEMİR

Ahıska'nın Ğobiyet(Obiyet) köyünden, İskender –Nidayi-Ali ve anneleri Çağal Nine ile birlikte Uzunyazı köyüne gelerek yerleşmişlerdi. Babası Hürüşan Dede Ahıska' da vefat eder.

Gelişi takip eden yıllarda Nidayi Özdemir, Şaduman Düzgün'ün kızı Refika Hanım ile evlenir.

Nidayi Özdemir, evliliğini takip eden yıllarda ağabeyinden ayrılır, annesi de vefat eder. Görme özürlü olan kardeşi Ali'yi uzun yıllar yanında saklar.

Evi, ağabeyi İskender ile yan yanaydı. Nidayi Özdemir de çiftçilikle uğraşır, ayrıca hayvan saklardı. İki kardeş, evlerinin bahçesinde her çeşit sebze yetiştirmek suretiyle hem komşularınca örnek alınırlar, hem de ihtiyacı olan komşularıyla ürünü paylaşırlardı... Üretmede, çalışmada, başarmada Ahıska yöresinin tipik özelliğini taşırlar, çevrede gıpta ile karşılanırlardı...

Nidayi Özdemir ve ağabeyi İskender Özdemir bazen Ğobiyet köyündeki çiftçiliklerinden bahsederler; meyve bahçelerinin çeşitli ve büyük olduğunu eklerler, güz gelince meyveden evlerinde yer kalmadığını söyleyip kahırlanırlardı... Zira geldikleri yerler bağlık ve bahçelik yerlermiş...

Nidayi Özdemir yumuşak huylu, engin tabiatlı bir insandı. Başını kaldırıp her işe konuşmaz, insanları kırmaktan çok sakınırdı... Eşya ve olayları özel yorumlaması vardı... İncancına takva derecesinde bağlı, dininin emirleriyle amel eden biriydi...

Hanımını Refika Nine'yle oldukça uyumlu bir ikili oluştururlar, günlük işlerinin kotarılmasında en ufak bir anlaşmazlık sergilemezler, günün büyük bir kısmını birlikte geçirirlerdi... Refika Nine oldukça kemalli konuşan, ağır oturaklı bir kadındı.

Bu çiftten; Çağal, Nurettin, Ballı, Enver, Şöhret, Türkan, Maviş, Sevim, Servel, Muğdet, Ahmet(Kazada öldü) adlı çocukları dünyaya gelirler.

Nidayi Özdemir uzun yıllar Uzunyazı'da kaldıktan sonra çocukları-

nın İnegöl'e göçmesi sonucunda o da İnegöl'e göçtü.

Hep bahsettiği bağlık bahçelik yerlere sonunda kavuştu, zira doğduğu köydeki büyük bağlarından ve bahçelerinden uzak düşmüşlerdi... İnegöl'de de epey yaşadıktan sonra vefat etti. İnegöl'e defnedildi. Kendisinden birkaç yıl sonra, oğlunu ve köyünü ziyaret için Uzunyazı' ya giden Refika Nine de orada hastalanıp vefat etti. Böylece uzun yıllar birlikte ömür sürmüş olan bu çift hayata veda ederken, geride çok sayıda evlat ve torun bırakmış oldular...

Oğullarından Nurettin Özdemir köyünde kalarak babasının bacasını tütürmeye devam etti. Enver Özdemir ve Servel Özdemir İnegöl'e göçtüler ve oraya yerleşip kaldılar. Muğdet Özdemir de Almanya'ya gitti...

Kız çocuklarıysa çeşitli yerlerde yuva kurmak suretiyle hayatlarını devam ettirmektedirler.

NURETTİN ÖZDEMİR

Nurettin Özdemir'in babasının adı Nidayi, anasının adı Refika'dır. Köyümüzde babası Nidayi Özdemir'in oturduğu evlerde oturmaktadır.

Nurettin Özdemir, Hediye Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Yüksel, Bayram, Birgül, Mahpare, Ali Rıza, Taner adında çocukları dünyaya gelirler.

Nurettin Özdemir olgun yapıda, sakin bir insandır. Eşi Hediye Hanım, ev ve mutfak işlerinde oldukça başarılıdır.

Nurettin Özdemir, nefesli sazları çalmada oldukça yetenekli olup, bu konuda amcası İskender Özdemir'i hatırlatmaktadır...

Nurettin Özdemir, el sanatlarına eli yatkın, tarım aletleri ve makinelerinin onarımında usta denecek bir mahareti vardır.

Nurettin Özdemir köyde babasının ocağını tütürmeye devam edip, çiftçilik, hayvancılık, nakliyecilik yapmaya devam etmektedir.

Çiftçilikten emekli olmuştur.

EŞREF DEMİREL

Ahıska'nın Ğobiyet köyünden takriben 1933 yılında gelip Uzunyazı köyüne yerleşmiştir. Babasının adı Medet, anasının adı Satut'tur. Eşref Demirel'in dedesinin adı Ali; Ali'nin babasının adı da Süleyman'dır.

Eşref Demirel, köyümüze daha önce gelmiş olan İskender-Nidayi - Sultan kardeşlerle amca çocuğudur.

Evleri köy camisinin önünde bulunurdu, kerpiç ve toplama taştan yapılmıştı.

Eşref Demirel, Emine Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Ahmet, Gülbahar, Osman, Ömer, Naciye, Kasım ve Cesim adlı çocukları dünyaya gelirler.

Eşref Demirel çiftçilik ve hayvancılık yapardı. İşi rabıtalı, sabrı engin bir kişiydi.

Evliliğini geç yapmış olması, tarım ve hayvancılıkta kas gücü ile çalışması nedeniyle, çocukları yetişip işi ele alıncaya kadar, epey zorluk çekti. Çocukları yetişince de artık rahat etti.

Eşi Emine Hanım oldukça aktif, çalışkan ve zeki bir kadındı. Beyine göre daha genç ve dinç olduğundan dolayı, tarım işlerinde ileri derecede rol alır ve işlerinin görülmesinde yardımcı olurdu.

Eşref Demirel sakin yaradılışlı, merhamet timsali bir insandı. Tatlı dilli ve güler yüzlüydü. Kimseyi bir acı sözle incitmez, kimsenin işine de karışmazdı.

Çalışkandı. Durmadan çalışır, üretir, ürünün pek para etmediği bir zamanda küçük çocuklarını yetiştirir ve evinin geçimini sağlardı.

Eşref Demirel'in önemli yanlarından biri de el sanatlarında becerikli ve hünnerli olmasıydı. Hayvanların bütün koşum takımlarının deri ile ilgili kısımlarını baştan imal eder, onun yaptığı şey bir fabrikadan çıkmış gibi kusursuz ve adeta bir sanat harikasıydı...

Tarımda sürüm ve tohum işlerinde uzmanlık derecesinde bir bilgi

birikimi vardı. Köyde konu komşuya bu konularda, arzu edildiği takdirde, yardımcı olurdu.

Eşref Demirel köyümüzde iyice yaşlanıp vefat etti ve köyümüzün mezarlığında toprağa verildi. Vefatından sonra büyüüp evlenen çocukları artık köyden göçtüler ve Balıkesir-Gönen'e yerleştiler.

Eşi Emine Hanım ile oğulları, Gönen'in bir semtinde, bir mahalle denecek kadar geniş yere yerleştiler, zamanla ayrı birer ev ve iş sahibi oldular.

Çocuklarından Ahmet Demirel, bu anılan yerde nakliyecilik, hayvancılık ve bahçecilik işiyle meşgul olmaktadır.

Ömer Demirel, hayvan ticareti, bahçecilik ve kabzımcılık yapmaktadır.

Oğullarından Osman Demirel daha sonra şehir merkezine yerleşip taşeronluk ve yüklenici inşaatçılık yapmaya başladı. İnşaat işinde bir hayli başarılı oldu.

Diğer kardeşlerin de kendilerine göre işleri olup mükemmel birer hayat sürdürmektedirler.

Çocuklarıyla beraber Gönen'e göçen Emine Hanım, burada uzun yıllar yaşadıkdan sonra yaşlanıp hastalandı ve vefat etti. Kabri Gönen'dedir.

CUMALİ SEViŞ

Ahıska'nın Çoğtev köyünden 1933 yılı sonbaharında, Sovyet-Türk sınırını, gece, yaya geçerek Türkiye'ye geldi ve bir süre sonra da Uzunyazı köyüne yerleşti.

Cumali Seviş' in babasının adı İsmail, anasının adı Elvan'dır.

Cumali Seviş, Türkiye'ye gelmeden önce Selvi Hanım ile evlenir, bu evlilikten "Nevruz" adlı bir erkek çocuğu olur ve bu çocuk dört yaşına girince Türkiye'ye gelirler. Daha sonra "Güleser" adlı bir kız çocuğu olur.

Uzunyazı köyünün yol altı mahallesinde, güney sıradaki evlerden üçüncü ev, Cumali Seviş' in eviydi.

Cumali Seviş' in ömrü hiç durmadan çalışmakla geçti. Ömrünün son yıllarında felç geçirip çalışamaz oluncaya kadar hep bir delikanlı gibi çalıştı, bolca üretti, ürününü paylaşmada ise oldukça bostan gönüllü oldu.

Çok titiz bir insandı. Boş konuşmayı hiç sevmezdi ve boşa konuşanı yanından kovardı. Günümüzdeki sigara yasağını- sigara içeni yanından kovarak- yıllar önce ilk o başlatmıştı... Sigara içene:" Git buradan, nefesin kurusun senin!" derdi ve kimse de ondan küsmezdi...

Çok iyi öküz koşar, çok iyi koyun saklardı. Sakladığı koyunlarının yünlerinin temizliği ve uzunluğu hiç akıllardan çıkmaz...

Beslediği kapı köpeği bile eğitilmiş denecek tarzda hareket ederdi. Onun köpeği bile yaptığı yanışın karşısında bir bedel olduğunu bilirdi ve o bedele razı olurdu...

Tek oturmayı ve tek çalışmayı sever, çalışırken işine karışılmasını sevmezdi. Onun için bir günlük çalışma zamanı gün doğumu ve gün batımıydı. Çok gayretli çalışırdı, yorulmak nedir bilmezdi...

Tek başına kocaman mısır tarlası eker, sebze bahçesi yapar ve bakımını üşenmeden yapardı. Ömrünün son yıllarında köyün kenarındaki tarlasında bahçe yapar, kimi satardı, kimi de komşularıyla paylaşırdı.

Yaşlılık devresinde sıkça ektiği bahçesinin kenarındaki ağaçların altın-

da sık sık oturur, dinlenir, öğlen uykusunu da orada geçiştirirdi. Bazen yanına gittiğimizde, doğrulup ağacın tepesine bakarak şu sözleri sarf ederdi:

-Bak bu ağaç da benim gibi yaşlanmaya ve kurumaya başladı... Artık eski keyfinde değil bu ağaç. Ne zaman ki tamamen kurur, işte o gün benim de sonum demektir. Yani anlayacağınız, bu ağaçla benim ömrümüz birlikte sona erecek...

Biz hayretle kendisini dinlerdik, o sözünü bitirirdi ve kalkıp işine giderdi.

Cumali Seviş saf bir insandı. O her söyleneni doğru kabul eder, sözü irdelemeden tasdik ederdi. Ancak onda siyaset ve içindekini saklama huyu da olmadığından, sözü içinden geldiği gibi konuşur, karşısındakinin alınıp alınmayacağını hesaba katmazdı.

İnancına düşküdü. Namazı geçmez, üç aylar orucunu ziraatının yoğun zamanında bile bırakmazdı.

Tembel insanları sevmez, tembellik edenleri uyarırdı. O kimsenin kapisına bir şey için gitmedi; ama ondan yararlanan çok oldu...

Köyde evine ilk radyoyu koyanlardan biri de odur. Eski anotlu ve katotlu radyoların üç ayda bir değişen pilleri için her defasında bir kurbanlık kuzu parası verir, radyosunu dinler, komşularına bu konuda evinin kapısını açar ve zevkini tatminden geri kalmazdı...

Gençliği Ahıska' da hareketli geçti. Orada kolhozun emirlerine karşı geldi. Yakalandı, karakolda saldatın elinden kaçtı, epey bir süre kaçak gezdi, daha sonra çevresinden gruplarla Türkiye'ye göçtü...

Zamanla Halit Paşa'nın çağrısı üzerine Hopa' ya gitti ve dönüp Ahıska yöresinin kurtuluşu için mücadele etti.

Cumhuriyetin ilk yıllarında köyünde düzen kurmak için çok mücadele etti, epey yoksulluklar gördü, hiç pes etmedi... Evinin bahçesinde meyve ağaçları yetiştirdi, bu mini meyve bahçesi, Uzunyazı köyünün kış şartlarında adeta insanları şaşırttı...

Hanımı Selvi Nine de çalışmada ondan çok geri kalmaz, evinin işle-

rinde ona uzaktan göz-kulak olur, onu hiç yalnız bırakmayan kararlı bir kadındı. Selvi Nine yeri geldiğinde terzilik yapar, doğum yapacak kadınlarla hekimlik ve ebelik yapardı... Selvi Nine'nin zamanında ve onun ulaştığı yerlerde bütün çocukların ebesi olma onuru ona aittir... Nine halka yaptığı hizmetten ücret almaz, hekimlik yardımını hayrına yapardı...

Cumali-Selvi çiftinden olan Nevruz Seviş adlı erkek çocukları da pehlivan yapılı, gürbüz ve çalışkandı. O da çok mücadeleciydi ve memleketin en ünlü tırpancıları arasındaydı.

Kızı Güleser de aynı köyden Ekrem Akkaya ile evlendi ve uzun süre o köyde oturdu.

Cumali Seviş uzun ömründe epey de sağlık sorunları yaşadı: Birkaç kez fitik ameliyatı oldu, fakat tekrar nüksetti. Artık o sorunlu haliyle yaşamaya devam etti. Barsak düğümlenmesi sonucu ameliyat oldu; beklediği bostanın holliginin(Dam) çökmesi üzerine enkaz altında kaldı ve sağ kurtuldu. Son zamanlarında sıkça hastalanıp hekimlik ilaçlarıyla şifa buldu... Formunu kaybettiğinde kızılıcak meyvesi veya kızılıcak ezmesi yiyerek düzeldi... Soranlara da "kızılıcak " için: "Bu can sağlığıdır..." derdi.

Sıkça gelen fitik sancıları nedeniyle kıvranırken, şayet evinin önündeyseniz o an; başını çevirir komşusunun duvarındaki iri siyah köşe taşıyı gösterirdi ve eklerdi: "Bak, o kara taşı dereden çıkarıp arabaya yüklerken bu fitiğim işte o zaman oluştu..." Dinleyenler hüznüle dalarken o beklemeydi, işine koyulurdu...

Hastalanıp ölüm döşegine düşünce, karşı köyde bir "SALA" sesi duydu ve söylenmeye başladı: "Azrail şimdi orada falanın canını almak üzere... Birazdan gelip benim de ruhumu teslim alacak..." Bu sözlere hüznülenenler birazdan dediklerinin tıpa tıp gerçekleştiğini görürler ve o günden sonra bu olay hiç unutulmaz.

Cumali Seviş 1975 yılı yazında Uzunyazı köyünde vefat etti. Mezarı Uzunyazı' dadır. Onun ölümünden uzun yıllar sonra oğlu Nevruz, gelini Belkiya, hanımı ve torunları İnegöl'e göçtüler. Selvi Nine, İnegöl' de epey yaşadı ve nihayet çok yaşlandı(114) ve orada vefat etti. Ardından oğlu

Nevruz da hastalanıp vefat etti.

Cumali Seviş' in Nevruz adlı oğlundan; İsmet, Hüseyin, Fikret, Nüsret, Mustafa, Ayşe ve Süsen adlı torunları oldular. Bu çocukların hepsi evlenip birer yuva kurdular.

SARI SEVİŞ

Sarı Seviş, Ahıska' nın Çoğtev köyünden gelerek köyümüze yerleşmişti.

Uzunyazı köyüne yerleşen Sarı Seviş' ten, köydeki akrabalarıyla birlikte soyadı almak için bir soyadı tercihi bulunması istenir. Sarı Seviş o zaman “kılıç” anlamına gelen “SEVİŞ” sözünü “soyadı” olarak bildirir ve o andan itibaren bizim o köydeki sülalenin soyadı böylece “SEVİŞ” olur... Bu nedenle Sarı Seviş, Seviş'lerin saygıyla andığı ve hiç unutmadığı bir kişidir.

Babasının adı “Dursun”, annesinin adı “Çiçek” idi. Sarı Seviş önce Satut Hanım ile evlenir ve bu evlilikten Meneş, Vezir, Mavi ve Nezir adlı çocukları dünyaya gelir. Nezir adlı çocuğu on yedi yaşında gençken vefat eder.

Sarı Seviş' in eşi Satut Hanım genç yaşında vefat edince, küçük sayılacak çocuklarının bakımı nedeniyle evlenmek zorunda kalır ve Şüşen Hanım ile evlenir. Bu evlilikten de Züleyha, Kadriye, Cemal, Menşüre ve Cemil adlı çocukları olur.

Sarı Seviş' in evi de yol altı mahallesinde olup, Cumali Seviş' in evi ile yan yana ve aynı hizadaydı. Sarı Seviş köyde geniş arazisinde tarım yapıp hayvancılıkla uğraşır. Evlerinin önündeki yüksek çitlerle çevrili geniş bahçesinde çok çeşitli sebze ve meyve yetiştirirdi. Bahçesini ve düzenini görenler gıpta ederlerdi.

İyi cins büyük baş hayvan saklardı, sakladığı hayvanlara çok iyi bakardı. Özellikle kapı köpeği olan zağarı; tavukları yemlenirken içine karışan komşu tavuklarını seçer, ısırır ve kovalardı.

Sarı Seviş titiz, sert huylu bir insandı. Titiz yapılı Sarı Seviş bir de hanımının ve çocuğunun ölümünden dolayı acılar yaşayınca sağlığı genç sayılacak yaşta yıprandı.

Yaşının ilerlemesine rağmen köy yerinde kedisine bedenen el tutacak çocuğunun olmaması onu köyden göçe zorluyordu. Nitekim köy arazisini

önce kiraya verdi ve sonra da Kırıkhan'a göçtü. Orada ev yaptı ve yeni bir hayat düzeni kurdu. Ardından da köydeki topraklarını sattı.

Sarı Seviş köyünden ve akrabalarından uzak düştü, ancak ilgisini ve ziyaretini hiç eksik etmedi. Yazları Uzuyazı'ya gelir, akraba ziyaretini yapar, hasret giderirdi ve evine giderdi.

Şüşen Hanım beyine ve çocuklarına bağlı becerikli bir ev hanımıydı. Köydeki bütün komşular onun evde sakladığı çiçekleri konuşur ve imrenirdi. İçinden geldiği gibi konuşur, düşündüğünü ifade etmede zorluk çekmezdi.

Şüşen Hala bir gün rüyasında köyümüzün halkından Kemal Bayram'ı Kardeş olarak görür. Rüyasını açıklamaya kalmaz, aynı rüyayı karşı tarafın da gördüğünü öğrenir... O günden sonra bu iki aile gerçek bir kardeş- abla gibi yaşadılar...

Sarı Seviş, Kırıkhan'da 1977 yılında vefat etti ve orada defnedildi.

Çocuklarından Vezir, İzmir'e göçtü. Cemal, Almanya'ya gitti. Cemil de Polis Teşkilatında görev aldı ve Bursa'ya yerleşti.

Sarı Seviş' in vefatından sonra çocuklarıyla kalıp uzun süre yaşayan Şüşen Hanım da hastalanıp vefat etti.

MEHMET CEZAYİR

Mehmet Cezayir Ahıska'nın Azgur'dan nahiyesinden gelmiş köyümüze yerleşmişti. Köylülerimizce kendine "Azgurlu Mehmet" derlerdi.

Köyümüzün orta yerinde; Sarı Seviş-İslam Panto-Sofu İsmail-İbrahim Çavuş gibi komşularının arasında, bahçeli, çevresinde yüksek ağaçlar bulunan yüksekçe bir evde otururdu.

Mehmet Cezayir, Yücekapı köyünden Kezban Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Osman, Süleyman, Yusuf, Emine, Salih adlı çocukları dünyaya gelir.

Mehmet Cezayir iri yapılı, yumuşak huylu, çalışkan insandı. O zamanki köy şartlarında geniş sayılacak kadar toprağı ve taban arazisi olan tarlalarıyla iyi bir çiftçiydi. Çocuklarının küçük yaşlarda çalışmaya başlaması ve kendisine hemen her konuda yardım etmeleri, onu hem rahatlatı, hem de ekonomik ferahlığa kavuşturdu.

Mehmet Cezayir çiftçiliğin yanında hayvan da saklardı. Uzuyazı' da oturup hayvan saklamamak olmazdı, çünkü köy şartları bunu gerektiriyordu...

Mehmet Cezayir hoş sohbet biriydi. İnsanlarla iyi ilişkiler içindeydi. Yerli halkla iyi bağlar oluşturmuş olduğundan bunun tabii sonucu olarak civar köylerden dostları sıkça ziyaretine gelmekteydiler.

Komşularına kapısı açık, sofrası dolu, cömert bir insandı. Bu hale gelmesinde hanımı Kezban Yenge'nin de payı büyüktü. O hamarat insan, eşi ve çocuklarıyla uyum içinde çalışır, komşularına her zaman tatlı dil ile güler yüz gösterirdi...

Zamanla büyüyen ve hareketlenen çocuklarıyla artık köye sığmayınca Manisa-Kırkağaç'a göçtü. Orada toprak aldığı ve aynı çiftçiliğe devam ettiği söylendi. Çocuklarının her biri evlenip ev sahibi oldu. Mehmet Cezayir nihayet burada hastalanıp hayata veda etti.

Köyden göçen bu ailenin fertleri kimi zaman köyümüze gelip eski komşularını ziyaret ettiler. Fakat zaman ilerledikçe zayıflayan bağlar bu ziyareti oldukça kısıtlı hale getirdi.

SOFU İSMAİL

Ahıska'nın Gurkel Köyünden gelip köyümüze yerleşmiş bir çiftçi ailenin çocuğuydu. Babası Ahmet, annesi Dildar adında köyün saygı duyduğu şahsiyetlerdendi.

Ahmet-Dildar çiftinin; İbrahim, İsmail, Muteber, Gülzade, Abit adlı çocukları olur.

Sofu İsmail'in evi köyümüzün ortasında; içinden su arkı geçen; ağaçlı, bahçeli, şirin bir yerdeydi.

Sofu İsmail'in babası aynı zamanda imamlık edecek derecede dini bilgisi mükemmel olduğu için, babasından eski yazıyı iyi derecede okumayı ve yazmayı öğrendi.

Sofu İsmail, Mollasüleyman köyünden Medine Hanım ile evlendi. Bu evlilikten olan çocukları önce yaşamadılar. Daha sonra Hatice adlı tek çocuğu oldu ve bu çocuk onları hayata bağladı.

Sofu İsmail doğuştan kalça çıkığı olan ve tedavisi yapılmamış bir çiftçi olduğundan, hareketi ve bedenen çalışması kısıtlıydı. Onun bu hali Allah tarafından başka meziyetler verilerek telafi edilmiş, onu komşularının ihtiyaç duyduğu bir insan haline getirmişti... Çalışır, didinirdi ve hiçbir komşusuna muhtaç olmazdı.

Sert ve alingan yapıydı. Köylünün ufak tefek tamir işlerine bakar; bozulan ve kırılan eşyayı onarır, boş kutulardan maşrapalar imal eder, az da olsa bu zanaatından dolayı bir geliri olurdu.

Hayvan saklardı, ahırı büyükbaş hayvanla doluydu.

Kümes hayvanlarına düşküdü, kümesinde çok sayıda tavuk ve horoz bulunurdu. Onda olan cins tavuklar ve horozlar komşularını imrendirirdi.

Sofu İsmail, adından da anlaşılacağı gibi inancına takva derecesinde bağlı, dini yaşantısı adeta bir "İTİKÂF" derecesindeydi... Komşularıyla arasında mesafe bırakır, kimsenin etlisine sütlüsüne karışmaz; kendi özel

işlerine de kimseyi karıştırmazdı...

Köyümüzde okuma ve yazma bilenlerin sayısının sınırlı olduğu bir dönemde, Sofu İsmail'in eski yazıyı iyi okumuş olması, köylülerine "Cenkname" okuyup onları bilgilendirmeye ve eğlendirmeye yetiyordu... Bu okuma ve dinletme işinin bazen Sofu'nun sabrını tüketecek derecede ileri gittiği de olurdu...

Köyde korunan ve komşularına iş yapmaktan aranan bir kişi olduğu için, Sofu'nun koyduğu kurala kimse karışamazdı...

Köye ilk kasetçalar getiren, onu komşularıyla dinleyen; canı sıkıldığında kapatılmasında bir beis görmeyen adamdı...

Sofu köyüne ve evine bağlı biri olduğundan pek çevreye açılmış biri değildi. Bu nedenle onu eski hükümetlerden biri "Vatandaş Vergisi" karşılığında, tipiden tıkanan yolun karını küremek üzere, bulunduğu yere on km. uzaklıktaki Tahir Dağı'na götürür. Sofu gider, engin dağlara bakar ve ağzından şu sözleri çıkarır: "Hey gidi gözler hey! Buraları da mı görecektiniz..." Burası Sofu için, o gün, sanki dünyanın öbür ucunda bir yerdir...

Hanımı ile gayet iyi geçinir, ara sıra sertliğini konuşturur, otoriterliğini ilan ederdi...

Medine abla da inancına takva derecesinde bağlı, çok kibar ve hanım hanımcık bir insandı... Sofu İsmail ile uyumlu, beyinin sertliklerine karşılık vermez, engin tabiatlı bir insandı.

Köyden göçme modası gelip Sofu'yu da buldu ve nihayet Manisa Kırkağaç'a göçtü. Orada düzen oturtmak için çaba sarf etti. Yakınlarıyla sınır sorunları yaşadığı duyuldu. Ardından da vefatı haberi geldi.

Hanımı Medine abla da ondan sonra uzun yıllar yaşadı ve nihayet o da hastalanıp hayata veda etti. Bu çiftin geride, Hatice adlı, evlenmiş ve aile sahibi olmuş bir kız çocukları kaldı.

ETHEM ÇAVUŞ

Babasının adı Süleyman, anasının adı Anşa idi.

Ahıska'nın Gurkel köyünden gelip köyümüzün merkezinde, geniş, meyve ağaçlı bir bahçede otururdu.

Ethem Çavuş, köyümüze gelmeden önce Hünkâr Nine ile evlenir, bu evlilikten Alipaşa, Merdali ve Hediye adlı çocukları dünyaya gelirler.

Ethem çavuş titiz ve sert yapılı bir insandı. Buna karşılık hanımı Hünkâr nine ise oldukça sakin yaratılışıydı.

Çiftçilik yapar, büyükbaş ve küçükbaş hayvan saklar, arılarına bakar, aynı zamanda zanaat işleriyle de uğraşır ve oldukça üretken bir kişiydi...

Ağır kış şartlarına rağmen geniş arsasının etrafında çit oluşturup, kenarda sert rüzgârı kesen yüksek ağaçlar, orta yere de daha kısa boylu ve narin yapıda çeşitli meyve ağaçları dikip yetiştirmişti ki; onun bahçesi adeta bir sihirli kutuydu ve kimse onun bu sırrını pek çözemezdi...

Arıcılıktan anlardı, arılarına iyi bakardı ve bal gibi yüksek değerde bir gıdayı evinden eksik etmezdi.

Evlendirdiği büyük oğlu Alipaşa, genç yaşta bir trafik kazasında hayatını yitirdi ve onun ölümü aileye büyük acılar yaşattı.

Hacı Ethem çiftçiliği sırasında, sap yüklü arabasının iniş aşağı sürmesi sonucunda, arabasının altında kaldı, ağır yara aldı ve ölümlerden dönüp tekrar toparlandı...

Köyümüzde kotan öküzü tek başına çalıştıran ender ailelerden biriydi. Diğer komşularımız genelde modgam (imece) olup işlerini görürlerdi...

Hacı Ethem'in en belirgin huyu da köyümüzde her başlangıcı ve her işin sonunu almada onun öncü olmasıydı... İlk biçimi, ilk harmanı, ilk nadası, ilk çapayı o başlatırdı ve bu işleri ilk sona erdiren de o olurdu...

Evinin geniş bahçesinde yetiştirdiği bostanı, özellikle salatalıkları kö-

yün haşarı gençlerince talan edilirdi ve ertesi sabah Hacı Ethem'in köy meydanında güzel bir taksimi(!) olurdu ve buna gülen komşular da seslerini çıkarmazlardı...

İnancına takva derecesinde bağlıydı, Hac'ca da gitti. Bununla da yetinmedi, yıllar sonra, ata yurtlarından sürgün edilmiş Ahıskalılarının olduğu Özbekistan'a gidip orada eski komşularını ve akrabalarını ziyaret etti. Oradaki hatıralarını her mecliste, her yerde, ayrıntılı olarak ve ballandırarak anlattı...

Küçük oğlu Merdali'nin Almanya'ya gitmesi sonucunda çiftçiliğinin son zamanları onun için sıkıcı gelmeye başladı. Artık yaşlanmıştı.

Son zamanlarında gelin ettiği iki kız torunu Reşinaz ile Müşkünaz da evden gidince Hünkâr nine ile yalnız yaşamaya başladılar. Fakat bir gecenin sabahında Hünkâr nine yattığı yerde ruhunu teslim etmiş olarak bulundu... Yalnız kalan Ethem Çavuş artık İnegöl'e göçtü ve bir daha da evlenmedi...

Uzun yıllar İnegöl'de yaşadı ve nihayet İnegöl'de 1991 yılında vefat etti.

Ethem Çavuş, silaha- imal edecek derecede- meraklıydı. Pek çok el aletlerini üretti. Evinin bahçesinde sakladığı tavşanlarının derilerini bile kalpak yapmak suretiyle değerlendirirdi...

Tembel ve çaresiz insanlara çok kızar, onları yanına yaklaştırmaz ve onları dinlemek bile istemezdi...

Ethem Çavuş'un ardından çok geçmeden Merdali Çavuş da vefat etti. İnegöl'de kalan geniş emlaki bundan böyle torunları tarafından işletilmeye başlandı.

Şu an Almanya'da çalışmakta olan torunları Alipaşa ile Musa, her yaz İnegöl'e gelip babalarının ve dedelerinin evini, eşyalarını ve kabrini ziyaret ederler, ona Kur'an okutup giderler...

İBRAHİM ÇAVUŞ

Uzunyazı köyüne, Ahıska'nın Gurkel köyünden gelmiş ailenin çocuğuydu. Babasının adı Ahmet, Annesinin adı Dildar idi.

Bütün köylü babasına "Ahmet Dayı", annesine de "Dildar Nene" derdi. Ahmet Dayı titiz, İslami konularda okumuş ve bilgili, inancında takva biriymiş...

Annesi çok titiz ve temiz bir kadın olup; inancını takva derecesinde yaşardı... Köyümüzde Çiftçilik ve hayvancılıkla geçinirdi.

İbrahim Çavuş'un Mavi Hanım ile olan evliliğinden İsrail ve Miyese adlı iki çocuğu oldu. Fakat ilk hanımı genç yaşta hastalandı, uzun yıllar hastalık çekti ve öldü.

Böylece ikinci evlilik yapmak zorunda kalan İbrahim Çavuş, Güneş Hanımla evlendi. Bu evlilikten Cezmi, Cevdet, Nevzat, Meryem, Özcan, Özgül, Ayşe ve Neşe adlı çocuklar dünyaya geldiler.

İbrahim Çavuş işine titiz, inancını mükemmel yaşayan bir kişiydi. Ziraatla uğraşmayı sever, iyi hayvan saklar, yaptığı işi çok temiz yapar ve çalışmaya doymazdı.

Uzun yıllar kardeşi Abit Çavuş ile birlikte oturdu, daha sonra evlerinin bahçesine evini yapmak suretiyle bağımsız oturmaya başladı.

Annesi Dildar Nine son zamanlarında onunla otururdu. Yetim çocuklarını evlendirdi, ikinci hanımından olan çocukları da büyüyüp işe yaradım edince biraz rahatladı.

Ancak bir ara geçirdiği iş kazası sağlığını önemli derecede tüketti. Ağır köy şartlarıyla mücadele ederken nihayet hayata veda etti ve köyümüzde defnedildi...

İbrahim Çavuş'un vefatından sonra hanımı ve çocukları İzmir'e yerleştiler. Köydeki evinin bahçesi ise köyün yeni camisi yapıldı.

MERDALİ ÇEVUŞ

Babasının adı Ethem, anasının adı Hünkâr'dır. Köyümüzde çiftçilik ve hayvancılık yapardı.

Almanya'ya gitti, uzun yıllar orada çalıştı ve emekli olup Türkiye'ye dönüp İnegöl'e yerleşti. Köydeki babasını da yanına alarak birlikte yaşadı.

Merdali Çavuş, Azamet Hanım ile evlenir, bu evlilikten Ali Paşa ve Musa adlı çocukları dünyaya gelirler. Daha sonra Nafia hanımla evlenen Merdali Çavuş'un bu evlilikten de Mustafa adında bir çocuğu olur.

Merdali Çavuş çalışkan, memleket meselelerinde hassas, aktif bir yapıdaydı. Gerek Almanya'da ve gerekse Türkiye' de oldukça hareketli yılları geçti, pek çok yerleri gezdi, İnegöl'de sevilip sayıldı.

Dostuna ve akrabasına karşı ileri derecede ilgi duyar, baba ocağını sık sık ziyaret ederdi.

Çocuklarının ikisini Almanya'da iş sahibi yapıp evlendirdikten sonra, İnegöl'de uzun yıllar oturdu. Bir yaz günü aniden hastalanıp vefat etti ve İnegöl'de defnedildi.

ABİT ÇAVUŞ

Abit Çavuş' un evi köyün merkezi sayılacak yerindeydi. Babasının adı Ahmet, anasının adı Dildar'dı.

Abit Çavuş, Mavi Hanım ile evlendi. Bu evlilikten Hüseyin, Melahat, Nebahat, Sebahat, Semahat, Serpil, Sevgi, Nurgül adında çocukları dünyaya geldiler.

Abit Çavuş, Uzunyazı köyünde çiftçilikle ve hayvancılıkla geçinirdi.

Çocuklarının çoğunun kız olması ve yaşlarının henüz küçük olması nedeniyle işlerinin bütün ağırlığı onun omzuna çökerdi ve Abit Çavuş çok çalışmak zorunda kalırdı. Zaman zaman ağır derecede hastalanarak yatağa düşerdi, hummalı bir hastalık nöbetinden sonra tekrar düzelirdi ve işine devam ederdi.

Abit Çavuş" ismiyle müsemma" biriydi... Kısacası o adı gibiydi... Her şeyden önce çok dürüst; helali, haramı iyi bilen, merhametli, efendi, sadıkane hareket edebilen, haksızlık karşısında susmayan ender yaratılıştadır biriydi.

Dini konularda hassas, köy camisinde müezzin, köyün ortak işlerinde önderdi. Kendi işini bırakır komşunun işine bakardı.

Balıkçılıkta hem çok usta, hem de çok nasipliydi. Bildircin avında uzmanlaşmış bir avcıydı.

Sofrasına cömert, sözünde oldukça mertti. Gösteriş, fiyaka, özentisi gibi şeyler onun yanına uğramamıştı...

Köyden göçme modası onu da buldu ve nihayet İzmir'e göçtü. Orada uzun süre oturdu. Fakat köyüne, toprağına bağlı yaşamış birinin ikinci bir hayat düzeni oluşturması zor olduğundan, maddi ve manevi külfeti arttı.

Nihayet rahatsızlandı, çok geçmeden de hayata veda edip İzmir'de toprağına verildi.

Eşi Mavi Hanım, küçük çocuklarının eğitimi ve yuva kurlmaları kül-

fetini tek başına omuzladı. Çocuklarını evlendirip birer yuva sahibi etti...

Abit Çavuş' un oğlu Hüseyin, Okuyup evlendi. İzmir' de marketler zincirinde denetim elemanı olarak çalışmaktadır. Zaman zaman babasının köyünü, çevreye dağılmış olan akraba ve komşularını annesiyle birlikte ziyaret ederler.

Abit Çavuş' un kız çocuklarının hepsi evlenip birer yuva kurdular.

İSLAM MURADOĞLU (PANTO)

Uzunyazı' ya Ahıska' nın Gurkel köyünden gelmişti. Babasının adı Rıdvan, Annesinin adı Necibe idi. Annesi Necibe Nine çevrede herkesin sayıp hürmet ettiği oldukça dindar, Melek huylu, ağır ve oturaklı bir insandı. Necibe Nine, köyde çok sayıda talebe okutmuş, okuttuğu talebelerin bir kısmı imam olmuştu... Köyümüzün eski imamı Abdülbaki Bayram, Necibe Ninenin okuttuğu talebeler arasındaydı.

Çiftçilik ve hayvancılıkla geçinen İslam Panto ilk evliliğini Şefika Hanımla yapar ve ondan "Mavi" adlı bir kız çocuğu dünyaya gelir. Şefika Hanım'ın genç yaşta vefatı nedeniyle İslam Panto ikinci evliliğini Rüveyda Hanımla yapar. Bu evlilikten, Tenzil, Aslan, İhsan, Veysel, Hacer, Ensar ve Tahsin adlı çocukları olurlar.

İslam Panto ile Kardeşi Müslüm Panto, önceleri köyümüzün orta yeri sayılacak yol altı mahallesinde yan yana otururlardı.

İslam Panto çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşır ve oldukça titiz çalışır. Yaz-kış hiç boş durmaz, onu boş otururken kimse göremezdi. Mutlaka bir iş bulur, erinmez, çalışır ve işin bitiminde paydos etmeyi unuturdu, hemen başka bir işe girerdi...

Eski Uzunyazı' da bütün işlerin kas gücüyle yapıldığı bir dönemde çiftçilik yaptı. Bütün işlerini tek başına denecek kadar yürüttü, çocukları yetişip elinden tutuncaya kadar da bir hayli zaman geçti... Bu nedenle bir hayli yoruldu ve yıprandı.

Daha sonraları çocukları büyüdü, işi teslim aldılar, ardından tarım alet ve makinelerinde olan gelişmeler onları da rahatlattı. İslam Panto artık bedenlen çalışmayı bir kenara bırakmış, sadece yöneticilikle ve ibadetiyle ilgilenir olmuştu.

Uzunyazı köyünde komşuluk ilişkileri ileri düzeyde idi. Bir komşuda olan bir hacet, şayet başka birilerinde yok idiyse, o hacet artık köyün ortak malı olurdu ve bunu da kimse yadırgamazdı:

İslam Amca' nın da bıçakları, satırları ve baltaları bilemek için kullandığı "SU ÇARKI" vardı ve bu alet, büyük-küçük herkesin işini görürdü... Bileme işi için giden komşuya çarkı teslim ederdi, beceremeyene de kendi bilemek suretiyle yardım edip işini görürdü ve para da almazdı...

İslam Amca inancını takva derecesinde yaşardı. Hac'ca da gitti. Namazını evinde, tarlasında, iş yerinde her yerde zamanında kılabilen biriydi... Devamlı kullandığı seccadesinin dizle ve elle temas eden yerleri eriyip tel tel olmuştu... Kullanılıp eskiyen bir seccadeyi ilk olarak onda gördü herkes...

Hanımı Rüveyda Abla ile oldukça iyi anlaşır. Rüveyda Abla da inancını mükemmel derecede yaşamaktadır.

Büyük oğlu Aslan Muratoğlu, Fatma Hanım ile evlendi; memur oldu; Eleşkirt Kaymakamlığı' nda ve Bursa- Yıldırım Kaymakamlığı' nda çalıştı, emekli olup Bursa'ya yerleşti.

Oğullarından İhsan Muratoğlu de evlendi, babasının ve diğer kardeşlerinin köyden göç etmeleri sonucunda köyde kaldı, oradaki toprakları işletip babasının ocağını tütürmeye devam etti.

İslam Muradoğlu'nun diğer oğulları olan Veysel, Tahsin ve Ensar da evlenip Almanya' ya giderek, uzun yıllardan beri orada çalışmaktadırlar. Kız Çocukları da evlenip, her biri ayrı yerde birer yuva kurdular.

İslam Muratoğlu Bursa da uzun yıllar yaşadı ve nihayet hayata veda etti. Kabri Bursa' dadır. Hanımı Rüveyda Abla ise sağlıklı hayatına devam etmektedir.

MÜSLÜM MURATOĞULLARI (PANTO)

Aslen Ahıska' nın Gurkel köyündendi. Muhtemelen 1933/34 yıllarında Türkiye' ye gelip Uzunyazı' ya yerleşir. Babasının adı Rıdvan, annesinin adı Necibe'dir.

Oldukça takva bir aileye mensup olup kendisi ve çocukları çiftçilik ve hayvancılık yapmaktaydılar. Evleri, kardeşi İslam Panto ile bir aradaydı. Uzun yıllar burada yan yana oturan ağabey-kardeş daha sonra, köyün orta yerinde boş bir arsa olan Şaduman Düzgün'ün arsasını satın alarak, o arsada ev yaptı ve taşındı.

Müslüm Panto Uzunyazı köyüne geldikten sonra evlenir, fakat evliliğinin daha ilk yıllarında hanımı hastalanıp vefat edince, ikinci evliliğini köyün yerlilerinden Kamil Ağa'nın kızı Seyran Hanım ile yapar.

Bu evlilikten Kerim, Rahim, Mahmut, Emirşah, Mevlüt, Yaşar, Bayram adında erkek çocuklarıyla Mahişeker ve Lütfiye adlı kız çocukları dünyaya gelirler.

Müslüm Panto önceleri kendi halinde çalışıp işini görürdü. Çabuk toparlanan ve eli iş tutan çocukları sayesinde kısa zamanda hem elini işten çekti, hem de toprakları genişledi. Ayrıca yakın akrabası olup İnegöl'e göçen Ethem Çavuş'un köydeki evlerini ve topraklarını da satın almak suretiyle köydeki yerini genişletti.

İslami yaşantısı mükemmeldi, Hac'ca da gitti. Son zamanlarını dinlenme ve ibadetle geçirdi. Köy camisinin müdavimlerinden olup, zaman zaman müezzinlik de yapardı.

Kalp rahatsızlığı nedeniyle çok sakin bir hayat sürdü. Çocuklarından önemli bir kısmını evlendirdi. Bursa'da arsa alıp ev yaptı, hanımıyla yazın köyde, kışın Bursa' da otururdu. Nihayet köyünde aniden rahatsızlanıp vefat etti ve köy mezarlığında defnedildi.

Hanımı Seyran Yenge oldukça dirayetli, titiz, otoriter ve idareci bir kadındı. Müslüm Muradoğulları' ndan sonra kalabalık ailesinin sevk ve

idaresini çok başarılı bir şekilde yaptı. Geride kalan bütün bekâr çocuklarını evlendirdi, hepsine mükemmel yuva kurdu ve kendisi de uzun yıllar oğullarıyla birlikte oturdu. Kendisi hayatta iken epey sayıda torununun da mürüvvetini gördü...

Nihayet hastalandı, köyünü istedi ve köyüne götürüldükten sonra orada vefat edip defnedildi.

Ailenin iki büyüğünün vefatından sonra köyde kalıp ailenin tütününü tütüren büyük oğlu Kerim Muradoğulları da babasının topraklarını genişletti, ailenin köydeki varlığına sahip çıktı.

Ailenin bir diğer çocuğu olan Rahim Muradoğulları da Bursa' ya yerleşti, orada inşaat ustalığı ve marketçilik yapıp bir hayli başarılı oldu. Sık sık Hac'ca ve Umre'ye gidip gelmektedir.

Diğer çocuklarından Mevlüt, uzun yıllar TEK'te çalışıp emekli oldu, Hac'ca da gidip Hacı oldu.

Mahmut, inşaat ustalığı ve marketçilik yapıp emekli oldu.

Emirşah, çeşitli yerlerde öğretmenlik yaptı ve öğretmenlikten emekli oldu.

Yaşar, özel bir şirkette uzun yıllar çalıştı ve muhasiplikten emekli oldu. İş hayatına devam etmektedir.

Bayram ise öğretmenlik ve idarecilik görevine devam etmektedir.

Bu kardeşler faal hayatlarını çalışarak sürdürmekte olup tamamı Bursa' ya yerleşti. Bu ailenin kız çocukları da evlenip birer yuva sahibi oldular.

KERİM MURATOĞULLARI

Babasının adı Müslüm, anasının adı Seyran'dır. Köyümüzün merkezi sayılacak yerinde evleri olup, babasının vefatı, kardeşlerinin köyden göçü nedeniyle ailenin köyde kalan büyük oğludur.

Kerim Muratoğulları, Naciye Hanım ile Evlenir. Bu evlilikten Özlem, Çiğdem, Yüksel, Göksel, Mürsel, Kadir ve Nihat adlı çocukları dünyaya gelirler.

Kerim Muratoğulları köyde çiftçilik ve hayvancılık ve besicilik yapmaktadır.

Oldukça çalışkan, çiftçilik işlerinden haz alırcasına yılmak bilmeyen ve sabırlı bir yapısı vardır. Çocuklarıyla birlikte uyumlu bir aile teşkil edip hem çiftçilik ve hem de hayvancılık yapmaktadır.

Hac ziyareti için Mekke'ye de gitti ve Hacı oldu.

Son yıllarda kurbanlık hayvan besleyip kurban ticareti de yapmakta olup, bu konularda da oldukça uzmanlaşmıştır.

Köy sorunlarının çözümlenmesinde rol alır, komşuluk ilişkilerinde fedakârlık eder. Kapısı misafire açık, sofrasına cömerttir.

Diğer kardeşleri gibi Bursa'ya göçmedi, ancak çocuklarının önemli bir kısmını Bursa'da ev ve iş sahibi yaptı. Kendi de kışın köyünden ayrılıp Bursa'ya gelerek uzun bir süre kalır ve sonra köyüne geri döner.

Son zamanlarda önemli bir rahatsızlık yaşamış olmasına rağmen tarım ve hayvancılıkta bedenen çalışmaya devam etmektedir.

BEKİR AKKAYA

Uzunyazı köyüne Kars ili, Posof ilçesinin Satlel köyünden gelmişti.

Bekir Akkaya çok çalıştı, köyümüzde kıymetli arazi sahibi oldu. Hanımı Seher nine ile oldukça örnek bir hayat sürdürdü.

Seher Nine ile olan evliliğinden, Şehbender, Hafiye, Hafize, Mükerrrem, Ali, Cahit, Gülsüm, Gülender adlı çocukları dünyaya gelirler.

Bekir Akkaya çiftçiliğin hakkından gelen, iyi hayvan saklayan; özellikle sakladığı mandalarıyla adından sıkça bahsedilen biriydi. Uzun yıllar küçükbaş hayvan da sakladı.

Eski yazıyı okumuş, dini bilgisi yerinde, inancına bağlı, oturaklı ve kibar bir insandı. Ağzından boş bir söz çıkmaz, ağzından çıkan sözü de kimse dinlemezlik edemezdi...

Çocuklarının de yetişip kendisine yardımcı olmaları sonucunda, o artık yazları yaylasında, kişinin köyde konak odasında oturur, hanımı Seher Nine ile rahat ve huzurlu bir hayat yaşardı.

Yontma taştan, büyükçe inşa edilmiş konak odası, köyümüzün belli başlı konak odalarından biriydi.

Toprağı bol, tarım aletleri zengindi. Köyde ilk "Kars Furgunu" nu o kullandı. Oğullarından Şahbender Akkaya (Memleketname - Ömer Seviş) köyde iyi derecede el sanatlarını geliştirmiş, çiftçiliği ileri götürmüş becerikli bir kişiydi... Halen köyünde oturmakta olup babasının tütününü – çocuklarıyla birlikte- o tütürmektedir.

Bekir Akkaya'nın hanımı Seher nine için bütün köylü "Kaşe Bibi" olarak seslenirdi. Bu ad onun memleketinde sülalesinin adı imiş... Seher nine çalışkan, beyi ile uyumlu, çocuklarını sevk ve idare etmede oldukça maharetliydi. Sofrasına oldukça cömert bir kadındı.

Uzun yıllar, yazın çıktıkları Kılıç Gediği yaylası onlar için hem bir iyileştirme merkezi, hem de yazlık evdi... Zira Bekir Akkaya sağlığına mu-

sallat olan bir kısım hastalıklarından yazın yaylaya çıkarak tedavi olurdu ve rahat ederdi.

Bekir Akkaya bütün bunlara rağmen, tütün tabakası taşır, içeceği sigarasını eliyle sarar, ortadan ikiye bölerdi, bir parçasını tabakasına koyup saklar, diğer parçayı da yakıp aheste bir şekilde içerdi... Sigara içmede olan bu kibarlığı ve tutumluluğu bütün köylülerce takdir edilirdi.

Bekir Akkaya kronikleşmiş hastalığına yenik düşerek, köyünde vefat etti ve orada defnedildi. Hanımı Seher nine daha uzun yıllar yaşadı ve nihayet o da vefat etti.

Çocukları ondan sonra daha uzun yıllar köyünde kalıp arazisini işletmeye devam ettiler. Nihayet dış göçün etkisiyle bunların büyük bir kısmı göçtü. Mükerrerem ile Cahit, Almanya' da çalıştılar, emekli olduktan sonra Mükerrerem Bursa' ya; Cahit de Nazilli'ye yerleşti. Oğlu Ali de Nazilli' ye yerleşti. Kızları da evlenip yuva kurdular.

ŞAHBENDER AKKAYA

Uzunyazı köyünün yaşlı sakinlerinden biridir. Babasının adı Bekir, annesinin adı Seher'dir.

Şahbender Akkaya, babasının vefatından sonra diğer kardeşlerinin de köyden göç etmeleri nedeniyle köyde, baba ocağında kalarak babasının ve kardeşlerinin topraklarını işletmeye devam etti.

Şahbender Akkaya, Makbule Hanım ile evlenir, bu evlilikten Ömer, Gülistan, Gülinaz, Yusuf, Yavuz adlı çocukları olurlar.

Şahbender Akkaya köyünde tarım ve hayvancılıkla uğraşırdı. Çok uzun süre çiftçilik yaptı, bedeni yorulunca nöbeti çocukları devraldı.

Şahbender Akkaya Hac'ca da gitti. İnançlı, komşuluk ilişkilerinde oldukça fedakâr, elinde her hüneri olan biridir. Yapı işlerinden anlar, marangozluk bilir, tarımda ve hayvancılıkta uzmanlık derecesinde bilgi birikimi vardır.

Sözü tatlı, yumuşak, fakat dosdoğru söylerdi. Çetrefilli konularda bir misalle işin içinden çıkardı. Siyasetçi bir dostuna: "Beyim, siz sekiz keçiye dokuz teke katıyorsunuz..." şeklinde verdiği cevabı hem etki etmiş, hem de uzun süre unutulmamıştır.

Eşi Makbule yenge ile uzun yıllar olan beraberliği, eşinin hastalanıp vefatı ile sona erdi ve artık evlenmedi.

Şahbender Akkaya köyünde oturmaya devam etmektedir. Çocukları evlenip yuva sahibi oldular.

EKREM AKKAYA

Uzunyazı köyüne Posof-Satlel köyünden gelmiş, imam bir babanın üç çocuğundan biriydi. Ekrem Akkaya'nın Şefik ve Ezzem adlı iki erkek kardeşi daha vardı.

Evleri, şu an köyümüzde Abdülcebbar Aslan ve kardeşlerinin oturduğu evlerdi.

Ekrem Akkaya babasının ölümünden sonra evinin büyüklüğünü yaptı. Çok genç yaşta gurbete çıktı, şoförlük ve bilumum tamircilik öğrendikten sonra köyüne döndü.

Ekrem Akkaya, Güleser Hanım ile evlenir, bu evlilikten Cevdet, Aytan, Ayfer, Murat, Nihat, Aysel adlı çocukları olurlar.

Kardeşlerinden Şefik Akkaya, Gökçek Hanımla evlendi. Ezzem Akkaya da Gülsüm Hanım ile evlendi.

Ekrem Akkaya çok gurbet hayatı yaşamış, çok meşakkat görmüş biriydi. Olgun, zeki, sorun çözmede oldukça kapasiteli bir yapısı vardı.

Çok sevdiği şoförlük mesleğini ve nakliyeciliği ömrünün sonuna kadar devam ettirdi.

Köyümüzde ilk nakliyecilik ve ilk şoförlük onunla başladı. Bir hurda aracı alıp, bütün parçalarını sökmek suretiyle, kırılan ve bozulan parçanın yerine yenisini takardı ve aracı eksiksizce monte edip çalıştırırdı. Bu konuda memlekette oldukça ünlendi. Bir makinist derecesinde bilgi birikimi vardı.

Köyümüzde uzun yıllar çalıştıktan sonra, ailecek İzmir'e göçtüler. Orada çalışmaya devam eden Akkaya, çocuklarını okutup evlendirdi. Uzun bir zaman sonra da rahatsızlanıp vefat etti ve İzmir'de toprağa verildi. Hanımı Güleser de ondan birkaç yıl sonra vefat etti.

ŞADUMAN DÜZGÜN

Ahıska'nın Gurkel köyünden yaklaşık altmış yaşlarında gelip Uzunyazı köyüne yerleşmişti. Hanımı Çhovteveli Kıyafet Nine idi. Çiftçilik yapar, hayvan saklardı. Eskiden at kızıağı da çalıştırmış. Köyde toprağı bol, ziraatı kayda değerdi.

Şaduman Düzgün, kararlı yapıda, cesur, pehlivan, çalışmaktan yılmayan, tek başına birkaç adam işi görebilen bir demir yapılı insandı... Nitekim onun için: "Onluk çiviye, çakılı olduğu keresteden, dişleriyle söktüğü sırada, oynayıp çıkan dişini ağzına tekrar takıp, bir yıl daha onunla ömür süren insan..." dediklerini çok iyi hatırlamaktayım...

Tek başına kotan öküz koşabilen ender çiftçilerdendi. Ondaki her hacet bir harika yapıdaydı. Çalışması için gündüzleri yetmezdi; geceleri de çalışır ve ertesi günü hiç çalışmamış gibi kalkar ve işine giderdi.

Köyün eski camisinin arsasını köylüye – cami için- o bağışlamıştır...

Şaduman Düzgün, ilk eşi olan Kıyafet Nine ile hayat sürdürürken, ayrıca her biri birkaç yıl kalabilen sekiz ve ya dokuz hanımla da evlilik yaptığı söylenir... İlk hanımının dışındakilerden çocukları olmamıştır. Şaduman-Kıyafet çiftinden, Hafıya, Refika, Şefinaz, Vahide, Seyfullah adlı çocukları olmuş.

Tek oğlu olan Seyfullah'ın askerdeyken – biraz saf yapıda olması nedeniyle- askerlik kuralını bilemeyip evine gelmesi, firardan sayılıp ağır muamele görmesi sonucunda, hayata veda ettiği söylenir...

Şaduman Düzgün sürdürdüğü çiftçilik hayatını böylece tek başına sürdürmek zorunda kalır ve iyice yaşlanıncaya kadar da bu hayatı devam eder. Bu hayatı onu çok yıprattı.

Kızı Refika, Eniştesi Nidayi ve torunlarıyla çoğu kez birlikte çalışmak suretiyle son zamanlarını kızı ve torunlarıyla geçirdiler. Zira yaşınının 120 olduğu söylenmekteydi...

Bu iki ihtiyar adeta sözleşme yapmış gibi son anlarına kadar biri bi-

rini terk etmediler ve en sonunda kısa aralıklarla ikisi de hayata veda edip köyümüz kabristanlığına defnedildiler...

At kızıağı çalıştırdığı sırada yörenin en iyi at kızıağını o bulundurmuş. Onda buğday eksik olmaz, onun evinde her şey ziyadesiyle bulunmuş...

Son zamanlarında çektiği zahmete rağmen, hiçbir arazisini ne sattı, ne de elinden çıkardı. Vefatından sonra arazisini kızları ve damatları pay edip işletmeye devam ettiler.

İSMAİL DOĞRU

Ahıska' nın Gurkel köyünden gelip Uzunyazi' ya yerleşmişti. Babasının adı Bayram, annesinin adı Çağal imiş.

Ahıska' nın Gurkel köyünde Bayram – Çağal ailesinin Mürtez, Şahi, İsmail, Mürsel, Rüstem adlı beş erkek çocuğu dünyaya gelir. Bu çocukların ilk üçü Türkiye' ye göçer, Mürsel ve Rüstem ise Ahıska' da kalırlar.

İsmail Doğru, Muteber Hanımla evlenir ve bu evlilikten Eyüp, Asiye, Yakup, Fahriye, Fikriye adlı çocukları dünyaya gelirler.

İsmail Doğru çiftçilikle uğraşırdı ve hayvancılık yapardı. Sert huylu, pehlivan yapıydı. En ufak bir haksızlık karşısında tahammül edemez ve oldukça sinirlenirdi. Dostuna tam dost, düşmanına da tam düşmandı... Diğer ağabeyleri de kendisi gibi olup, sevdiklerine canını verme pahasına da olsa bağlılık ve fedakârlık gösterirlerdi...

İnancı tam, ameli de inancına göreydi. Hanımı Muteber teyze oldukça sakin ve eşi ile uyum içinde hayat sürerdi. Komşuluk ilişkileri yönüyle üstün insanlardı. Çocukluğumuzda yaptığımız yaramazlıklara göz yumar, öf bile demezdi...

Çalışkandı, köyde biçilmekte olan tarlanın ırgatları arasında şayet İsmail Doğru olsaydı, o gün mutlaka o tarlanın işinin bitirileceğine inanılırdı...

Köye bir dönem muhtar oldu, köy muhtarlığını kaldıracak yapıda olmadığından dönemini tamamlayamadan görevinden ayrıldı.

Sigaraya düşküdü, çok sevdiği tütünü yüzünden son zamanlarında sık sık rahatsızlanmaktaydı. Tütüne olan düşkünlüğü nihayet onun genç denecek yaşta ölmesine neden oldu. Köyümüzde defnedildi.

İsmail Doğru vefat ettikten sonra, hanımı ve çocukları İzmir'e göçtüler. Büyük oğlu Eyüp Eskişehir' e yerleşti. Küçük oğlu Yakup İzmir' de evlendi, çok genç denecek yaşta aniden yakalandığı hastalıktan kurtulamadı ve orada vefat etti.

Kız çocukları da evlenip birer yuva sahibi olduktan sonra, Muteber yenge daha uzun süre yaşadı. Son yıllarını yoğun sağlık sorunları arasında geçirdi. Bursa' da oturmakta olan Damadı Seyfet ile kızı Asiye' nin evinde vefat etti ve Bursa' da defnedildi.

ŞAHİ DOĞRU

Ahıska'nın Gurkel köyünden gelip Uzunyazı'ya yerleşir. Babasının adı Bayram, anasının adı Çağal'dır. Şahi Amca, Bilor Hanım'la evlenir ve bu evlilikten Mustafa, Nargözel, Remzi, Rabia adlı çocukları dünyaya gelirler.

Köyde çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşan Şahi Doğru, köyde kendine iskân ile dağıtılmış bulunan topraklarını her çiftçi gibi o da ekip biçer.

Titiz yapıda, hassas bir karakterdeydi. Ahıska yöresinin insanı gerek ziraat işinde, gerekse hayvancılıkta uzman sayılacak kadar bilgili ve becerikliydi... Şartlar onları ne kadar incelikleri unutmaya zorlasa da, onlarda olan rabitali iş yapma alışkanlığı ve terbiyesi bir huy gibiydi ve asla terk edilemezdi... Bu nedenle yıpranma ve sağlığı erken kaybetme gibi sorunlar, onlar için kaçınılmaz oluyordu...

Şahi Amca dışarıda çok otoriter olmasına rağmen, evinde hanımıyla gayet sakin bir tarzda hayat sürerdi. Hanımı Bilor Abla da onun huyunu bildiği için çok dikkat ederdi. Bu çiftin her ikisi de inancını mükemmel yaşardı.

Şahi Doğru, 1950'lerin sonunda, daha çok genç sayılacak yaşta, çocukları çok küçükken aniden hastalandı. O günlerin imkânları günümüzdeki kadar gelişmiş değildi. Daha ziyade köy hekimleri devreye girerler, bir biri ardı sıra ilaç denerlerdi... Bu da çoğu zaman hastayı tedavi etmek şöyle dursun, hastalığın teşhisinde bile yeterli olamıyordu... Şahi Amca için de böyle bir yoğun teşhis ve tedavi dönemi başlatıldı, fakat bir sonuç elde edilemedi. Yakalandığı hastalıktan kurtulamadı, vefat edip köyümüzde defnedildi.

Şahi Doğru da diğer kardeşleri gibi asabi yapılydı. Bir ahenksizlikte, bir haksızlıkta, bir aykırılıkta gözü kararırđı ve artık bir şeyi görmez olurdu: Heybetli yapısıyla, bir şahin edasında çıkardığı tiz sesi kulakların dayanma gücünü aşardı...

Önceleri oturduğu ev, köyümüzün doğusunda; Şaduman Düzgün,

İsmail Doğru, Derviş Seviş ve Nidayi Özdemir adlı komşularının evlerinin arasındaydı. Vefat ettiği zaman, her nasılsa, bu tarif edilen evinde değil de Köyün eski mukimlerinden olan Mahir Beyazıt'ın daha önce oturup terk ettiği evinde oturmaktaydı. Zira hastalığında bütün konu komşu kendisine yoğun ilgiyi orada göstermekteydi...

Şahi Amcanın vefatından sonra okul çağında olan çocukları Mustafa ve Remzi, komşularının ve yakınlarının da yardımıyla yatılı okula kaydedildiler. Zira o zamanlar her köyde bir okul olmadığı gibi, yatılı okul sayısı da arzu edildiği kadar çok değildi ve bu okullara öğrenci alımı da " Bin dereden su getirtmek..." gibi çok zor gerçekleşirdi.

Şahi Amca'nın vefatından sonra Bilor Abla daha uzun süre yaşadı ve yaşlanıp vefat etti.

Şahi Doğru'nun okula kaydolan çocukları kendilerinden beklenen başarıyı gösterip genç yaşta birer öğretmen olarak hayata atıldılar. İkisi de evlenerek birer yuva kurdular ve öğretmenlikten emekli olup Bursa'ya yerleştiler. Diğer kız çocukları da evlenip birer yuva sahibi oldular.

MURTAZA DOĞRU

Babasının adı Bayram, anasının adı Çağal'dır. Takriben 1934 yılında Ahıska'nın Gurkel köyünden gelip köyümüzde nahırgah alanının güneyinde oturmaktaydı. Çiftçilik ve hayvancılık yapar, bazen de nakliyecilikle uğraşır.

Murtaza Doğru, Amat köyünden Nergiz Hanım ile evlenir ve bu evlilikten, Mafiz, Hasan, Mine, Hüseyin, Memmet, Mürsel, Sevim, Ahmet ve Ali adında çocukları olurlar.

Murtaza Doğru da diğer kardeşleri gibi asabi yapılı, pehlivan, inancını takva derecesinde yaşayabilen biriydi. Memleket meselelerinde hassas, komşuluk ilişkilerinde fedakârdı.

Murtaza doğru tehlikelerden hoşlanan, aksilere ders vermeyi görev bilen, gözü kara biriydi. Sinirlendiğinde gözü bir şeyi görmez, önünde durmak olmazdı.

Pehlivanlığı da vardı, güreşi iyi bilirdi, gücü yerinde, fiziği güreşe elverişliydi.

Çiftçilik ve hayvancılıkla uğraştı, bedenen çalışmanın sabrını tükettiği anlarda adeta bir fırtına gibi esti, haklıyla haksızı da bir birine katmadı.

İnanca, gelenek ve göreneğe aldırış etmeyenlerin korkulu rüyası oldu; pervasızlara ders vermede üstüne olmadı hiç...

Dışarıda sert olmasına karşın evinde yumuşak huyluydu.

Eşi Nergiz Abla sakin, uyumlu, eşinin yaptıklarını irdelemeyen, komşuluk ilişkilerinde duyarlı bir insandı.

Şakacılığı da vardı, kendi üslubunca şaka eder insanları güldürürdü. Nergiz Abla ile Pazar yerinde kendilerini dikkatle izleyen bir karı ile kocanın beyine gülerek: "Kendi hanımını beğenmiyor musun yoksa?" deyip utandırmıştı.

Murtaza Doğru'nun çocukları büyüyüp iş sorunları ortaya çıkınca

ailecek, 1968 yılında İzmir'e göçtüler. Köyümüzden ilk göçenlerin başında gelmekteydi. İzmir'de Bayraklı semtinde ev yaptı, çocuklarının her biri birer iş bulup çalıştılar. Kendisi de bildiği hayatı yaşamaya devam etti.

İzmir'de çalışmakta olan çocuklarından Mürsel ve Ahmet'in kaza sonucu vefat etmeleri onlara büyük acılar yaşattı.

Murtaza Doğru 1975 yılında hastalanıp vefat etti ve İzmir'de defnedildi. Eşi Nergiz Hanım ise daha uzun yıllar yaşadı, nihayet 2011 yılında vefat edip İzmir'de defnedildi.

Murtaza Doğru'nun çocukları evlenip yuva sahibi oldular.

Mafiz Doğru evlendi, emekli olup ayrı ev yaptı. Hasan Doğru, emekli olup Adapazarı'na yerleşti. Hüseyin Doğru emekli oldu ve İzmir'de kaldı. Diğer çocukları İzmir'de çalışmaya devam etmektedirler.

DERVİŞ SEVİŞ

1933 yılı sonbaharında, Ahıska' nın Çohtev köyünden, eşi Sultan Hanım ile birlikte, genç yaşta, gece sınırı geçerek Türkiye'ye gelip; takriben 1934 yılında Uzunyazı köyüne yerleşir. Bu köyde iskân edilir.

Derviş Seviş, Türkiye' ye gelmeden çok kısa süre önce eşi Sultan Hanımla evlenmiştir. Uzunyazı köyünün yol altı mahallesinin doğusunda ev yapar ve oturmaya başlar. O an için onun oturduğu ev, köyün en kenar evidir.

Derviş Seviş ve Sultan Hanım evliliğinden zamanla, Nazım, Hamdi, Münire, Kazım, Ayvaz, Ömer, Mürvet ve Servet adında çocukları dünyaya gelirler.

Derviş Seviş, sert, asabi yapılı, hassas bir kişiydi. Ziraat işinde pek çalışmazdı, ama onun işleri -her nasılsa- herkesten önce görülür ve biterdi. İşlerini iyi organize ederdi, onun işini yapmak için komşuları fedakârlıktan kaçınmazlardı.

Derviş Seviş önce Uzunyazı köyüne intibak eder. Daha sonra yerli komşularıyla bağları güçlendirir. Uzun sıra köyün muhtarlığını yapar. Kendisine ittifakla verilen bu köy muhtarlığını köyün başka bir ileri geleni olan Tayyar Bayram' la anlaşarak ona devreder.

Nüfuzu köy şartlarında genişleyince artık bir konak odasına ihtiyaç duyar ve zamana göre görkemli sayılacak kadar konak odası yaptırır.

Derviş Seviş yaptırdığı bu konak odasında, uzun yıllar sıkça gelen misafire ve dostuna kapısını açık tutarak hizmet verir. Halk arasında kendisine artık "DERVİŞ AĞA" diye hitap edilir.

Çocuklarının kısa zamanda yetişip çiftçilikte ve hayvancılıkta kendisine el tutmaları sonucunda hem rahatlamış, hem de konak odası şenlenmiştir...

Çiftçiliği köye göre muntazam; sakladığı hayvanları çevrede gıpta edirdi. O devirde tek başına kotan çalıştırabilen az sayıda çiftçiden biridir.

Eşi Sultan Hanım, Derviş Seviş' in çevrede kazandığı nüfuz ve itibarda önemli bir pay sahibi olmuştu. Kalabalık nüfusa, çiftçilik ve hayvancılığın külfetine rağmen misafir karşılamada bir kez bile surat ekşitmemiş, Peygamber sabrında bir insandı...

Derviş Seviş aynı zamanda köyde iki arıcı aileden biridir. Bahçesinin alt kısmında, özel arsada yer ayırdığı arılarını kışın bir damda saklar, bahar gelince yayılım için özel arsasına koyup bakımını yapardı. Onun arıları varken, bal parayla satılmazdı. O günlerde, o çevrede onun balını yememiş insan yoktu...

Derviş Seviş, köyün mera'sının dar olması nedeniyle, Kılıç Gediği yaylasından bir bölümü, komşularıyla satın almak suretiyle uzun yıllar yaylacılık da yaptı...

Eşi Sultan Hanım genç yaşta hastalığa yakalanır ve uzun yıllar bu hastalığı çeker. Nihayet 1964 yılının 14 Kasım günü vefat eder ve köy kabristanlığında defnedilir.

Derviş Seviş eşinin ölümünden sonra Çiçek Hanımla evlendi. Bu evlilikten çocuğu olmadı. Çok sürmeyen bu evlilik hayatı, nihayet 1.1.1970 yılında vefatıyla son buldu. Defin sırasında, kışa ve geceye aldırmayan çevre köylerin de iştirakiyle oluşan mahşeri kalabalık, onun ne derecede seviliş sayıldığıının açık kanıtıydı...

Köyünde eski eşiyile yan yana toprağa verildiler. Kesme blok taştan, murç-kalem işlemeli ve kitabeli mezarları vardır.

Çocuklarından Nazım Seviş, Hamdi Seviş ve Kazım Seviş, evlendiler, Almanya' ya gidip çalıştılar. Daha sonra köylerinde ortak bir akaryakıt istasyonu kurdular ve bu istasyon, aynı zamanda köyün bir sosyal tesisi oldu.

Derviş Seviş' in çocuklarından Ayvaz, evlendi, bakkallık yapıp emekli oldu ve Bursa'ya yerleşti.

Derviş Seviş' in Ömer adlı çocuğu, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi' ni bitirip evlendi, öğretmenlik ve idarecilik görevlerinden sonra emekli olup Bursa' ya yerleşti.

Çocuklarından Servet, tesis işletmeciliği, inşaatçılık, dokumacılık ve doğramacılık işleriyle uğraştı. Uzunyazı köyünün yeni camisinin yapımında önemli derecede görev aldı. Emekli olup Bursa'ya yerleşti.

Derviş Seviş'in kızları Münire ve Mürvet de evlenip birer yuva sahibi oldular.

Derviş Seviş'in çocukları köyden göçüp, köyü büyük ağabeylerinin çocuğa Gültekin Seviş'e teslim ettiler.

GÜLTEKİN SEViŞ

Uzunyazı köyünün sakinlerinden olup, babasının adı Nazım, annesinin adı Osmadır. İlk ve orta öğrenimini Eleşkirt'te okudu. Askere gitti ve köyüne döndü.

Köyünde dedesi Derviş Seviş'in oturduğu evlerde oturup, dede ocağını tütürmeye devam etmektedir. Annesi ve babası Bursa'da oturup torunlarının eğitimlerine katkıda bulunmaktadır.

Gültekin Seviş, Nihal Hanım ile evlendi. Bu evlilikten Figen, Fatih, Fatma, Ayşe, Enes adlı çocukları oldular.

Gültekin Seviş, çiftçilik, hayvancılık ve tesis işletmeciliği yapmaktadır. Köyünde amcalarından ve babasından kalma tesisi işletmekte olup, zor ve zahmetli birkaç işi bir arada yürütebilmektedir.

Gayretli, çalışkan, sakin bir yapısı vardır. Esnafılıkta iyi birikim sahibi, komşuluk ilişkilerinde oldukça hassastır. Köyünde sevilip sayılır.

Eşi Nihal Hanım evine ve çocuklarına bağlı, köyünde komşuluk ilişkilerinde oldukça aktif, köyünün kadınları arasında sözü dinlenen ve saygı duyulan biridir.

Çocuklarının eğitimine önem verdi. Babası ve annesinin de yardımı ile çocuklarının ilk üçü üniversite bitirip çeşitli görevlere atandılar. Diğer çocukları eğitimlerine devam etmektedir.

SEFER BAYRAM

Sefer Bayram'ın torunlarından Şemsettin Bayram'ın verdiği bilgiye göre; Sefer Bayram'ın babası Hakkârî'den Doğubayazıt'a gelip Hani Hazretlerinden ders alır, oradan Toprakkale'ye geçer. Bu ailenin "SEFER" adındaki oğlu Remikan (Süzgeçli) köyüne geçer ve orada bir evlilik yapar. Sefer daha sonra Uzunyazı' ya gelerek yerleşir. O zamanlar köyde üç aile varmış: Ali-ye Cape'ler, İsmail'ler (Taşkıran)ve Murat'lar... Hoşyan köyü, Sefer ailesinin gelmesiyle daha da göç almaya başlar ve günümüzdeki durumuna gelir.

Sefer Bayram'ın,1900'lü yılların başında köyde çiftçilik ve hayvancılık yapmaktaymış.

Sefer Bayram'ın kaç evlilik yaptığı bilinmemekle birlikte, CEVEHİR Hanım adında bir eşinin olduğu söylenir. Sefer Bayram'ın Cevahir Hanım ile olan evliliğinden ŞAMİL, ŞEBAP, KAMİL ve HANIM adlı dört çocuğunun olduğunu torunu Şemsettin Bayram'dan öğrenmekteyiz...

Sefer Bayram'ın oğullarından Şebap ve Kamil; Seferberlik döneminde, Sultan Abdülhamit'in "Hamidiye Alayları" komutanlarından Abdül Mecit Bey'in mahiyetinde, Ermenilere karşı savaştığı, Kılıç Gediği muharebelerinde düşmanın topunu işlemez hale getirerek büyük yararlılık gösterdiği, yine torunları tarafından zikredilmektedir.

Sefer Bayram'ın üç oğlu da Hoşyan köyünde kalır, evlilikler yapmak suretiyle ailenin nüfusu zamanla artar. Böylece bu aileye "SEFERLER" diye hitap edilmeye başlanır. O gün, bu gündür çevrede bu aile " Seferler" olarak bilinmektedir...

Soyadı Kanunu' ndan sonra bu ailenin tamamı "BAYRAM" soyadını alır.

ŞAMİL BAYRAM

Sefer Bayram, oğullarından Şamil Bayram'ı önce KARE Hanım ile evlendirir. Bu evlilikten Tayyar, Süleyman, Kemal, Cemal, Emine, Fazilet adlı çocukları dünyaya gelirler.

Şamil, köyde konak sahibi olup, dolu sofrası yerden kalkmayan, misafirperver ve "AĞA" unvanlıymış.

Hanımı Kare Nine ise köyde çok saygı duyulan; ağır, asaletli, hanım hanımcık bir kadıymış... Vefatına yakın bir zamanda, yanında bulunan kadınlara ettiği şu tavsiye köyümüzde hiç unutulmadı: " En sevdiğiniz kıyafetleri hiç acımadan giyiniz, o kıyafet ile gerekirse kalağa (=tezek yığını) bile girip tezek çıkarınız!"

Şamil Ağa, daha sonra "SULTAN" adlı hanım ile evlenir ve bu evlilikten de Mehmet, Abdülbari, Azize, İpek ve Gule adlı çocukları dünyaya gelirler.

ŞEBAP BAYRAM

Sefer Bayram, Şebap Bayram'ı Totoş Hanım ile evlendirir. Bu evlilikten Memmet, Kazım, Abdülbaki, Abdülbari, Cemile, Hanım, Bedia, Rabia adlı çocukları dünyaya gelirler.

Şebap Ağa'nın ikinci evliliğini yaptığı "HANIM" adlı eşinden de Nazife ve Makbule adlı çocukları dünyaya gelirler.

Şebap Ağa, babasından sonra köyün ileri gelenleri arasında olup, konak sahibiymiş. Şebap Ağa'nın konağının büyüklüğü nedeniyle eski köy camisi yerine de kullanılmış. Bu konağı, torunlarından Şükrü Bayram zamanında da uzun süre konak odası olarak ayakta kaldı. Köy camisi inşa edilince bu konak artık Cami olmaktan çıktı... Daha sonraki yıllarda eskiiy yıkıldı.

KAMİL BAYRAM

Sefer Bayram'ın küçük oğlu Kamil Bayram, Bizar Hanımla evlenir. Bu evlilikten Dilber, Şemsettin, Seyran, Cemo, Fazilet ve Hanım adlı çocukları dünyaya gelirler.

Kamil Bayram da ağabeyleri gibi köyünde sayılan, konak sahibi ve varlıklı biriymiş.

Heybetli bir görünümü, çalışkan ve kararlı yapısı varmış. İyi at biner, avcılıktan hoşlanır, zamanında köyünde tarla ve bahçeye musallat olan domuzları küsküyle gebertecek kadar güçlü ve cesaret sahibi biriymiş...

Kamil Bayram uzun ömürlü biriydi, bizim dönemlerimize kadar yaşadı. Oğlu Şemsettin Bayram'ın erken yaşlarda yetişip işi kavraması sonucunda artık ibadetiyle meşgul oldu. Uzun süre rahatsızlık yaşadığı gözleri son zamanlarında görmesini kaybetti, fakat o kendini kaybetmedi... Dirayetini yitirmeden hem komşuluk ilişkilerini sürdürdü, hem de inancını takva derecesinde yaşadı.

Eşi Bizar Hanım da köyde saygı duyulan, merhamet sahibi, komşuluk ilişkilerine önem veren biriydi. Bizar Hanım; Uzunyazı köyünün iskâna açıldığı ilk yıllarda, köyelerine gelen muhacirlerin yoksul hallerini görmesi üzerine, pişirmekte olduğu tandır ekmeklerinin hepsini toplayıp muhacirlere dağıttığını köylümüz takdirle anmaktadır.

Kamil Bayram'ın çocukları ve torunlarının hepsi evlenmiş; kız çocuklarının çok azı dışında diğerleri köyde kalmış, genelde aile arasında akraba evliliği önemli boyutlarda gerçekleşmiştir.

Bu ailenin eski büyükleri zamanla köyümüzde vefat etmiş olup, köyümüz kabristanlığında defnedilmişlerdir.

TAYYAR BAYRAM

Uzunyazı köyünün eski sakinlerindedir. Babasının adı Şamil, anasının adı Kare'dir. Köyde çiftçilik ve hayvancılık yapıp geniş arazi sahibiydi. Köyün uzun süre muhtarlığını da yaptı.

Tayyar Bayram az konuşan, sözü çokça düşünmeden ağzından çıkarılmayan biriydi. Ağzından çıkan sözleri hemen etki ederdi. Ciddi ve kararlı yapısı hep muhafaza eder, bu halinden hiç taviz vermezdi.

Tayyar Bayram, Seferler adıyla anılan, köyün köklü ailelerine mensuptu. Hanımı, Eleşkirt- Ebuzeyt köyünün sakinlerinden, aşiret sahibi, "Ebuzeytli Zeko" diye bilinen, Menderes dönemi siyasetçilerinden Zeki Bey'in kız kardeşi Selvi Hanım'dı. Tek evlilik yapan Tayyar Bayram'ın Ferzande, Ahmet, İbrahim adında üç oğlu, Çiçek ve Zühre adında iki de kız çocuğu olur.

Eşi Selvi Hanım evinde otoriter, çevrede saygınlığı olan asaletli bir kadındı.

Kendinden sonra büyük oğlu Ferzande Bayram bir dönem köy muhtarlığı yaptı. Oğlu İbrahim Bayram, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun olup öğretmenlik ve idarecilik görevlerinde bulundu. Torunlarından çok sayıda memur ve yetişmiş eleman mevcuttur.

Tayyar Bayram köyde geniş topraklarını işletir, hayvancılık yapar, köyün sorunlarıyla uğraşır.

Dedelerinden sonra ailenin büyüğü konumunda olduğundan konağına çokça misafir gelir, kalabalık nüfusuyla hem çalışır, hem de aile fertlerinin eğitimiyle uğraşır...

Köyümüzün hayvan otlak alanının az olması nedeniyle, kendi yakın çevresiyle, Köse Dağı eteklerinde bir yayla satın aldı, bu yaylaya her yazın giderek hayvancılık yaptı.

Köyün su ile çalışan değirmeninin yüz metre aşağısında, aynı su yolu üzerinde bir "DİNK" kurdu ve uzun yıllar yöre çiftçisinin bulgurunun

hazırlanması için bu tesisi çalıştırdı.

Köyün ortak işlerinde görev aldı; anlaşmazlık konularında hakemliğine başvuruldu.

Eşi Selvi Hanım yaşadığı uzun süren rahatsızlık sonucunda vefat edip köyümüzde toprağa verildi. Eşini kaybeden Tayyar Bayram daha uzun süre yaşadıktan sonra nihayet o da vefat etti ve köyümüzde defnedildi.

Çocukları evlendi, her biri bir yuva kurdu ve köydeki toprakları işletilmeye devam etti.

SÜLEYMAN BAYRAM

Köyümüzün yerli ailelerindendi. Süleyman Bayram'ın babasının adı Şamil, annesinin adı Kare'dir.

Evleri köyümüzün batısında yer alırdı. Çiftçilik ve hayvancılık yapardı. Ailece, sakin, sessiz, zararsız, sevilen insanlardı.

Süleyman Bayram Şöhret Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Adile, Hanım, Azamet, Emirşah, Hayrettin ve Adil adında çocukları olur.

Süleyman Bayram, çocuklarının eğitimiyle uğraştı. Çocuklarından Emirşah Bayram öğretmen olup çeşitli yerlerde görev yapmaya devam etmektedir.

Köyde yoğun ziraatıyla meşgul olurken bir trafik kazasında vefat etti. Köyümüzde defnedildi.

Çocukları evlendiler, hepsi birer yuva kurdular.

ABDÜLBARİ BAYRAM

Köyün eski sakinlerinden Şebap Bayram'ın oğludur. Anasının adı Totoş Hanımdır.

Abdülbari Bayram, Zühre Hanımla evlenir. Bu evlilikten Mehmet ve Mahmut adlı çocukları olur.

Abdülbari Bayram İmamlık yapardı. Gerek gençliğinde ve gerekse meslek hayatı sırasında köyümüzde fazla görülmezdi. Köyümüzün dışında imamlık eder, köyümüze özel günlerde ancak gelebilirdi.

Arapçayı iyi bilir, halka bolca vaaz verirdi. Ağır ve oturaklıydı.

Eleşkirt'in pek çok köyünde uzun yıllar çalıştıktan sonra emekli oldu.

ABDÜLBAKİ BAYRAM

Babasının adı Şebap, annesinin adı Totoş Hanımdır. Babası Şebap Bayram köyün ileri geleniydi.

Abdülbaki Bayram, İpek Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Saniye, Behice, Ebubekir, Nuri, Seyit, Nevzat, Reşat adlı çocukları olurlar.

Uzunyazı köyünün uzun yıllar imamlığını yaptı. Daha sonra çevre köylerde ve Eleşkirt'in Ekrem Dişçi Camisinde imamlık yaptı.

İmam olduğu için vaaz ve ahlak derslerini bolca verirdi. Bu konuda köyde herkese çokça emeği geçmiştir.

İmamlık hayatında, 12 Eylül inkılâbı günü, ihtilaldan habersiz, sabah ezanı okumak için gittiği Eleşkirt Ekrem Dişçi Camisinde, görevli askerler tarafından yakalanmak istenmesi üzerine, camiye terk etmek zorunda kaldığını hiç unutmamaktadır.

Köyde çok sayıda talebe okuttu. Çocukların eğitimine önem verirdi. Kendi çocukları okuyup başarılı oldular ve hayata atıldılar.

İzmit -Yukarı Hareke' ye göçtü. Oraya yerleşti, çocuklarının hepsi evlenip yuva kurdular.

Abdülbaki Bayram hayatta olup emekliliğini yaşamaktadır.

KAZIM BAYRAM

Şebap Ağanın oğludur. Anasının adı Totoş Hanımdır.

Kazım Bayram, Fatma Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Memet, Salih, Sıdık, Ali adında çocukları olur.

Kazım Bayram genç yaşta kaybettiği oğlunun acısını uzun yıllar üzerinden atamadı.

Kazım Bayram köyümüzde uzun süre oturdu. Daha sonra Ankara'ya göçtü, Kömür İşletmesi'nde görev alıp memur olarak çalışmaya başladı.

Kazım Bayram sert yapılı, hassas biriydi. Köyü ve köy sorunlarını iyi keşfetti. Zamanında köyden çıkıp çocuklarının geleceğine önem verdi.

Ankara'da çocuklarının eğitimiyle meşgul oldu. Zaman zaman köyüne gelip akraba ziyaretlerinde bulundu.

Ankara Dikmen'e yerleşti. Emekli oldu ve halen orada oturmaktadır.

FERZANDE BAYRAM

Uzunyazı köyünün bir dönem muhtarlığını yaptı. Babasının adı Tayyar, anasının adı Selvi idi.

Ferzande Bayram, Hatice Hanım ile evlenir ve bu evlilikten Selahattin, İsmail, Halis, Ömer, Serhun, Menderes adlı erkek çocuklarından başka, iki de kız çocukları dünyaya gelirler.

Uzunyazı köyünde çiftçilik ve hayvancılık yapan Ferzande Bayram çok çalışkan, mücadeleci bir yapıya sahipti. Elindeki geniş toprakları işletir, çok sayıda hayvan besler, gece ve gündüz durmadan çalışırdı.

Babası köyün eski muhtarı ve eski hanedanı olduğundan, babasının konağını açık tutar, babasının görevlerinin bir kısmını kendi yürütürdü.

İyi cins atları vardı. Atı, çiftçilikte harman dövmeye, ulaşımda kullanırdı.

Eğitime önem verir, çocuklarının eğitimiyle uğraşırdı.

Köyde uzun süre bakkallık da yaptı.

Ailenin büyüğü olduğundan hem kardeşlerini, hem de çocuklarını evlendirdi, hepsini yuva sahibi yaptı.

Uzun süre nefes darlığı yaşadı ve nihayet 2011 yılı Temmuz ayında vefat edip köyünde toprağa verildi.

ABDÜLBARİ BAYRAM

Abdülbari Bayram'ın babasının adı Şamil, anasının adı Sultan'dır.

Abdülbari Bayram Tevrat Hanım ile evlenir bu evlilikten Memet ve Atila adında oğulları ve dört tane de kızları dünyaya gelirler.

Çiftçilik ve hayvancılık yapardı.

Abdülbari Bayram sakın, kendi işiyle uğraşan bir çiftçiydi.

MEMET BAYRAM

Memet Bayram'ın babasının adı Şamil, anasının adı Sultan'dır.

Uzunyazı köyünde hem çiftçilik ve hayvancılık yapardı, hem de bakkallık yapardı.

Mehmet Bayram, Mahi Hanım ile evlendi. Bu evlilikten Dilaver, Yunus, Mahir, İlhami ve bir tane de kız çocuğu dünyaya gelir.

Mehmet Bayram köyümüzün en eski ve en uzun süre bakkallık etmiş bir sakiniydi. Çocuklarının eğitimine önem verirdi, kültürlü bir yapısı vardı. İyi giyinen, kibar bir insandı.

Köyde uzun süre oturduktan sonra İstanbul'a göçtü. Halen Sefaköy'de oturmaktadır.

NEVRUZ DOĞAN

Nevruz Doğan'ın babasının adı Ellez, annesinin adı Feray' dır. Bu aile bir güz gününde Ahıska' nın Gorgiçimda köyünden gece gelip Türkiye' ye geçerken, sınırda saldatın görüp müdahale etmesi sonucunda ikiye parçalanır. Babasının kucağında olan Nevruz, babasıyla birlikte sınırı geçmeyi başarır; annesinin kucağında olan ikizi de annesiyle birlikte orada kalır. Böylece ömür boyu sürecek ayrılık başlar...

Nevruz Doğan'ın üç amcası: Şahzade, Beyzade, Kurban, baba ocağında kalırlar. Nevruz Doğan'ın diğer amcaları olan Mirza, Hanzet, Murat, babası (Ellez) birlikte önce Ağrı' nın Aşkale köyüne yerleşirler.

Nevruz Doğan Aşkale köyünde bir süre kaldıktan sonra, Uzunyazı köyü halkından İskender Özdemir'in kızı Şuşen Hanım ile evlenerek Uzunyazı' ya yerleşir.

Bu evlilikten Menevşe, Güneş, Ramiz, Memmet, Nurten, Cengiz, Maşide, Ömer, Şahzet, Feray adlı çocukları olurlar.

Babası Ellez Doğan, İzmir' e yerleşir; İzmir Belediyesi' nde bir süre çalışır, emekli olur ve orada vefat eder. Annesi Feray Hanım ise kucağındaki çocuğu ile sürgüne gönderildiği Özbekistan' da uzun süre yaşar ve nihayet orada vefat eder.

Nevruz Doğan çalışkanlığı ve yüksek becerisi sonucunda köyde iyi bir düzen kurdu. Çok titiz, hamarat, toprakla uğraşmayı seven, hayvan saklamayı biraz da zevk bilen bir yapıdaydı. Bu çalışması sonucunda bahçe yapar, hayvanlarından iyi verim alırdı...

Köyümüzde olsun, çevrede olsun ünlü tırpancılar olan "İki Nevruz" dan biriydi... Onlarla birlikte tırpanda çalışanlar, onlara ayak uydurmada zorluk çekerlerdi...

Hanımı Şuşen ile iyi bir ikili oluştururlar; çocukları, işleri organize etmede önemli başarılar elde ederler; sergiledikleri uyum çevrede gıpta edilirdi.

Nevruz Doğan, harbi konuşan, okumayı seven, kültürlü bir kişiydi. Sigaraya olan düşkünlüğü onu son zamanlarında sağlık yönünden oldukça rahatsız etti.

Son zamanlarında eşi şşen Hanım ile Özbekistan'a annesini ziyarete gitti. Fakat annesi kısa bir süre önce vefat ettiğinden ancak kabrini ziyaret edebildi...

kizi olan kardeşi Mehmet ile görüştü, Onun Türkiye' ye gelmesi ile uzun süren hasreti giderdi ve aniden rahatsızlanarak 1997 yılında vefat etti.

Eşi şşen Hanım daha uzun yıllar köyde yaşadı, kh çalıştı, kh tedavi gördü. Kalp rahatsızlığından nihayet 2011 yılında vefat etti. Eşlerin ikisi de köyümüz kabristanlığında defnedildiler.

ocuklarından Ramiz Doğan Kıbrıs çıkarması' nda görev aldı, evlendi, İzmire' yerleşti. Diğer çocukları da evlenip yuva kurdular ve ilelerinden Memmet, Cengiz, şahzet, İzmire' e yerleştiler. Küçük oğlu mer evlendi, köyde kalıp babasının ocağını tüttürmeye devam etmektedir.

ÖMER DOĞAN

Ömer Doğan'ın babasının adı Nevruz, annesinin adı şşen' dir.

Köyden İzmire' e göçen diğer kardeşlerinden ayrılıp babası ve annesiyle birlikte köyde kaldı. Babasının vefatından sonra köyü tek başına idare etti.

Ömer Doğan, şefika Hanım ile evlendi. Bu evlilikten, Sultan, Bilal, Hüseyin adlı çocukları oldular.

Ömer Doğan gerek çiftçilikte, gerekse hayvancılıkta Babası Nevruz Doğan'ı andıracak hamaratlıkta bir insandır. Köydeki topraklarını işletir, arta kalan zamanında Eleşkirt Terminali Tamir Atölyesi' nde çalışarak hayatını sürdürmektedir.

NİZAM SEVİŞ

Ahıska' nın Çohtev köyünden, daha on dört yaşındayken, bir arkadaşıyla birlikte Türkiye' ye geçer. Uzunyazı köyündeki ağabeyleri tarafından Ağrı' da tesadüfen bulunur ve böylece Uzunyazı köyüne getirilir.

Nizam Seviş' in babasının adı İsmail, Annesinin adı Elvan idi. Bu çift Çovtev adlı köylerinde kalıp, orada vefat eder ve o köyde defnedilir...

Nizam Seviş Uzunyazı köyünde, Necibe Ninenin kızı Muteber Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Azize, Remziye, Yusuf, Zekeriya, Şakir, Bekir, Nejdet, Cevdet ve Yılmaz adında çocukları dünyaya gelirler.

Nizam Seviş ve onun gibi muhacir olarak gelenler, Cumhuriyet Türkiye' sinin ilk yıllarında, hiçbir şeylerinin olmadığı bir yerde, bin bir zahmetle bütün düzenlerini kurarlar ve çocuklarını meslek sahibi yapıp evlendirirler... Onların çektiği meşakkati çekmek şöyle dursun; o meşakkati yazıp okumak ve idrak etmek bile başlı başına bir iştir:

Nizam Seviş, yakın komşularıyla birlikte, köyünden, defalarca, kışın, yaya olarak Diyarbakır' a, Erzincan' a gidip çalışmış ve dönüşü yine aynı şekilde olmuş kavi canlı insandı... Bazen ayaklarındaki şişlik ve morartıyı göstererek: "Bak bu ayağım Erzincan' da tren yolu köprüsü ayağını eşerken üşüyüp bu hale geldi..." derdi.

İriyarı, kültürlü, memleket meselelerinde hassas, inancıyla amel eden, köyün ortak işlerini kendi işinden daha üstün tutan, köyün camisinin yapımında çok önemli görev alan, köyün mezarlık bahçesinin ağaçlandırılmasında ve korunmasında fahri hizmet eden, yolların yapımında özel çaba sarf ederdi. Onun bütün özelliklerini hatırlamak bile epey zor bir iştir...

Nizam Seviş' in çocukları büyüyüp köydeki işlerini görmeye başlınca kendisi artık ibadet ve dinlenmeyle vakit geçirdi. Çocuklarından bir kısmının Bursa' da iş bulup çalışmasıyla artık Bursa' da da sıkça bulundu. Yazları köyünde olur, her kış Bursa' ya gelirdi ve çocuklarıyla birlikte otururdu. Seyahati severdi, her gittiği yere hanımını da götürme gibi çoğu insanda olmayan iyi bir adaleti vardı.

Eşi Muteber teyze de dindar, dirayetli, titiz ve çalışkandı. Köyde komşuluk ilişkilerine önem verirdi.

Nizam Seviş son zamanlarında artık ağır vücudunu taşımayan bir ayağı yüzünden oldukça zorlukla hareket ederdi, ancak buna rağmen koltuk değneğiyle de olsa bir gün evinde oturup dış dünyaya kapalı kalmadı...

1992 yılında hanımıyla gittiği köyünde aniden hastalanıp vefat etti. Kendisinden sonra uzun yıllar yaşayan eşi Muteber Hanım da ani rahatsızlığı sonucu köyünde vefat etti ve her ikisi de köylerinde toprağa verildiler.

Nizam Seviş' in kız çocukları evlendi ve zamanla Bursa' ya yerleştiler.

Çocuklarından Yusuf Seviş, evlenip Kara Yolları' ndan emekli oldu ve Bursa' ya yerleşti.

Zekeriya Seviş, evlendi, TEK'te çalışıp emekli olduktan sonra Eleşkirt' e yerleşti.

Şakir Seviş, evlendi, Bursa' da uzun yıllar inşaat ustası olarak çalıştıktan sonra emekli oldu ve Bursa' ya yerleşti.

Bekir Seviş, evlendi, inşaat ustalığı yaptı, çeşitli esnafıklarda bulundu, emekli oldu ve esnaflığı devam etmektedir.

Nejdet Seviş, köyünde Pancar Kooperatifinde uzun yıllar çalıştı, evlendi, 2009 yılında geçirdiği bir trafik kazasında vefat etti.

Oğullarından Cevdet Seviş daha askerlik çağı henüz gelmişti ki yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamadı, 1982 yılında vefat etti.

Yılmaz Seviş evlendi, Bursa' ya yerleşti ve özel bir kurumda çalışmaktadır.

NEJDET SEViŞ

Babasının adı Nizam, annesinin adı Muteberdir.

Uzunyazı köyünde oturur, çiftçilik ve hayvancılık yapardı. Babası Nizam Seviş'in vefatından sonra, köyde tek başına kalıp babasının ocağını uzun süre tütürdü.

Nejdet Seviş, Mahi Hanım ile evlendi. Bu evlilikten İrfan, Emre, Yeşim, Ramazan adlı çocukları oldular.

Nejdet Seviş, Pancar Kooperatifinde usta ekici görevinde bulunurdu. Uzun yıllar bu görevi devam etti. Pancar ekiciliği ve hasadından başka çiftçiliğini yapar, zaman zaman da kurbanlık sığır saklar ve dış pazarlara götürürdü.

Yumuşak ve olgun yapısı vardı. Köyde sosyal ilişki kuramadığı kimse hemen hemen yoktu...

2009 yılı baharında tarlasına ilaçlama yapmak üzere giderken bindiği traktörün devrilmesi sonucunda, erken yaşta, hayatını kaybetti. Köyünde toprağa verildi.

Vefatından sonra ailesine malullük maaşı bağlandı.

ABDULLAH TEKİN

Evi, köy nahırganının kuzeyinde, etrafı dere ağzı olan bir adacıkta bulunurdu. Burası daha önceleri Mahir Bayezit ve Şahi Doğru gibi komşuların da oturduğu ağaçlı, biraz da esrarengiz bir yer idi.

Abdullah Tekin önceleri Sadaklı köyünde otururdu. Daha sonra Uzunyazı köyüne yerleşti ve Sadaklı'daki arazisini orada işletmeye devam etti.

Abdullah Tekin'in eşinin adı Zozan idi. Ailecek çalışırlar, çiftçilik ve hayvancılık yaparlardı.

Abdullah ve Zozan çiftinin Ömer, Ali, Osman, Ebubekir, Bayram, Kurban, Refika ve Sıdika adında çocukları oldular.

Bu aile, köyümüzde uzun yıllar oturduktan sonra, daha önce bazı çocuklarının yerleşmiş olduğu Manisa'ya göçtü. Oraya yerleşti, toprak işletmeye devam etti.

Ancak bir hayli yaşlanmış olan Abdullah ve Zozan çifti, önceleri, gittikleri yerin yakıcı yaz sıcağına dayanamayıp yazları köyelerine geri gelmekteydiler...

Abdullah Amca ile Zozan Yenge oldukça saf ve temiz insanlardı. İnançlarını takva derecesinde yaşarlardı.

Tekin ailesinin tamamı oldukça hassas, kendilerine söylenen sözü irdeleme gibi bir alışkanlığı olmayan, temiz ve saf insanlardı.

Tekin ailesinin çocuklarının tamamı evlenip birer yuva kurdular.

Abdullah Tekin ve Zozan Tekin vefat edip Manisa' da toprağa verildiler.

Manisa' da olan kardeşler bazen köyelerine gelerek köyelerini ve akrabalarını ziyaret ederler.

Oğlu Osman Tekin, köyünde kaldı, evlenip baba ocağını tütürmeye devam etti.

KEMAL BAYRAM

Köy çeşmesinin bulunduğu derenin güneyinde, sırtın başında, etrafı çevrili bir alanda evleri bulunurdu. Köyün eski sakinlerine mensup ailenin oğlu olup Babasının adı Şamil, anasının adı Kare'dir.

Kemal Bayram, Hatice Hanım ile evlenir Bu evlilikten Lütfü, Ali ve Nadir adlı oğulları dünyaya gelirler.

Kemal Bayram da diğer komşular gibi köyde çiftçilik yapar, hayvancılıkla uğraşır ve hekimlik konusunda da kendisine sık sık başvurulurdu.

Bir tarım ve hayvancılık köyü olan Uzunyazı her çiftçi için hem bir şans idi, hem de büyük bir meşakkattir... Zira bu köyde çalışan için ekmek vardı. Ancak o ekmeği kazanmak için tarımın bin bir zahmetine katlanmak gerekirdi...

Kemal Bayram, komşuluk ilişkilerine önem veren, akrabalarıyla devamlı birlikte vakit geçiren, mükemmel sosyal yapısı olan olgun kişilikte biriydi. Tatlı dilli ve güler yüzlüydü.

Kemal Bayram'ın önemli bir özelliği de bulunduğu çevrede sıkça kendisine başvuran bir hekim oluşuydu. Zira eskiler tıp tahsili yapamamış olduklarından, gelenekte var olan hekimliğe sarılmışlardı.

Kemal Bayram hastalarına çeşitli hekimlik ilaçları yapar, hastalarını bizzat gidip görürdü ve tedavi etmeye çalışırdı. Halk Hekimliğinin yan etkisi bazen olmazdı, bazen de çok az olurdu. Bu da fazla risk taşımazdı ve maddi külfeti halkın altından kalkacağı kadardı. Kiminin parası alınır, kiminin de duası... Bunun için halk, hekimlere ve hekimliğe çok önem verirdi...

Bir hekimliği için yanında bulunduğumuz sırada, hekimliğiyle ilgili bir anısını nakletti: “ Bir kadın yanıma geldi ve dizinde uzun süre iyileşmeyen bir çibanın olduğunu söyledi. Ben de kendisine bir ot kökünü ezip şişkinliğin üstüne koymasını ve bir iki defa tekrar etmesini söyleyip işime gittim. Aradan bir yıl geçti, o kadınla tesadüfen karşılaştım. Benden şifa

bulduğunu nasıl anlatacağını unutmuş, elimi öpmeye çalışıyordu...” dedi.

Kemal Bayram kırık ve çıkık işinden anlardı ve sınıkcılık da yapardı.

Kemal Bayram ve eşi, köyümüzde uzun süre yaşadıkten sonra yaşlandılar, nihayet vefat edip köyde toprağa verildiler.

CEMAL BAYRAM

Cemal Bayram'ın babasının adı Şamil, annesinin adı Kare'dir.

Evleri köyün kuzeyinde, kardeşi Kemal Bayram ile yan yana bulunurdu ve köy çeşmesine giden yola cepheydi.

Cemal Bayram, Perizade Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Gülizar, Aynur, Nesrullah, Emin, Zeki, Fesih, Kiyasettin, Nuri adlı çocukları dünyaya geldiler.

Cemal Bayram çiftçilik ve hayvancılık yapardı. Köyümüzde orta halli bir hayat tarzı sürdü. Çocuklarını evlendirdi, her birini bir yuva sahibi yaptı.

Cemal Bayram bir işi için gittiği Erzurum ilinden geri gelmeyince merak edilip araştırıldı. Kısa süre sonra da trafik kazasında vefat ettiği ve Erzurum'da defnedildiği öğrenildi (1973). Daha sonra yakınları ve köylü komşuları naşını alıp köyümüze getirilerek toprağa verdiler.

Vefatından sonra köyde olan çocukları evlerini köyün dışına, Değirmen Başı tabir edilen yere taşıdılar.

ALO BAYRAM

Alo Bayram, köyümüzde "Seferler" adıyla bilinen aileye mensuptu. Alo Bayram'ın Babasının adı Ali, anasının adı Kavas'dır.

İlk evliliğini Nazı Hanım ile yapar ve bu evlilikten Memmet, Âmine, Zeynep, İzzet, Hanım adlı çocukları dünyaya gelirler.

Birinci eşinin ölümünden sonra Sıdika Hanım ile evlenir ve bu evlilikten çocukları olmaz.

Köyümüzün nahırgah alanının kenarında evi bulunurdu. Her gün kapısının önünde toplanan sığır sürüsü onların azalmış tahammüllerini fazlaca zorlardı.

Alo Bayram önceleri köyün ileri gelen, ağır bir çiftçisiydi. Son zamanlarında yaşlanınca daha sakin bir hayat sürmeye başladı.

Eşi Sıdika Hanım oldukça tertipli ve titiz kadındı. Alo Bayram ile iyi anlaşırdu. Yeri geldiğinde bir erkek kadar cesur ve dirayetliydi. Bir zamanlar, köyelerine baskına gelen bir grup adamı, evindeki silahını da alarak, tek başına, köy çıkışında sıkıştırıp kovacak kadar da haksızlığı kabul etmeyen yapıda biriydi.

Alo Bayram sık sık köylüye, köyden birilerine sinirlenirdi ve ağzından düşürmediği "Ezi merim!"(=ben erkeğim) sözünü çok sık kullanırdı. Durumu kanıksayan komşuları seslenmezlerdi ve birazdan Alo Amca'nın sinirleri yatışırdı. Hayat normale dönerdi.

Son zamanlarında Sıdika Abla ile tek yaşadıklarından dolayı, bir ara Erzurum'a da gitti. Fakat tekrar köyüne döndü.

Alo ve Sıdika çifti köyümüzde vefat eder ve köyümüz kabristanlığında defnedilirler.

MEMMET BAYRAM

Memmet Bayram köyümüzde merkezi yerde oturur, çiftçilik, hayvancılık ve nakliyecilik yapardı.

Memmet Bayram'ın babasının adı Alo, anasının adı Nazı Hanımdır.

Memmet Bayram, Fatma Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Sediye, Hediye, Yılmaz, Ayvaz, Haydar, Mevlüt, Yavuz ve Songül adında çocukları dünyaya gelirler.

Memmet Bayram sakin, sabırlı bir yapıya sahipti. Gerek köyümüzde, gerekse çevrede onun bir konuda anlaşmazlığı, sesi, kavgası hiç duyulmadı. Çocukları da kendisi gibi sakin ve efendi yapılı insanlardı.

Memmet Bayram köyünde vefat edip defnedildi. Çocuklarından bazıları Adapazarı'na göçtüler.

MEHMET BAYRAM (MEMMET ONBAŞI)

Köyümüz sakinlerindendi. Mehmet Bayram'ın babasının adı Şebap, anasının adı Totoş imiş.

Evleri köyün orta yerinde, eski köy camisinin batısındaydı. Konak odası babasından kalma olup, uzun süre köylüye mescit görevi de görmüş.

Mehmet Bayram Fazilet Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Şükrü, Salanat, Abdülkadir, Ali adında çocukları olurlar.

Mehmet Bayram babasının köy konağını uzun süre canlı ve faal tutmuştur. Aktif, sofrası açık, komşuluk ilişkilerinde önder, yardım etmekten zevk alan bir yapısı varmış.

Ata iyi biner, her gittiği yere atla gidermiş. Çevrede tanınan ve saygı gören bir üne kavuşmuş.

Çocuklarının yetişip tarımda ve hayvancılıkta yükü omuzlamaları sayesinde son zamanlarında daha da rahat eder.

Eşi Fazilet Hanım sakin ve çalışkan bir kadıymış. Eşini çok temiz giydirir ve gezdirmiş.

Mehmet Onbaşı olarak tanınan Mehmet Bayram, yaz- kış omzunda sakosu ile dolaştığından, Onun bu hali çevrede kanıksanır hal alır.

Nihayet yaşlanır, köyde bir komşusunu ziyarette iken aniden kalp rahatsızlığı yaşar, evine götürülür, evinde vefat eder. Kendisinden sonra daha uzun süre yaşayan fazilet hanım da nihayet İstanbul'da vefat eder. Eşlerin ikisinin de mezarları köyümüz kabristanlığındadır.

Çocuklarından Abdülkadir Almanya'ya gider, sonra İstanbul'a yerleşir. Ali, imamlık yapar ve İstanbul'a göçer, oradan Gönen'e gider.

ŞÜKRÜ BAYRAM

Köyde Memmet Onbaşı olarak bilinen Mehmet Bayram'ın oğludur. Annesi Fazilet Hanımdır.

Şükrü Bayram, Hafize Hanım ile evlenir ve bu evlilikten Çiçek, Tevrat, Sadık, Mustafa, Zülküf adlı çocukları olurlar.

Uzunyazı köyünde çiftçilik ve hayvancılık yapardı.

Aktif yapılı, çalışkan, işten yılmayan bir yapısı vardı. Babasından kalma geniş arazisini işletir, hayvanlarının bakımını yapardı. Babasının konak odası en son onun korumasındaydı.

Evin tek adamı olduğu için hem ziraat işi yapar hem evin dışarıdaki işlerine bakardı. Bu nedenle tarlasını sulamak üzere arka suyu bağlar, bir taraftan da düğün için, yirmi km. ötede, Kazer köyüne giderdi. Onun bu halini gören köylüleri de ona takılırlardı.

Kısa bir süre Almanya'ya da gitti, orada çalıştı, epey şeylerle tanıştığını köyünde herkese gösterdi.

Konu komşu ile ilişkilerinde babası Memmet Onbaşının izinden gitti.

Köyde uzun süre oturdu. İstanbul'a göçtüğünü duyduk. Epey bir zaman sonra ziyaretine gittiğimizde onu, Sefaköy'de, beş katlı bir apartman sahibi İstanbullu olarak bulduk.

İstanbul'da uzun yıllar oturdu, çocukları ev ve iş sahibi oldular. Mekte'ye Hac için gitti. Mekke'de vefat etti ve oraya defnedildi.

Çocukları evlenip yuva sahibi oldular.

ABDÜLKADİR BAYRAM

Abdülkadir Bayram'ın babasının adı Mehmet, annesinin adı Fazilet idi.

Abdülkadir Bayram, Sultan Hanımla evlenir. Bu evlilikten hepsi kız olmak üzere beş çocuğu olur.

Almanya'ya gidip uzun yıllar çalıştı. Oradan emekli olup İstanbul'a yerleşti.

Abdülkadir Bayram yazları köyüne gelip babasından kalan topraklarını işletmek için tarım alet ve makineleri aldı. Böylece her yaz gelip topraklarını işletti.

Hac'ca gitti. İstanbul Sefaköy'de oturmaktadır. Çocukları evlenip yuva sahibi oldular.

ŞEMSETTİN BAYRAM

Şemsettin Bayram'ın babasının adı Kamil, anasının adı Bizar'dır.

Şemsettin Bayram, Şerife Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Güvercin, Miyese, Kadife, Gülbahar, Sabri ve Muhsin adında çocukları olurlar.

Şemsettin Bayram çiftçilik ve hayvancılık yapardı. Çok çalışkan, aktif bir kişiliği vardı.

Babasının vefatından sonra köyün merkezinde olan eski evlerini, köyün dışındaki tarlasının başında yeniden inşa ederek yeni yerine taşındı.

Köyün üç dönem muhtarlığını yaptı, köy mezarlığının etrafı ilk defa onun zamanında çitle çevrildi. Köy yönetiminde gösterdiği aktivite ile dönemini huzur içinde tamamladı.

İyi cins ve bakımlı atları olurdu. Ata bir jokey edasında biner, at yarışlarında atlarını zaman zaman yarıştıırır, dereceler alırdı. Tutak ilçesinde kazandığı derece ve bu dereceyi atının eyerinin ters dönmesine rağmen elde ettiği, memlekette uzun zaman konuşuldu.

Çevresinde sevilen ve sayılan kişiydi. Köyde komşuluk ilişkilerinde anlayışlı, neşeli ve şen şakrak biriydi.

Bir kış günü Eleşkirt'e gitmekte olan yolcu minibüsü, havanın sisli oluşu yüzünden, trafik kazası yapar. Bu kazada, araç içinde bulunan köyümüz sakinlerinden Abdurrahman Murat vefat eder, Şemsettin Bayram ve pek çok kişi de yaralanır. Uzun süre tedavi olan Şemsettin Bayram o günden beri yürüme problemi ve sağlık sorunları yaşımaktadır.

Eşi Şerife Hanım da beyine ve çocuklarına oldukça vefalı hizmetler sunduktan sonra nihayet hastalanır, vefat edip köy kabristanlığında defnedilir.

Şemsettin Bayram Hac'ca da gitti, çocuklarını evlendirdi. Köyünde oturup babasının ocağını tütürmeye devam etmektedir.

İSMAİL GÜLER

Köyümüzün sakinlerindendi. Evi, köy çeşmesinin güneyinde, tepenin başında bulunurdu.

İsmail Güler, Keje Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Musa, Memet, Celal, Lütfü, Cezmi, Barika, Sıdika, Refika adlı çocukları dünyaya gelirler.

İsmail Güler, Uzunyazı köyünün iskâna açıldığı sırada, köyde olmamasından dolayı, kendisine toprak verilememiş, köyde ender topraksız ailelerden biriydi.

İsmail Güler, diğer kardeşi Memet ile yakın oturlardı. Bu kardeşlerin "RETKİ" aşiretinden olduğunu, Ağrı Dağı civarında Aralık taraflarından köye geldiğini çocukları söylerlerdi.

İsmail Güler' in toprağı olmadığından, ekmeğini kol gücüyle çalışıp kazanırdı.

Hanımı Keje Nine oldukça cesur, eşine ve işine sahip, mücadeleden yılmayan, zeki bir kadındı. Boş zamanlarında el işi yapar, onun ördüğü çorabı ve patiği herkes beğenirdi. Keje Nine, Celali aşiretine mensup olup, baba tarafı Ağrı Dağı civarında oturmaktaydı.

İsmail Güler yaptığı onca zahmetli işe rağmen, namazını kazaya bırakmazdı, vaktinde eda ederdi.

Çocuklarını evlendirdiler, onların her birini yuva sahibi yaptılar. Nihayet İsmail Güler sıkça yaşadığı rahatsızlığı sonucunda vefat etti ve köyümüzde toprağı verildi.

Eşi Keje Nine daha uzun yıllar yaşadı, Bursa' da epey oturdu. Fakat alışık olduğu iklime ve topraklara geri döndü, köyde oturmakta olan oğlu Musa Güler' in yanında bir süre daha oturduktan sonra, vefat etti. Köyümüzde toprağı verildi.

Uzunyazı Köyü Kabristanlığı' na gidenler, bu çiftin, çocukları tarafından yaptırılmış birer nezih türbede yattığını göreceklerdiler.

HÜSEYİN BULUŞ

Hüseyin Buluş, komşusu ve yakını İsmail Güler ile köyde yan yana oturmuş. Aslen Doğubayazıt taraflarından gelmiş aileye mensupmuş.

Telli Hanım ile evlenir ve bu evlilikten Kadil, Musa, Eset, Hazora adlı çocukları dünyaya gelirler.

Köyde çiftçilik ve Hayvancılık yaparmış. Genç sayılacak yaşta hastalanıp vefat eder.

Hanımı Telli Hala kendisinden sonra daha uzun yıllar yaşadı. Evine ve çocuklarına sadık, çalışkan, dokuma işinden anlayan, halı ve kilim dokumasını iyi bilen; örgü işlerinde usta bir kadındı.

Çocuklarını büyütüp evlendirdi. Çocuklarını meslek sahibi yaptı.

Kadil o zamanın ender bulunan aşçılarından idi. Hatun Hanım ile evlendi. Bu evlikten Cemil, Cesim, Kenan, Hanım, Gülperi, Filiz, Yıldız adlı çocukları oldu.

Musa adındaki oğlu da “Kasap Musa” lakabıyla ün yapmış çok mahir bir kasaptı. Eleşkirt’ in uzun süre mezbaha kasaplığını yaptı. Kudret Hanım ile evlendi. Bu evlilikten, İsa, İlhami, Sinan, Nihat, Coşkun, Hayriye, Nuriye, Terlan, Derya adlı çocukları oldu.

Oğlu Eset ise halim salim yapıda bir insandı. Evine sadık, çalışkan, uysal bir insandı. Ailenin yükünün büyüğünü o çekerdi. Evlendi. Bu evlilikten Mahmut adlı çocuğu oldu.

AHMET GÜLER

Köyümüzün eski sakinlerinden biriydi. Evi köyün orta yerinde, nahırgah alanının kenarında bulunurdu.

Ahmet ile İsmail Güler kardeşiler.

Ahmet Güler, Fatma Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Halit, Memet, Ömer adlı çocukları olur.

Ahmet Güler oldukça hareketli bir kişiliğe sahipti. Atılgan, sert yapılıydı. Köyde olan anlaşmazlıklardan dolayı sıkça sinirlenirdi ve yatıştırılması kolay olmazdı.

Çiftçilikle ve hayvancılıkla geçinen bu çiftin vefatı sonucunda çocuklarından Halit İzmir’e göçer.

Oğullarından Ömer bir kaza sonucu vefat eder.

Mehmet adlı oğlu köyümüzde Sinem Hanım ile evlenir, iki çocuk sahibi olur ve uzun süre köyde oturduktan sonra İzmir’e göçer.

KAMİL POLAT

Kamil Polat'ın babasının adı Divane, annesinin adı Beyza Hanım'dır.

Kamil Polat köyün en eski sakinlerinden, hanedan bir ailenin çocuğu imiş. Köyümüzün eskileri Kamil Polat'ın dedeleri için" ALİ- ye ÇAPE" diye hitap ederlerdi.

Bu aile çevrede ünlenmiş, oldukça varlıklı bir aileymiş. Torunlarından Şevket Polat'ın naklettiğine göre, bir tarihte Kör Hüseyin Paşa iki yüz kişilik mahiyetiyle Tahir Dağı'nda tipiye tutulur, ardından haber göndererek bu aileye misafir olurlar. Tipi bir hafta sürer... Bu kalabalık misafir topluluğu- ki tamamı atlıdır- bir hafta yiyip içer ve oradan ayrıldığında, yine de bu evde her şey yerli yerindedir...

Kamil Polat'ın dedelerinden Abdülhamit Efendi, Kör Hüseyin Paşa'nın mahiyetinde uzun yıllar gerek yerli ve gerekse yabancı düşmanla mücadele ettiği söylenir.

Kamil Polat, Uzunyazı köyünün en batısında, kendisine ait tarlanın kenarında ev kurmuştu. Evi köy değirmeninin başında bulunurdu ve oldukça ağaçlık ve yeşillik içindeydi.

Kamil Polat ilk evliliğini Güllü Hanım ile Yapar. Daha sonra Serfure Hanım ile evlilik yapar. Üçüncü evliliğini ise Çiçek Hanım ile yapar. Bu evlilikten Mehmet, Zeki adlı çocukları olur.

Kamil Polat dördüncü evliliğini Cemile Hanım ile yapar. Bu evlilikten Şevket, Fikret, Nuriye adlı çocukları dünyaya gelirler.

Kamil Polat oldukça çalışkan, sabırlı, kararlı, efendi ve olgun bir yapıdaydı. Toprak işleme ve kazı işlerinde oldukça başarılı olup, bu konularda üne sahipti. Yaşlanmış haliyle bile evlerinin bulunduğu bahçenin etrafını kısa bir sürede kocaman bir hendek kazıp sur yaptığına herkes hayret etmiştir.

Kamil Polat gençliğinde iyi de güreşebilen oldukça ünlü bir pehlivanmış. Nakledildiğine göre çevrede sırtını yere getiren olmamış... Tek

berabere kaldığı Ermeni Pehlivan ile olan güreşi yarım gün sürmüş, yenileceğini anlayan rakibinin isteği üzerine güreşten vazgeçilmiş...

Hanımı Cemile yenge de köyümüz eski sakinlerinden Şebab Ağa' nın kızıdır. Titiz, çalışkan ve zeki bir kadındı.

Gerek Kamil Polat ve gerekse hanımları köyümüzde vefat etmiş olup, köyümüz kabristanlığında defnedilmişlerdir.

Vefatından sonra çocuklarından Zeki, Süzgeçli köyüne göçtü. Mehmet köyde kaldı. Şevket, Biga- Aksaz' a yerleşti. Fikret ise Erzurum'a göçüp orada ev ve iş kurdu.

MEHMET POLAT

Köyümüzün eski sakinlerinden Kamil Polat'ın oğludur. Evi, köyün batısında, değirmen deresinin kenarındaydı.

Mehmet Polat, Zeynep Hanım ile evlenir ve bu evlilikten Hudeyda, Nüsret, Sadık, Osman, Halis, Pamuk, Gülbahar, adlı çocukları dünyaya gelirler.

Mehmet Polat çok çalışkan, eli yapı işlerine yatkın, uyumlu, sakin bir insandı.

Bir gözünden görme özürlü olmasına rağmen, onun ördüğü duvarın gönye ve çekülünü çoğu normal gören insan yapamazdı.

Hanımı Zeynep Hala ile uyumlu bir hayat sürer, dışarıda çektiği zahmeti eve gelince kısa sürede unutturdu. Zeynep Hanım beyini üzmez, çocuklarını iyi idare eder, beyinin işlerinde kendisine yardımcı olurdu.

ABDÜLCEBBAR ASLAN

Abdülcebbar Aslan, aslen Asep köyündendir. Uzunyazı köyüne gelip köye adapte olmuş, köyün eski komşularından biridir. Babasının adı Süleyman'dır.

Abdülcebbar önce Dilber'le, daha sonra Şakirnaz ile evlenir. Bu evlilikten Reyhan, Seyran, Zübet, Ahmet, Cezmi, Halil ve Maksut adlı çocukları olurlar.

Köyümüzdeki evleri, eskiden Ekrem Akkaya'nın oturduğu evler olup, köyün orta yerindedir. Bu evler, çocuklarının evleri de eklenerek çevreye açılmış, adeta bir mahalle görünümüne ulaşmıştır.

Sessiz, uysal bir yapısı vardı. Köyümüzde vefat etti ve köyümüzde defnedildi.

Çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşırdı. Hayvancılık konularında uzman sayılacak bir bilgi birikimi vardı.

At meraklısıydı ve ata bir jokey edasında binerdi. İyi atları olurdu.

Abdülcebbar Aslan'ın oğulları da köyümüzde kaldılar ve evlenip birer yuva kurdular.

AHMET ASLAN

Oğullarından Ahmet Aslan Hanperi ile evlenir bu evlilikten Kaşo, Sait, Selahattin ve üç tane kız çocuğu olur. Gençken yakalandığı hastalık nedeniyle aktif çalışma hayatına kısmen son vermiştir.

ZABİT ASLAN

Zabit Aslan, Süleyman'ın oğludur. Köyümüze Asep'ten gelip yerleşmişlerdir.

Evleri "ASLAN" ailesinin olduğu yerde, köyümüzün merkezindedir.

Zabit ailesinin, Vacettin, Selahattin, Seracettin, Selahattin adlı çocukları olurlar.

Çiftçilikte ve hayvancılıkta oldukça başarılı bir aile olup, iyi cins damızlık hayvan saklamakta uzmanlaşmışlardır. Çalışmaktan zevk alan ve yenilikten hoşlanan bir yapıları vardır.

Zabit Aslan sigaraya düşkün, ileri derecede bir sigara tiryakisidir.

Tarım alet ve makinelerinin bütün donanımı tam tekmil kurup işletmektedirler.

İBRAHİM TAŞKIRAN

Esasen Eleşkirt'te oturan Yusuf-Bedevi ailesinin çocuğuydu. Bu ailenin Halit, Mecit, Seyran, İbrahim, İsmail adında çocukları olur. Bu aile daha sonra Uzunyazı köyüne göç eder.

İbrahim Taşkiran'ın babasının adı Yusuf, anasının adı Bedevi'dir. Babası esas Eleşkirt- Şadyan köyündendir. Annesi Bedevi Hanım ise Murat Bey' in torunlarından.

İbrahim Taşkiran, Hasgül Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Hikmet, İsmet, Nimet, Ahmet, Nigar, Kibar adında çocukları olurlar.

İbrahim taşkiran, aktif, aynı zamanda av çevrelerinde sevilip bilinen ve komşuluk ilişkilerinde fedakârdır.

Eşi Hasgül Hanım, evine ve ailesine bağlı, çalışkan, komşularıyla iyi geçinen, ürettiği süt ürünleri çok beğeniler bir insandır.

Evleri köyün en alt kısmında, kendi tarlalarının başındadır. Tarım ve hayvancılık yapmaya devam etmektedirler.

İbrahim Taşkiran tarım ve hayvancılık yapmakla da kalmaz, aynı zamanda da avcılık yapardı. İyi cins av tazısı saklar, av mevsiminde tavşan ve tilki avında oldukça başarılı olurdu. Eski yakın komşumuz olan İbrahim Taşkiran, Ömer Seviş'in "Avcılar" adlı, Eleşkirt avcılarının büyük bir bölümünü içinde bulunduran romanında da önemli yer tutar...

İbrahim Taşkiran'ın çocukları büyüyüp babalarının tarımdaki işlerini yapmaya başlayınca, artık dinlenmeye çekildi. Boş zamanlarını ibadetle ve av hatıralarını dile getirmeyle geçirmektedir.

Çocuklarının hepsini evlendirdi ve ev sahibi yaptı.

İSMAİL TAŞKIRAN

İsmail Taşkiran Uzunyazı köyünün doğusunda, kardeşi İbrahim Taşkiran ile yan yana otururdu. Babasının adı Yusuf, anasının adı Bedevi'dir.

İsmail Taşkiran, Güvercin Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Nurettin, Şahizer, Mahizer, Fatma, Ercan adlı çocukları dünyaya gelirler.

Köyde çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşırdı. Oldukça sakin yapılı, kendi halinde, sessiz bir komşuydu. Durmadan çalışır, küçük çocuklarının yetiştirilmesiyle uğraşırdı.

Eşi Güvercin Hanım evine ve eşine bağlı, oldukça sert ve dirayetliydi. İsmail Taşkiran'a günlük işlerinde gerek yardım konusunda ve gerekse sevk ve idare konularında önemli derecede yardımcı olurdu.

İsmail Taşkiran hastalanıp vefat etti ve köyünde defnedildi.

Ölümünden sonra çocuklarının sevk ve idaresinde eşi Güvercin Hanım oldukça başarılı bir yönetim gösterdi. Tamamını evlendirdi ve ev sahibi yaptı.

Nurettin Taşkiran evlenip, evini Yücekapı yolu üstündeki tarlasının kenarında kurdu.

HALİT TAŞKIRAN

Halit Taşkiran'ın babasının adı Yusuf, anasının adı Bedevi'dir. Köyün orta yerinde otururdu. Tarım ve hayvancılık yapardı.

Halit Taşkiran, Emine Hanım ile evlenir, bu evlilikten Eyüp, Halil, Celil, Keziban, Mihriban adında çocukları olurlar.

Halit Taşkiran sakin, sabırlı, sessiz bir kişiydi. Hayatını çocuklarının geçimi için çalışmakla geçirdi.

Komşusu Maksut Murat'ın yeğeni olduğu için, onun ağır şakalarına oldukça sabretti, bir gün bile ne küstü, ne de kızdı... Maksut Murat da yeğenine ağır şakalar yapıp gülerdi, güldürürdü ve sonunda boynuna sarılıp gönlünü alırdı...

Halit Taşkiran bir kızını ziyarete gider, orada bahar sularıyla coşmuş bir dereye geçmek ister, fakat derenin sularına kapılır ve vefat eder. Köylümüz, akrabaları, yakınları gidip oradan alır, getirir, köyünde defnederler.

MECİT TAŞKIRAN

Babasının adı Yusuf, anasının adı Bedevi'dir. Köyümüzün en doğusunda kendi tarlasının başında yaptığı evlerinde otururdu.

Mecit Taşkiran, Besra Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Hamit, Muzaffer, Mahmut, Hanife, Hanefi, Ömer, Menşüre adında çocukları olurlar.

Mecit Taşkiran çiftçilik, hayvancılık yapardı. Boş zamanlarında ava giderdi. Avcılıkta oldukça ustaydı.

Mecit Taşkiran, çalışkan, titiz, natıkası düzgün, asabi yapıydı.

Uzun yıllar çalışıp çocuklarını yetiştirdi, evlendirdi ve nihayet vefat etti.

Eşi Besra Hanım, çalışkan, çocuklarını sevk ve idare etmede usta, komşuluk ilişkilerinde uyumlu ve aktif bir hanımdı.

Oğullarından Muzaffer yurt dışına gitti. Hamit Ağrı Şeker Fabrikası'nda görev aldı. Diğer çocuklarının bazıları yine yurt dışına gittiler, bazıları da köyde ve Eleşkirt'te kalıp, babalarının ocağını tütürmeye devam etmektedirler.

ESAT YERLİKAYA

Esat Yerlikaya'nın Babasının adı Hasan, anasının adı Zeynep idi. Hasan Yerlikaya'nın Iğdır ilinin Aralık ilçesinden gelip köyümüze yerleştiği söylenirdi.

Esat Yerlikaya, Aykan köyünden Zahide Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Memet, Cemil, Halil, Gıyasettin, Naci, Azize adlı çocukları olurlar.

Köyümüzde çiftçilik ve hayvancılık yapardı. Evleri köyün kuzeyinde, çeşmenin bulunduğu adanın yamacındaydı. Evlerinin önünden geçen derenin kenarındaki bahçesi ormanı andıran görünümde ve güzellikteydi.

Çok sakın, olgun, kararlı bir yapısı vardı. İnsani ilişkileri mükemmel, dili oldukça tatlıydı. Onunla konuşan insan genelde, onun efendiliğinden mahcup bir şekilde ayrılırdı...

1960'lı yıllarda bir kurak mevsimde, köyün üst kısmındaki derenin suyunu bir bentle şişirdi ve kenardaki bostanı ekip suladı. O yıl köylü-yediden yetmiş- o civarı adeta bir mesire yerine çevirmişti... Bu yerin adına herkes "Zironun Gölü" derdi...

Yazın iyice kuruyup azalan derenin suyu birikip yükselmiş, köylüye adeta bir yapay plaj haline gelmişti... Bir yaz boyu köyün bütün çocukları orada bol bol yıkandı, serinledi, yüzme bilmeyen yüzme öğrendi ve hayvanlarını orada suladı...

Ayrıca buradan akan su ile o yaz köyde başka yerde olmayan, sadece orada olan bahçe ve bostan sulandı, bol ürün yetişti. Böylece hem Esat Yerlikaya ürününden yararlandı, hem de köylümüz bol ve ucuz sebze tüketti...

Çocukları yetişip çalışmaya başladıktan sonra, artık iyice işten elini çekti, sevk ve idare işinden başka bir işi olmadı.

Eşi Zahide Hanım oldukça sakın, uyumlu ve hanım hanımcık bir kadındı. Köyde kimse onun sesini bir yerde duymadı.

Esat Yerlikaya' nın çocuklarının hepsi büyüyüp işe ihtiyaç duyunca köyde iş problemi belirdi ve İzmir' e göçmek zorunda kaldı. Yerleştiği İzmir' de iyi bir düzen kurdu. Çocuklarının işte başarılı olmaları ve uyumlu hareket etmeleri neticesinde mükemmel bir hayat sürdü.

Uzun yıllar İzmir'de oturduktan sonra hastalanıp vefat etti ve İzmir'de defnedildi.

Bütün çocukları evlendiler ve iş sahibi oldular.

HÜSEYİN YERLİKAYA

Köyümüzün en batısında otururdu. Oturduğu ev babasının da oturduğu evlerdi. Hüseyin Yerlikaya' nın Babasının adı Hasan, anasının adı Zeynep idi.

Hüseyin Yerlikaya, Nari Hanım ile evlenir ve bu evlilikten, Ahmet, Nuriye, Huriye adlı çocukları dünyaya gelirler.

Hüseyin Yerlikaya kibar bir beyefendi idi. Giyimine önem veren; uzun boylu, yakışıklı, fakat mütevazı kişilikte biriydi... Kültürü iyi, natıkası tamdı.

Hüseyin Yerlikaya çiftçilik ve hayvancılık yapardı. Uzun yıllar kardeşi Abdülbaki ile birlikte oturdular.

Rençperlikleri ağır, hayvanları kalabalıktı. Çok çalışkan, işten yılmayan, kararlı bir yapıları vardı.

Komşuluk ilişkilerinde oldukça uyumlu ve yardımseverdiler.

Geç evlenip köyde tarım ve çiftçilikte yıpranması, onu da köyden göçe zorladı. Daha önce köyden göçen ağabeyi ve kardeşi ona önyak oldular ve o da İzmir'e göçüp oraya yerleşti. İzmir'de uzun yıllar sonra vefat etti.

Çocukları evlenip birer yuva sahibi oldular.

ABDÜLBAKİ YERLİKAYA

Abdülbaki Yerlikaya'nın babasının adı Hasan, anasının adı Zeynep'tir.

Abdülbaki Yerlikaya önceden ağabeyi Hüseyin Yerli Kaya ile birlikte otururdu. Daha sonraları evlenince evlerini köyün en alt kısmında kendi tarlasının başına götürdü ve orada uzun zamandan beridir oturmaktadır.

Abdülbaki Yerlikaya, Saime Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Memet, Sena, Nuri adlı çocukları dünyaya gelirler.

Abdülbaki Yerlikaya geç evlendiği için, çocuklarının büyüüp yetişmesi, kendine yardımcı olmaları da gecikti ve geçen bu süre zarfında kendisi oldukça yoruldu ve yıprandı.

Çocuklarının çalışkan olmaları, her birinin bir mesleğe girip etkili iş yapmaları onun hayatında önemli değişiklikler yaptı. Büyük bir ferahlığa kavuştu. Adeta gençleşip dinçleşti, bir tatil hayatı sürmeye başladı.

Hanımının aniden vefatı, onun hayatında da bazı aksaklıklara yol açtı.

İstanbul'a yerleşip iş kuran çocuklarından ayrı, köyünde, sakin bir hayat sürmektedir.

KAHRAMAN YERLİKAYA

Köyümüzün en batısında, kardeşleri Hüseyin ve Abdülbaki'nin evleriyle Kahraman Yerlikaya'nın evi yan yanaydı. Kahraman Yerlikaya'nın babasının adı Hasan, anasının adı Zeynep'ti.

Kahraman Yerlikaya Kudret Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Abdülkadir, Fesih, Muhtar, Mahir, Hasgül, Nafiye ve Abdullah adında çocukları dünyaya gelirler.

Kahraman Yerlikaya köyümüzde çiftçilik ve hayvancılık yapardı. Çok çalışkan, işten bıkmayan biriydi. Sessiz, sakin bir yapısı vardı.

Köy güvenliğinde görev aldı, etkili görev yaptı.

Köyümüzdeki "Bakiler" ailesinin topraklarını uzun süre işletti. Bu dönemlerde gece ve gündüz çalışmaktan hiç yılmadı.

Kahraman Yerlikaya, çocuklarının köyde iş sıkıntısı çekmeleri üzerine İzmir'e göçtü. Orada uzun yıllar oturdu ve son yıllarını yıpranmış vücudunu dinlendirmekle geçirdi. İzmir'de vefat etti ve orada toprağa verildi.

KAZIM YERLİKAYA

Kazım Yerlikaya'nın babasının adı Hasan, anasının adı Zeynep idi. Yerlikaya kardeşlerin en küçüğüydü. Köyümüzde fazla kalmadı, çokça gurbet hayatı yaşadı. Evlenmedi ve İzmir'de vefat etti.

Kazım Yerlikaya pratik ve natıkası oldukça güçlü insandı. Çok çalışkandı. Çalışırken yanındakilerin bile başını döndürecek kadar seri çalışması, işi rabatalı yapması, gayreti ve enerjisi hiç unutulmadı...

HÜSEYİN MURAT

Hüseyin Murat, köyümüze Sadaklı'dan gelip yerleşmiş ailenin büyüğü idi. Daha önce, köyümüzde uzun yıllar tarım işletmeciliği yapan Rafet Bakiler ve Cezmi Bakiler' e ait toprakların bir kısmını satın alarak köyümüze yerleşti.

Hüseyin Murat'ın babasının adı Mahmut, anasının adı Hani Hanım'dı.

Mahmut Bey, Hani Hanım ile evlenir ve bu evlilikten Mehmet Salih, Hasan, Hüseyin, Emine, Nazıme, Saime, Nafia adında çocukları dünyaya gelirler.

Hüseyin Murat'ın bir adı da "Hüseyin Bey" idi. Hüseyin Murat'ın-baba tarafından- dedeleri, Osmanlı İmparatorluğu döneminde MİR'lik ve BEY'lik yapmış köklü bir aileye ulaşır. Bu ailenin tarihçesi hakkında, Ankara' da "ARŞİVLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ" nde araştırma yapan, yeğeni ve İzmir ili Kemalpaşa İlçesi Milli Eğitim Müdürü Halis Murat şu bilgileri vermektedir:

Köyümüz eşrafından Hüseyin Bey Toprakaleli Murat Bey'in torunudur. Hüseyin Bey'in dedeleri olan Abdülkerim Bey ve Abdürrezzak Bey Toprakkale'den göçüp Ergözü (Tabo) köyüne yerleşirler. Daha sonra Abdülkerim Bey Uzunyazı(Hoşyan) köyüne; Abdürrezzak Bey de Sadaklı(Müsüryan) köyüne göçüp yerleşirler.

Murat ailesi, köken olarak Irak-Kerkük tarafından geldiği, bu ailenin "MİREKİ" olarak tanındığı, unvanlarının "BEY" olduğu bilinir.

Sürmeli Memet Paşa, Toprakkale'de (Doğubayazıt Sancağına bağlı kaza) "PAŞA" iken; Murat Bey de "UÇ BEYİ" unvanıyla Toprakkale' de bulunur.

Bir rivayete göre bu ailenin büyüğü Kerküklü Abdurrahman Paşa'dır. Kerkük'ten Diyarbakır-Hazro, Cizre, Şırnak taraflarına göçüp yerleşen Mireki'ler buradan Anadolu'nun muhtelif yerlerine dağılmışlardır.

Murat Bey'in ailesi de bir müddet Beyazid Sancağı'na yerleşerek İshak Paşa yönetimindeki sancak idaresinde görev alır. Daha sonra Murat Bey Toprakkale'ye "Bey" unvanıyla yerleşir(1850).

1.Dünya Savaşının patlak vermesiyle Doğu Anadolu Bölgesi, Ruslar ve Ermeniler tarafından işgal edilince bu bölgede yaşayan vatandaşların büyük bir kısmı katledilmiş, geri kalanı da göçe zorlanmışlardır.

İşgalden Mirekiler de etkilenmiş, Diyarbakır taraflarına göç etmişlerdir. Savaştan sonra geri dönen Mahmut Bey ile kardeşi Hamit Bey Sadaklı'ya; amcalarının oğlu Maksut Bey de Uzunyazı'ya yerleşirler...

Hüseyin Murat'ın babası Mahmut Bey'dir. Günümüzde bu ailenin çocukları ve torunları köylerinden başka, diğer illere ve yurt dışına dağılmış durumda olup önemli görevler icra eden bürokratları ve iş adamlarıyla varlıklarını devam ettirmektedirler...

Hüseyin Murat, Nuriye Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Ali, Sadık, Sıtkı, Gülendem, Muhsin, Servet, Songül, Menşüre, Ayfer adında çocukları dünyaya gelirler.

Hüseyin Murat, çiftçilik, hayvancılık, ticaret, nakliyecilik, fırıncılık, akaryakıt bayiliği, mahrukatçılık gibi pek çok dalda faaliyet gösterdi.

Yeniliği ve atılımı severdi, hamle atmada asla tereddüt göstermezdi. Attığı adımın isabetsizliği halinde bile hesabı kimseden sormaz, olgunluğunu hep muhafaza ederdi. Kısacası dünyanın her halini görmüş, oldukça görgülü biriydi...

Oldukça aktif, kültürlü, ağırbaşlı ve kararlı bir yapısı vardı. Bir köylü olmasına rağmen, kılık ve kıyafetine verdiği çekidüzen ile şehirlî beyefendi görünümündeydi. Medeni yapısı, tevazusuyla birleşirdi ve Hüseyin Bey' i her tabakadan insanın irtibat kurabildiği biri haline getirirdi...

Gerek köyünde ve gerekse çevresinde hatırı sayılan biriydi. Pek çok konuda yardımına başvurulur, küslerin barışmasında nüfuzundan yararlanılır, anlaşmazlıklarda önerdiği çözüm yolları kabul görürdü.

Şehirde de otururdu, ancak köyünü ve çiftçiliğini hiç terk etmezdi.

Ziraat ve çiftçilik onun için zevk işiydi.

Hüseyin Murat'ın annesi Hani Hanım, ünlü bir halk hekimiydi. Hekimliğinin yanında düzgün Türkçesi, sağlam bir natıkası vardı. Çevresinde büyük ilgi görürdü. Gerek köyünde, gerekse yakın köylerde ve ilçede hastalanarak Hani Nine'ye gidenler, ondan buldukları şifa karşılığında ona bol bol dua ederlerdi. Bu muhterem insan hekimliğini hayır ve hasenat için yapardı.

Hüseyin Murat erken yaşlarda kalp ameliyatı geçirdi. Sağlığına kavuşup eski işlerini bildiği gibi yapmaya devam etti. Bu defa kalbi bu yükü çekemedi ve nihayet aniden vefat etti.

HASAN MURAT

Hasan Murat köyümüze çok yakın olan Sadaklı köyünde otururdu. Kardeşi Hüseyin Murat köyümüzde oturduğundan, Hasan Murat da köyümüzle sık ilişki içinde bulunurdu.

Hasan Murat'ın babası Mahmut Bey, anası Hani Hanım'dır.

Hasan Murat, Tevrat Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Halis, Muhlis, Ayhan, Cengiz, Celal, Miyese ve Aysel adında çocukları dünyaya gelirler.

Hasan Murat önceleri çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşır. Bir süre yurt dışında çalıştı, dönüp Eleşkirt'te ticaretle de uğraştı. Çocuklarının büyü-yüp işi kavramaları neticesinde Hasan Murat artık kendi köşesine çekildi.

Hasan Murat olukça ciddi, sert, kararlı bir kişiliğe sahipti. Oldukça kibar giyinip gezer, çok nadir konuşur, lakırdıdan hoşlanmaz, asabi yarıdılışlı bir insandı. Bir konudaki görüşü ve düşüncesini ifade ederken, karşı tarafın hoşuna gitmese de, sözü eğip bükmeden ifade ederdi.

Oldukça çalışkan ve atılımcı çocukları yurt içi ve yurt dışında çeşitli faaliyet alanlarında çalışmaktadırlar.

Büyük oğlu Halis Murat çeşitli il ve ilçelerde Milli Eğitim Müdürlüğü görevinde bulundu. Çocuklarını okuttu, önemli mevkilere getirdi.

Hasan Murat'ın diğer çocukları da ticaretle önemli derecede işleri olup, her dalda başarı elde etmişlerdir.

Hasan Murat genç sayılacak yaşta kalp hastalığından vefat etti ve köyünde defnedildi (1990).

RAFET BAKİLER (Rafet Efendi)

Rafet Bakiler, ziraat mevsiminde köyümüze Eleşkirt' ten gelip geniş topraklarını işleten yazlık komşumuzdu. Her yaz köyümüzün sakinleri arasında gözüktüğünden ve köyde geniş toprakları olduğundan onlar da Uzunyazılı sayılırdı ve kendileri de bunun gereği gibi hareket ederlerdi.

Rafet Bakiler' in evi köyün deresinin kuzeyinde, hafif tepenin üstünde idi. Bu tepenin ardından başlayan ve beş yüz dönümlük tek parça tarla daha ziyade bir çiftlikti. Geniş alana yayılmış evleri, ahırları, samanlıkları, garajı tek başına bir mahalleyi andırırdı.

Aile fertlerinin beyanatına göre Karabağ asıllı bir ailedendiler. Rafet Bakiler Nüfus İdaresi' nden emekli olmuş bir eski memurdu. Oldukça takva, kültürlü, otoriter bir kişiydi. Uzun sakalı, doksan dokuzluk tespihiyle devamlı zikirde olması onun değişmez haliydi...

Rafet Bakiler, Kadriye Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Fikret, Selçuk, Kevser, Pakize, Süheyla, Muhsin adında çocukları dünyaya gelirler.

Rafet Bakiler köyümüzde saygı ve hürmet gören, söylediği sözü emir kabul edilen biriydi. Tarımda oldukça kapsamlı bir faaliyeti olurdu. Onun yanında marabalar(emeği ile ortak) bulunurdu; bazen marabalar da işi çekip çeviremez, köylü komşular yardım etmek zorunda kalırlardı.

Benim çocukluk günlerimin geçtiği Uzunyazı' da gözlemlerime göre (1950' li yıllarda) onun çiftliğinde çalışan traktörler, biçerler çevrede gıpta ile karşılanırdı. Tarım alet ve makinelerinin bulunduğu garajı bile bir yarım dünya büyüklüğündeydi.

Rafet Bakiler bu toprakları bazen tek başına, bazen akrabalarıyla birlikte işletti. Yaşlanıp vefat edince, oğlu Fikret Bakiler, babasının yerine geçti. O da köyümüzde daim kalmak suretiyle toprakları işletmeye ve hayvancılık yapmaya başladı. Son dönemde, yukarıda sözü edilen tarım alet ve makineleri anlaşılmaz bir şekilde gözden kayboldu.

Rafet Bakiler' in her yaz köye gelen çocukları arasında, köyde yediden

yetmişe halkla ilgilenen biri vardı ki asla unutulacak gibi değildir. Bu müstesna insan, kızı Kevser Hanım idi.

Hayat düzeyi ve kültürü üst düzeyde olan bu ailenin diğer fertleri, köye ve köylüye biraz mesafeli kalırlardı... Ancak Kevser Hanım köyde çocuklara ve kadınlara karşı oldukça sevecen ve samimi idi... Kevser Hanım, zaman zaman benim de gözlemediğim gibi, çeşme başında köyümüzün çocuklarını tek tek okşar, sever, kiminin yüzünü yıkar, kiminin gönlünü alırdı ve çoğu anne ve babanın yapamadığını o yapardı... Köylü ona çok güvenirdi, onu bir Melek gözüyle görürdü...

Rafet Bakiler ailesinin diğer fertleri evlenince köye gelemey oldular. Çok geçmeden de o çok geniş topraklar satıldı ve el değiştirdi.

Oğullarından Fikret ile Selçuk, Bursa'ya göçtüler. Fikret Bakiler İnegöl' e yerleşti. Selçuk Bakiler de memur emeklisi olup Bursa' ya yerleşti. Muhsin Bakiler ve kız çocukları da evlenip birer yuva kurdular.

CEZMİ BAKİLER

Cezmi Bakiler, 1960'lı ve 1970'li yıllarda, köyümüzdeki arazisini işletmek için her yazın ailecek oturdukları Sivas' tan gelir, hasadı bitirdikten sonra yine evine dönerdi.

Şair ve yazar Bülent Bakiler' in babası olup geniş ve köklü ailedendi. Rafet Bakiler ile amca çocuklarıydılar.

Nüfus idaresinden emekliydi. Yaşı ilerlediği için, genelde oğlu Naci Bakiler ile birlikte köyümüze gelirler, çok geniş topraklarındaki çiftçiliği birlikte sevk ve idare ederlerdi. Çok nadir olarak da eşiyle birlikte gelirlerdi.

Cezmi Bakiler' den önce, bu işi onun da adına yapıp yürüten ve İstanbul –Adalarda oturmakta olan İsmail Bakiler adında kardeşi vardı. İsmail Bakiler vefat edince Cezmi Bakiler görevi devralmıştı.

“Cezmi Amca” derdik biz ona. Her bahar gelişinde, köyün çocuklarına oyuncaklar getirip dağıtır, uzun bir kışı havasız ve kapalı halde geçirmiş yazlık evinin kapı ve pencerelerini açıp havalandırır; araziye gezip kontrol etmede bindiği atını bir yerlerden getirtir, atına binerdi ve arazisini dolaşmaya çıkardı...

Cezmi Bakiler, köyümüzün dışında diğer bazı köylerde de çok geniş topraklara, ayrıca oklavalı köyünde bir un değirmenine sahipti... Kendisi hayatta olduğu sürece elinde olan hiçbir varlığını atıl bırakmadı.

Eşi rahatsız olduğu için genelde Cezmi Amca tek başına gelirdi köyümüze. Yanından ayırmadığı kocaman meşin çantasını hep dolu tutar, şehirden köye dönüşünde oldukça temkinli gelirdi...

Titiz ve takvaydı. İşlerinin meşakkati, yaşlılığı tahammülünü zorlayınca mahiyetinde çalışanlara birer taksim geçip hizaya getirirdi...

Köyde başta Maksut Murat olmak üzere, her yazı köyümüzde değirmeni ile ilgilenen İlyas Kılıç, Derviş Seviş, Tayyar Bayram ve diğer bazı komşularla sık sık ve samimice görüşürdü.

Eski çiftliklerinin çok sayıdaki tarım alet ve makinelerinin devir işleminde uzun süre sonra, köye ilk traktörü Cezmi Amca getirmişti. Köyde tek traktör olduğundan “Cezmi Bey'in Motoru” diye anılırdı... Bu traktörünün çalıştırılmasını ve tarımdaki diğer işlerini elemanları vasıtasıyla yapardı... Çok uzun yıllar bu hal böyle devam etti.

Cezmi Bakiler nihayet yaşlanıp Sivas' ta vefat etti.

Bir yaz günü iki oğlu- Yavuz Bülent Bakiler ve Naci Bakiler-köyümüze gelip kısa sürede bu geniş toprakları kimi parayla, kimi parasız- eski işletenlere devrederek köyümüze veda ettiler.

MAKSUT MURAT (1910 ?-1978)

Maksut Murat ailesi, köyümüzün ileri gelen eski ailelerindedir. Kendilerine “MURAT BEYLER” olarak hitap edilirdi. Maksut Murat’a gerek köyümüz halkı ve gerekse çevre “MAKSUT BEY” diye hitap ederdi.

Maksut Murat’ın günümüze kadar gelebilmiş torunlarından Behçet Murat’ın, dedeleri hakkında verdiği bilgiye göre, bu ailenin tarihçesi şöyledir:

Maksut Murat’ın dedeleri esas Kerküklüdür. Ailenin dedelerinden Abdurrahman Paşa, Kerkük’ ten MİR (= Bey, kumandan, albay) olarak Diyarbakır Hazro’ ya atanır. Ailenin o bölgedeki adının “MİREKİLER”, unvanlarının da “BEY” olduğunu araştırmalar ortaya koymaktadır. Aile daha sonra Hazro’dan gelerek Doğubayazıt Sancağına geçer. Burada İshak Paşa Sarayı banilerinden Çolak Abdi Paşa ile yörenin idaresinde görev alır. Ardından Doğubayazıt Sancağına bağlı Toprakkale ilçesine gelen Murat Bey, burada “ UÇ BEYİ “olur ve Sürmeli Mehmet Paşa ile yörenin idaresini paylaşırlar.

Maksut Murat’ın dedesi Abdülkerim Bey ve Abdürrezzak Bey buradan Tabo (Ergözü) köyüne gelip yerleşirler. Ergözü köyünde bir süre oturan bu kardeşler, daha sonra bu köyden de göç ederler:

Abdül Kerim Bey Hoşyan’ a (Uzunyazı); Abdürrezzak Bey de Müsüryan’ a (Sadaklı) yerleşirler...

Bölgenin Ruslar tarafından işgali neticesinde, Rus’larla birlik olan Ermeni’lerin yaptığı katliamlara göz yummayarak mücadele eden Abdülkerim Bey, bölgenin asayişinin çok bozulması üzerine, ata topraklarına göçer.

Bu aile yeniden gittiği dede topraklarının havasını alamaz, zamanla büyük kayıplar verir; diğer taraftan eski topraklarında Rus işgali son bulunca geri dönüş başlar. Böylece aileden geriye kalan Hamit Bey, Mahmut Bey kardeşler ile amcalarının oğlu Maksut Bey geri dönerler... Geri dönen bu aile fertleri Uzunyazı (Hoşyan) Köyüne ve Sadaklı (Müsüryan) köyüne gelip yerleşirler...

Maksut Murat’ın babasının adı Yusuf, anasının adı Şagül’dür. Evleri köyün merkezi sayılacak yerinde, eski köy camisine yakındı.

Maksut Murat ilk evliliğini Kibar Hanım ile yapar. Bu evlilikten Abdülbaki, Abdurrahman adında iki oğlu ile üç de kızı olur. Birinci eşi ölüncce, ikinci evliliğini Bedevi Hanım ile yapar. Bu evlilikten Yusuf, Kadriye, Safiye, Saliha, Sevim adlı çocukları dünyaya gelirler.

Maksut Bey, köyün çok renkli bir simasıydı. Çok aktif, hareketli, hassas, şen şakrak, zeki, komşusunun her halini gözetleyen, köydeki pürüzleri de görmemezlik edemeyen bir yapıdaydı... Çevresi oldukça genişti.

Biz, Maksut Bey’in yaşlı dönemlerine dek gelmiştik, ancak atına bir jockey edasında binerdi, mesafeler onun önünde kısa zamanda tükenip giderdi...

Oldukça sosyal bir yapısı vardı, tek başına oturmaz, cemiyeti hiç ek-sik olmazdı: Zamanla köyünde dedelerinden kalma eski değirmeni birlikte yeniden ayağa kaldırıp faaliyet kazandırdıkları Karapapak Beyleri’ndan İlyas Bey ve yine köyünün ileri gelenlerinden Derviş Ağa ile iyi bir üçlü oluştururlar; hep birlikte gezer, hep birlikte vakit geçirirlerdi. Bu üçlü, İyi cins at yetiştirmede ve ata binmede gıpta edilirdi...

Maksut Murat konuşurken sesli konuşur, haklı olduğu konularda bildiğini okumaktan çekinmez, haksızlığı fena tel’in ederdi...

Çok da dindar bir yapısı vardı; köy imamı onun arkadaşı, köy camisi onun ikinci adresiydi...

Maksut Murat şakacı ve nüktedan biriydi: Büyük oğlu Abdülbaki Murat askerlik görevi sırasında, terhisine az bir süre kala, ailesine bir mektup yazıp postaya verir ve ardından da kendisi terhis olup evine gelir... Evine kavuşan Abdülbaki Murat daha hasretlik giderirken postacı da kapılarını çalar ve askerdeyken gönderilen asker mektubunu uzatır... Mektubu alan Maksut Murat daha zarfı hiç açmadan, mektubu oğluna uzatır ve şu sözleri söyler:

-Al, mektubunu kendin oku...

Çok geniş toprakları vardı. Yaşlanmış olmasına rağmen bedenen çalışmayı çok severdi, ziraat zamanı onu herkes devamlı bir faaliyet içinde bulurdu.

Köyümüzün ileri gelenleriyle sık sık istişarelerde bulunur, köy meselelerinin çözümünde önemli rol oynardı... Küslerin barışmasında, kavganın sulh edilmesinde çok etkiliydi. Babam (Derviş Seviş) ile çok yakın dostluğu vardı, sık sık gelip evimize misafir olurdu ve kendisini daha iyi tanıma fırsatı bulurdum.

Maksut Murat iyice yaşlandı, çok aktif bedeni nihayet yoruldu ve amansız derde yakalandı. Evinde hasta döşeginde(1978) vefat etti. Köyümüz kabristanlığında defnedildi.

Maksut Murat'ın çocukları, vefatından sonra köyün merkezi yerinde olan evlerini, köyün kenarındaki geniş arazilerinin başına taşıyıp yerleştiler.

Oğullarından Yusuf Murat baba ocağında kalıp, evlendi. Babasının köydeki arazisinin bir kısmını işletmeye devam etmektedir.

ABDÜLBAKİ MURAT

Babasının adı Maksut, anasının adı Kibar'dır. Maksut Murat'ın büyük oğludur.

Bir zamanlar köyün merkezinde olan evini, köy okulunun karşısına, köy camisinin yanına taşıdı. Çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşır.

Abdülbaki Murat, Hazal Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Behçet, Saime, Naime, Faime, İkrım, Hayrettin, Nurettin adında çocukları dünyaya gelirler.

Abdülbaki Murat oldukça çalışkan, mücadeleci bir yapıya sahipti. Köy şartlarında kas gücüyle çalışıp mücadele edenler gibi o da mücadele etti. Günümüzdeki tarım alet ve makinelerinin olmadığı dönemlerde çalışıp yıprandı. Bu nedenle o ve onun gibi olanlar, günümüzdeki rahatlığını pek göremediler... Buna rağmen azimle çalışmayı sürdürdüler.

Abdülbaki Murat inancında takva, memleket meselelerinde hassas, kültürlü bir insandı. Köy şartlarında çocuklarını iyi yetiştirmeye çalıştı.

Komşuluk ilişkileri de iyi düzeydeydi. Bir gün Bursa'daki kız kardeşini ziyarete gelir, benim görevli olduğum Ulubatlı Hasan Anadolu lisesi' ne uğrar ve beni beklemeye başlar. Dersten çıktığımda öğretmenler odasında karşılaştık, çay içip, hasret giderdik ve kendisini uğurladım... O günü hiç unutamam...

Köyümüz arazisine inmek zorunda olan askeri uçağa ilk yardımı verenlerden biri oydu. Pilot ile iyi bağlar kurmuş, acıkan pilotun karnını doyurmuş, uçağın yönünü rüzgâr istikametine çevrilmesinde görev almıştı... Zira askerliğini Havacı olarak yapmıştı.

Abdülbaki Murat' ı köy hayatının meşakkati nihayet yordu. Hastalanıp vefat etti ve köyünde defnedildi.

Abdülbaki Murat'ın vefatından sonra çocukları babalarının toprağını işletmeye devam etmektedirler.

Oğullarından Behçet Murat evlendi, köyünde, babasının ocağında oturmakta, çiftçilik ve hayvancılık yapmaktadır.

Çocuklarından Hayrettin Murat, Eleşkirt Vakıf idaresinde yöneticilik yapmaktadır. Nurettin Murat ise Hac'a farızasını yerine getirmiş olup köyünde çiftçilik yapmaktadır.

Abdülbaki Murat'ın bütün çocukları evlenmiş ve yuva sahibi olmuşlardır.

BEHÇETTİN MURAT

Behçettin Murat'ın babasının adı Abdülbaki, Annesinin adı Hazal Hanım'dır.

Behçettin Murat babasının mülkünde kardeşleriyle birlikte oturup baba ocağını tütürmeye devam etmektedir.

Behçettin Murat, Yenigül Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Nurhayat, Mehmet, Ebru, Ahmet, Volkan adında çocukları olur.

Behçettin Murat titiz, çalışkan, aktif olup; köy ve ülke sorunlarında hassas bir yapıya sahiptir. Ailesinden kalma devletçi geleneklerini aynen muhafaza etmektedir.

Babasının topraklarında ziraatın her türlüünü yapmakta ve hayvan saklamaktadır.

ABDURRAHMAN MURAT

Babasının adı Maksut, anasının adı Kibar'dır. Köyümüzde çiftçilik ve hayvancılık yaptı, birkaç dönem köy muhtarlığı görevinde bulundu.

Babasının vefatından sonra evlerini köyün karşısındaki tarlasının bir kenarına taşıdı. Çalışkan, azimli, mücadeleyi seven, kararlı bir yapısı vardı.

Abdurrahman Murat, Yıldız Hanım ile evlenir. Bu evlilikten, Hayriye, Yüksel, Zafer, Erol, Erhan, Tülay, Adnan adında çocukları dünya gelirler.

Abdurrahman Murat köy muhtarlığı sırasında köye ve köylüye aktif hizmetlerde bulundu. Köyü için Başkente kadar gidip zamanının siyasile-riyle görüştü, köyünde kalıcı hizmetlerin altına imza koydu.

Köy camisi onun zamanında, köylü komşularının da yardımlarıyla eski yerinden söküldü, şimdiki yerine taşınıp yapıldı.

Köy yolları düzeltilip genişletildi, bir kısmı kumla kaplandı.

Köyün içindeki büyük köprü onun gayretleri ile başlatılıp, YSE tarafından yapılıp bitirildi.

Köyün su şebekesi onun zamanında yenilendi, şebeke derin artezyen kuyusuna bağlandı.

Uzun zaman tarla olarak işletilen, aslında köyümüz merası konumundaki doksan dönümlük araziye, köy namına açtığı dava sonucunda kazanarak, tekrar köy merası yaptı...

Aktivitesi ve başarıları nedeniyle, dönemin valiliğince kendisi Ağrı'da "YILIN MUHTARI" seçildi ve ödül verilip onurlandırıldı.

Sosyal ilişkilerde başarılı, komşuluk ilişkilerinde fedakârdı. Şakacılığı da vardı. Hoş sohbetti. İnsanlarla hoşça vakit geçirmede babası Maksut Murat'ı hatırlatırdı...

Bir kış gününde, bindikleri minibüsün sis nedeniyle kaza yapması neticesinde, genç yaşında vefat etti. Kabri köyümüz mezarlığındadır.

Ölümünden sonra çocukları babalarının topraklarını işletmeye devam ettiler. Oğullarından Yüksel Murat köyde oturmakta olup, üç dönemdir köy muhtarlığı görevini sürdürmektedir.

YÜKSEL MURAT

Babasının adı Abdurrahman, anasının adı Yıldız'dır.

Yüksel Murat, Menşüre Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Betül, Oğuzhan, Habibe, Oğuzcan, Rabia, Serap, Seda adlı çocukları dünyaya gelirler.

Yüksel Murat aktif ve girişimci bir özelliği sahiptir. Halen köyünün muhtarlığını yapmaktadır.

Yüksel Murat da muhtarlık görevini tıpkı babası gibi başarıyla sürdürmektedir. Onun döneminde köy yollarında yenileme çalışmaları yapıldı, yolların bir kısmı kumlandı, köy içi asfaltlandı.

Köy içme sularının yetersizleşmesi sonucunda yeni bir artezyen kuyusu açıldı, köy içme suyu şebekesi yenilendi.

Köy mezarlığının eskiyen çitleri yenilendi.

Köyün okulunun eskiyen çitleri yenilendi, okulun ve lojmanların tamiri ve bakımı yapıldı.

Yüksel Murat her yıl sulamada kullanılan arkların açılmasını ve bakımını muntazaman yaptı; su paylaşımında sorun yaşanmamasına özen gösterdi.

Yüksel Murat'ın girişimleriyle TAZİYE EVİ ve İMAM EVİ gibi köy hizmet binasının arsasını Abdülkadir Bayram köye vakfeder. Ayrıca bu arsada inşa edilen hizmet binası, Zekeriya Seviş, Behçet Murat, İbrahim Bayram, Gültekin Seviş, Necdet Seviş, Muhsin Murat, Hayrettin Murat, Zafer Murat ve Abdülbaki Yerlikaya gibi komşuların da katkılarıyla tamamlanır ve köylünün hizmetine sunulur...

Yüksel Murat köyde hasta ve yoksul ailelere devletin başta yakacak yardımı ve sağlık yardımı gibi pek çok yardımını temin edip dağıttı; özel aracını bir ambulâns gibi kullanıp köylülerine hizmet verdi ve vermeye de devam etmektedir.

KUTPEDDİN DENİZ

Babasının adı Ali, anasının adı Seyran'dır. Hayvancılık yapardı.

Kutpeddin Deniz, genç yaşta babasının ölmesi üzerine annesi Seyran Deniz ile uzun süre köyümüzde hayat mücadelesi verirler. Evleri kö-yün batısında, sırtın başındaydı.

Kutpeddin Deniz, Naime Hanım ile evlenir. Bu evlilikten Ümit, Mesut, Songül adında çocukları dünyaya gelirler.

Kutpeddin Deniz çalışkan, işinden başka bir şey bilmeyen, saf, temiz ve dürüst biriydi. Uzun yıllar emek verdiği köyümüzde bir gün bile bir komşumuz ondan şikâyetçi olmadı.

Köyümüzde uzun süre oturdu. Çocukları büyüyünce Erzurum'a göçtü ve orada iş kurup çalışmaya başladılar.

Kutpeddin Deniz, Erzurum' da oturmaya devam etmektedir.

Kutpeddin Deniz'in annesi Seyran Deniz- biz ona" Seyran Abla" derdik- oldukça hanım hanımcık bir kadındı. İslami yaşantısıyla, sadakatıyla, hanımlığıyla örnek bir insandı. Yaşlandı, nihayet vefat etti.

KAYABEYLİLER

Köyümüze, Kayabey' den gelmiş bulunan bu kardeşler, geldikleri yerin adı ile anılırlardı. Bu kardeşler Cemal, Kemal, Cemil adında oldukça pehlivan yapılı, babayiğit kimselerdi.

Kayabeyli kardeşlerin babalarının adı Eyüp, annelerinin adı da Seyran idi. Bu aile Kayabey' de oturup tarım ve hayvancılıkla meşgul iken, kan davası nedeniyle babaları vurulunca köylerinden ayrılmak zorunda kalırlar. Bizim köyde yakınları olan Yerlikaya ailesinin yanına gelip yerleşirler.

Uzun süre köyümüzde çiftçilik ve hayvancılık yaptılar. Kayabeyli kardeşlerden Kemal Çetin, genç sayılacak yaşta vuruldu. Cemal Çetin trafik kazası geçirdi, sağlığının büyük bir kısmını kaybetti. Cemil Çetin ise Almanya'ya gitti, orada iş tuttu.

HASAN BEYAZIT

Hasan Beyazıt, köyümüze Iğdır ili Aralık ilçesinden gelen ailenin büyüğümü. Köyümüzde uzun süre oturmuş. Evleri, günümüzde Osman Tekin'in oturduğu evlerin olduğu yerdeymiş.

Hasan Beyazıt' a köyümüzde iskânla toprak verilir ve köyümüzde çiftçilik ve hayvancılık yapar. Hasan Beyazıt'ın Ahmet, Mahmut, Mahir, Nebi adında çocukları olur.

Bu ailenin büyüğü vefat edince çocukları tekrar Aralık'a göçerler. Orada uzun süre oturduktan sonra önce Mahmut, daha sonra Mahir köyümüze geri gelip yerleşir. Mahmut tekrar geri gider, fakat Mahir köyde kalmaya devam eder...

POLAT VE TAŞTAN KARDEŞLER

Bu aile köyümüzde uzun süre oturup, Rafet Bakiler' in topraklarını işletmiş. Köyümüzde çiftçilik ve hayvancılıkla geçinirlermiş. Köyümüze bu şekilde gelip kalanlara “MARABA” denirdi. Bu tür iş yapanların anlaşmaları son bulunca da köyümüzden ayrılırlardı.

Bu aile köyümüzde uzun süre kalıp, Rafet Bakiler' e ait evlerde oturmuş, aynı kişinin topraklarını işletmiş ve daha sonra köyümüzden göçmüştür.

DERVİŞ- NEZİR- HAYRETTİN AİLELERİ

Sadece isimlerine vakıf olabildiğim bu üç aile, Rafet Bakiler' in topraklarını uzun süre işlettiler.

Bu toprakları önce Derviş ailesi işletti. Sonra Nezir ailesi işletmeye başladı. Ardından Hayrettin ailesi bu toprakları işletti. Her bir aile bu toprakları bazen tek, bazen birlikte uzun yıllar işlettikten sonra köyümüzden ayrıldılar.

Bu aileler oldukça çalışkan ve iş bitiren ailelerdi. Esas köyleri Sadaklı köyü idi. Köyümüzden çıkınca Sadaklı' ya geri döndüler.

Hayrettin, boş zamanlarında sıva yapardı, sıva işinde üstüne yoktu...

HALİT- KURŞUN KARDEŞLER

Bu kardeşler köyümüzde iş bulup, emekleri karşılığında çalışıp geçimlerini sürdürmek suretiyle oturdular. Oturdıkları ev, eskiden Sarı Seviş'in oturduğu evdi.

1960' lı yıllarda köyümüzün topluca yaylaya gittiği zamanlarda yaylada ailecek çalışırlardı. Bu kardeşlerden Halit aynı zamanda iyi de bir pehlivandı.

Bu aile kendi istekleri sonucunda köyümüzden ayrılıp İzmir'e yerleşti.

SOFU TACETTİN

1960'lı yıllarda köyümüzden ayrılan, sessiz, sakin, çocuksuz bir ailenin büyüğü idi. Köyümüzün merkezinde oturur, kendi dünyasında yol alırdı. İsmiyle müsemma biriydi... İnancını bir takva düzeyinde yaşardı. Öğrendiğimize göre Iğdır'a göç etmiş ve orada çoluk-çocuk sahibi olmuşmuş.

İÇİNDEKİLER

UZUNYAZI (HOŞYAN)

KONU ADI	SAYFA
1- Ön Söz	4
2- Uzunyazı (HOŞYAN)	7
3- Uzunyazı Nerede?	7
4- Köyün Komşuları	8
5- Uzunyazı'da Toprak	8
6- Uzunyazı Köyünün Tarihçesi	8
7- Uzunyazı Köyünün Yerleşim Düzeni	9
8- Uzunyazı Köyünün Yoldan Görünüşü	9
9- Uzunyazı'nın Nüfusu ve Nüfus Yapısı	10
10- Uzunyazı Köyünün İklimi	10
11- Uzunyazı Köyü ve Köse Dağı	11
12- Uzunyazı Köyünde Bağ ve Bahçe	11
13- Uzunyazı Köyünde Evlerin Isınması	12
14- Köyde Tuvalet ve Tuvalet Sorunu	13
15- Köyde Çöp Sorunu	13
16- Köyde Arıcılık	13
17- Köyde Ekmek ve Yemek Çeşitleri	14
18- Uzunyazı Köyünde Mutfak ve Mutfak Takımları	15
19- Köyde Peynir ve Peynir Çeşitleri	16
20- Uzunyazı'da Süt,Yağ, Yoğurt	17
21- Uzunyazı Köyünde Pastırma Geleneği	18
22- Uzunyazı Köyünde Kavurma Geleneği	18
23- Uzunyazı Köyünde Erişte Geleneği	19
24- Uzunyazı Köyünde Bakkallık ve Bakkallar	19
25- Uzunyazı Köyü Deresinin Dünü ve Bugünü	20
26- Uzunyazı Köyünde Tarım, Tarım Alet ve Makineleri	21
27- Köy Tarımında Başlıca Gelişmeler	23
28- Köyde Su Kanalları ve Kanal Açma Çalışmaları	23
29- Uzunyazı Köyünde Sondaj ve Sondaj Kuyusu	24
30- Uzunyazı Köyünde Okul, Okullaşma ve Öğretmenler	24
31- Uzunyazı Köyü Camisi	25
32- Uzunyazı Köyünde Görev Yapmış İmamlar	25
33- Uzunyazı Köyü ve Sosyal Tesisleri	25
34- Uzunyazı Köyünde Değirmen ve Dink	25
35- Uzunyazı Köyünde Bezirhane	26
36- Uzunyazı Köyünde Bulgur Değirmeni	26
37- Uzunyazı Köyünde Tuz Değirmeni	27
38- Uzunyazı Köyünde Dibek Taşı	27
39- Uzunyazı Köyünde Bileği Taşı	28
40- Uzunyazı Köyü Mezarlığı ve Mezarları	28
41- Uzunyazı Köyünde Tabyalar	29
42- Uzunyazı Köyünde İnanç ve İbadet	29
43- Uzunyazı Köyü hakkında Giyim ve Kuşam	29
44- Uzunyazı Köyünde Ev ve Ev Donanımı	30
45- Uzunyazı Köyünde Halı ve Kilim Dokuma	31

46- Uzunyazı Köyünde Hasır Dokuma	32
47- Uzunyazı Köyünde Dini Bayramlar ve Bayramlaşma	32
48- Uzunyazı Köyünde Kız İsteme	33
49- Uzunyazı köyünde Başlık Parası	34
50- Uzunyazı Köyünde Gelin örme	34
51- Uzunyazı Köyünde Nişan-Düğün Çayı	35
52- Uzunyazı Köyünde Nişan Merasimi	35
53- Uzunyazı Köyünde Ruvi (Tilki)Gönderme	35
54- Uzunyazı Köyünde Atlı Şakaları	36
55- Uzunyazı Köyünde Düğünler	36
56- Uzunyazı Köyünde Kültür Etkileşimi	37
57- Uzunyazı Köyünde Köy Seyirlik Oyunları	38
58- Uzunyazı Köyü ve Avcılık	39
59- Uzunyazı Köyünde Halkın Dayanışması	39
60- Uzunyazı Köyünde Unutulmayan Olaylar	39
61- Uzunyazı Köyünde Daha Başka Gelenekler	40
62- Uzunyazı Köyünde Kağızmanlı Meyve Satıcıları	42
63- Uzunyazı Köyünde Diğer Satıcılar	44
64- Uzunyazı Köyünde Keçe Tepme	45
65- Uzunyazı Köyünde Dam Topraklama	45
66- Uzunyazı Köyünde Kom Kesme Geleneği	45
67- Köyün Yem ve Yem Stokları	46
68- Uzunyazı Köyünde Buğday Stokları	46
69- Uzunyazı Köyünde Un Stokları	47
70- Köyde Mısır Stokları	47

71- Uzunyazı Köyünde Diğer Yiyecek Stokları	47
72- Köyde Koyun ve Sığır Sürüleri	48
73- Uzunyazı Köyünde Damızlık Büyükbaş Hayvanlar	48
74- Uzunyazı Köyünde Kümes Hayvanları	49
75- Uzunyazı Köyünde Köy Yönetimi ve Mücadelesi	49
76- Köyün İç ve Dış Yolları	50
77- Köyün Aydınlanması	50
78- Köyün İletişimi	50
79- Uzunyazı Köyünde İçme Suları	51
80- Köyde İmar ve Yapılaşma	52
81- Köyde Eğitim ve Gelişme	52
82- Uzunyazı Köyünde Spor	52
83- Uzunyazı Köyünde Güvenlik	53
84- Uzunyazı Köyüne İnen Uçak	54

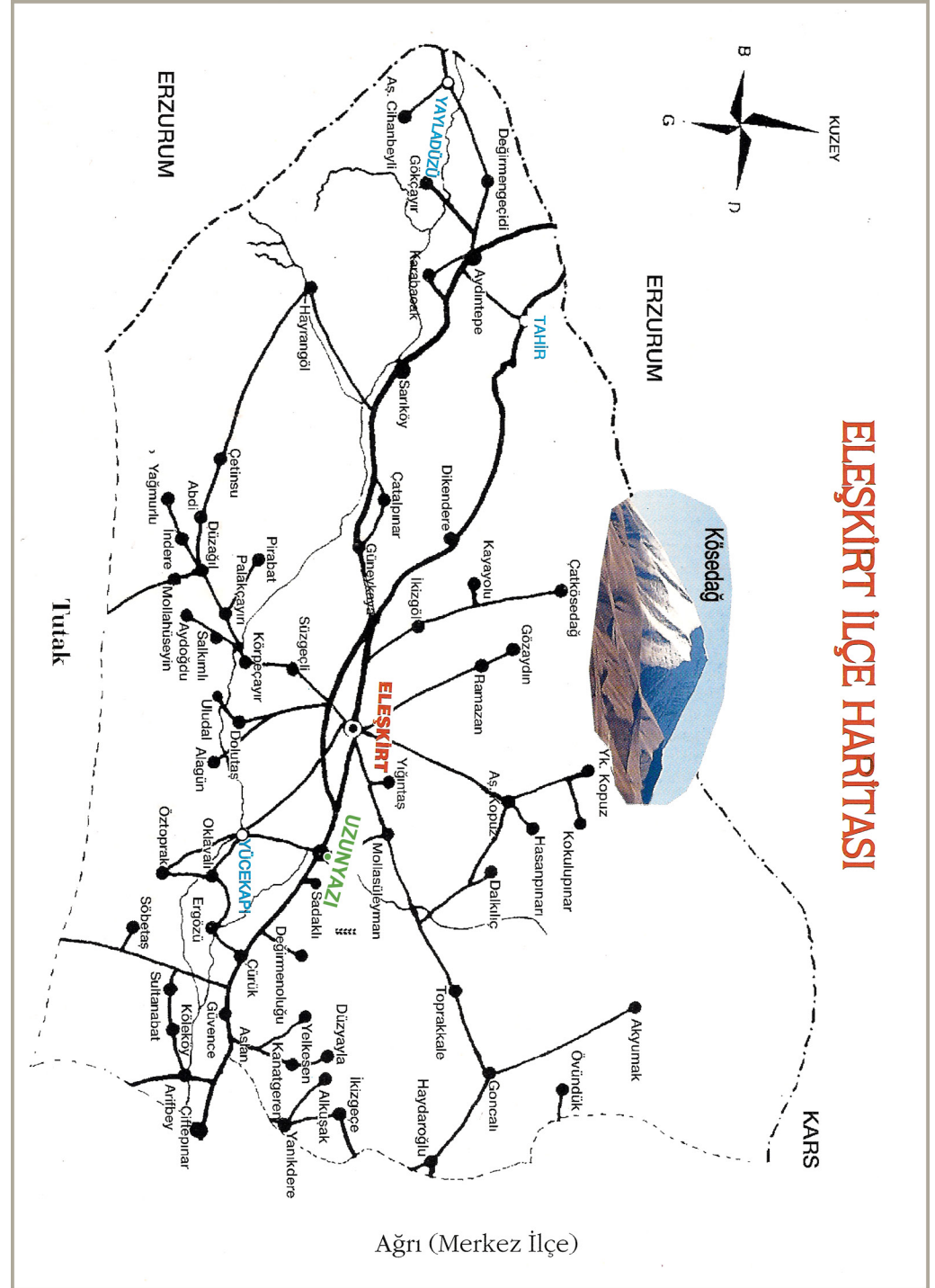
UZUNYAZI KÖYÜ SAKINLERİ

KONU ADI	SAYFA
86- İskender Özdemir	55
87- Nidayi Özdemir	58
88- Nurettin Özdemir	60
89- Eşref Demirel	61
90- Cumali Seviş	63

91- Sarı Seviş	67
92- Mehmet Cezayir	69
93- Sofu İsmail	70
94- Ethem Çavuş	72
95- İbrahim Çavuş	74
96- Merdali Çavuş	75
97- Abit Çavuş	76
98- İslam Muradoğlu	78
99- Müslüm Muradoğulları	80
100- Kerim Muradoğulları	82
101- Bekir Akkaya	83
102- Şahbender Akkaya	85
103- Ekrem Akkaya	86
104- Şaduman Düzgün	87
105- İsmail Doğru	89
106- Şahi Doğru	90
107- Murtaza Doğru	92
108- Derviş Seviş	94
109- Gültekin Seviş	97
110- Sefer Bayram	98
111- Şamil Bayram	99
112- Şebap Bayram	100
113- Kamil Bayram	101
114- Tayyar Bayram	102
115- Süleyman Bayram	104

116- Abdülbari Bayram	105
117- Abdülbaki Bayram	105
118- Kazım Bayram	106
119- Ferzande Bayram	107
120- Abdülbari Bayram	108
121- Memet Bayram	108
122- Nevruz Doğan	109
123- Ömer Doğan	111
124- Nizam Seviş	112
125- Nejdet Seviş	114
126- Abdullah Tekin	115
127- Kemal Bayram	116
128- Cemal Bayram	118
129- Alo Bayram	119
130- Memmet Bayram	120
131- Mehmet Bayram (Memmet Onbaşı)	121
132- Şükrü Bayram	122
133- Abdülkadir Bayram	123
134- Şemsettin Bayram	124
135- İsmail Güler	125
136- Hüseyin Buluş	126
137- Ahmet Güler	127
138- Kamil Polat	128
139- Mehmet Polat	130
140- Abdülcebbar Aslan	131

141- Zabit Aslan	132
142- İbrahim Taşkıran	133
143- İsmail Taşkıran	134
144- Halit Taşkıran	135
145- Mecit Taşkıran	136
146- Esat Yerlikaya	137
147- Hüseyin Yerlikaya	139
148- Abdülbaki Yerlikaya	140
149- Kahraman Yerlikaya	141
150- Kazım Yerlikaya	141
151- Hüseyin Murat	142
152- Hasan Murat	145
153- Rafet Bakiler	146
154- Cezmi Bakiler	148
155- Maksut Murat	150
156- Abdülbaki Murat	153
157- Abdurrahman Murat	155
158- Yüksel Murat	156
159- Kutpeddin Deniz	157
160- Kayabeyliler	158
161- Hasan Beyazıt	159
162- Polat ve Taştan Kardeşler	160
163- Derviş-Nezir-Hayrettin Aileleri	161
164- Halit-Kurşun Kardeşler	162
165- Sofu Peno	163
166- İçindekiler	164

ÖMER SEVİŞ

1952 yılında Ağrı iline bağlı Eleşkirt İlçesinin Uzunyazı köyünde doğdu. İlkokulu ve ortaokulu Eleşkirt'te, liseyi Afyon'da okudu. 1976 yılında Erzurum-Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

Ömer Seviş, Patnos Lisesi, Eleşkirt lisesi, Ezine lisesi, Uluköy Ortaokulu, İnegöl lisesi, Bursa Kız Lisesi, Çelebi Mehmet Lisesi ve Ulubatlı Hasan Anadolu Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaparak 2005 yılında emekli oldu.

Yazı hayatına edebiyat öğretmenliği sırasında sahnelemek üzere yazdığı okul piyesleriyle başladı. Daha sonra bunların bir kısmını ÇİÇEKLİ BAHÇE adlı eserinde topladı. Ömer Seviş MEMLEKETNAME adlı biyografisinden sonra KÖYNAME adlı biyografisini yazdı. DEFİNECİLER, AVCILAR romanlarını ESİNTİLER, DENEYİM ve PAYLAŞIM adlı denemeleri ve HİKMET FIRTINASI adlı kıssalar takip etti. AHISKA'DAN BURSA'YA GEZİ NOTLARI adlı eserinde gezi yazıları yer aldı. Şiirler de yazan Ömer Seviş Bursa'da oturmakta olup yazı hayatına devam etmektedir.